

PROTOKOLL
fra
møtet i Omsetningsrådet
onsdag 1. desember kl. 11:00
(Møte nr. 5 2004)

Møtet ble satt kl. 11:00

Til stede: Ottar Befring (leder), Steinar Hauge, Harald Mork, Geir Grosberg, Bjarne Undheim, Stine Wohl Sem, Jostein Frøyland, Per Odd Gjestvang (sak 1–22), Dag Henning Reksnes, Wenche Lyngholm, Marthe Styve Holte, Rune H. Haram, Johnny Hagen (for Grete Andreassen), Ole Festad Lund, Mona Søyland, Øyvind Bergstrøm og Lina Mogstad

Fra SLF: Nina Strømnes Rodem, Tor Erik Jørgensen, Håvard Mjelde, Øyvind Breen, Randi Evju Schweigaard, Hilde-Kari Skarstein, Hilde Gunnufsen, Bjørn Skjeppe, Sigrun Rødset, Sveinar Skjevdal, Christian Wormstrand og Anne Bakke

Forfall: Grete Andreassen, Elisabeth Varland og Jørand Ødegård Lunde.

Lederen fastslo at møtet kunne gjøre vedtak.

1. DAGSORDEN

Vedtak:

Dagsorden godkjennes uten merknader.

2. GODKJENNING AV PROTOKOLL

Vedtak:

Protokollen fra møtet i Omsetningsrådet 19.10.2004 ble godkjent med en endring i nest siste avsnitt før vedtak i sak 8 Effektivisering av saksbehandling og beslutningsprosess i Omsetningsrådet. Endringen innebærer en presisering av hvem som var forslagstiller. Avsnittet lyder etter dette: "I Omsetningsrådets møtet ble det av Mona Søyland fremmet forslag om å åpne for deltakelse i styringsgruppen også fra de uavhengige aktørene. Omsetningsrådet stilte seg positive til forslaget. Det legges til grunn at vedkommende skal gi et reelt bidrag i prosjektet. Aktuell deltaker må meldes til SLF før neste møte i Omsetningsrådet."

Innhold:

3.	Faglige tiltak og opplysningsarbeid – Støtte til Matmerk fra omsetningsavgiftene i 2005.....	3
4.	Fagsenteret for fjørfe - Budsjett 2005	4
5.	Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt - Budsjett 2005	7
6.	Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for kjøtt - Budsjett 2005	9
7.	Markedsregulering melk – Opplysningskontoret for meieriprodukter, revidert budsjett for 2004	19
8.	Markedsregulering melk - Opplysningskontoret for meieriprodukter - Budsjett 2005	20
9.	Markedsregulering melk - Faglige tiltak – Budsjett – 2005	25
10.	Faglige tiltak og opplysningsarbeid hagebruk i 2005	26
11.	Markedsregulering korn - Budsjett for opplysningsvirksomhet (Brødfakta) 2005	30
12.	Markedsregulering fjørfe – Budsjett for administrasjonsgodtgjørelse for 2005.....	33
13.	Markedsregulering kjøtt - Budsjett for administrasjonsgodtgjørelse for 2005.....	36
14.	Markedsregulering melk – Budsjett for administrasjonsgodtgjørelse 2005	40
15.	Markedsordningen for epler og poteter - Budsjett for administrasjon 2005.....	43
16.	Markedsregulering korn. Budsjett for administrasjon 2005	45
17.	Markedsregulering fjørfe - Omsetningsavgift på egg og fjørfekjøtt – 2005.....	47
18.	Markedsregulering kjøtt – Maksimalsatser for omsetningsavgift i 2005	50
19.	Markedsregulering melk – Omsetningsavgift på melk for 2005	53
20.	Markedsregulering fjørfe – Satser for markedsregulerende tiltak i 2. halvår 2004.....	55
21.	Markedsregulering kjøtt - Sats for pallehold og fastsettelse av rente 2. halvår 2004.....	58
22.	Markedsregulering melk – Nærmere bestemmelser om godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren	59
23.	Markedsregulering melk – Satser reguleringslagring 2. halvår 2004	74
24.	Opplysningskontoret for meieriprodukter – Endring i vedtektene og aksjonæravtalen.....	76
25.	Begjæring av omgjøring av Omsetningsrådets vedtak av 21.10.2003 om avslag på søknad fra Synnøve Finden ASA om dekning av tap ved eksport av ost av smelteostkvalitet.....	79
26.	Tilskudd til etablering og drift av produsentsammenslutninger for potet- og grønnsakprodusenter - Opphør av forskrift knyttet til ordningen	84
27.	Endring av forskrift 2002-6-21 nr. 772 om markedsregulering av norskprodusert korn og oljefrø.....	85
28.	Opplysningskontorene – Organisering, styringsmodell, styresammensetning, samlokalisering og finansiering	87
29.	Dekning av administrasjonskostnader i SLF – Budsjett 2005	108
30.	Orientering om forløpet i sak vedrørende krav mot AL Gartnerhallen om tilbakebetaling av tilskudd bevilget til reguleringsanlegg	109

3. Faglige tiltak og opplysningsarbeid – Støtte til Matmerk fra omsetningsavgiftene i 2005

Omsetningsrådet behandler søknaden fra Matmerk (tidl. Stiftelsen Godt Norsk - SGN) som en del av budsjettbehandlingen av de faglige tiltakene. I de ulike sektorene er markedsregulatorene ansvarlige for å fremme forslag til budsjett overfor Omsetningsrådet. Dette med unntak av hagebrukssektoren hvor søknaden er sendt Statens landbruksforvaltning. Forslagene til budsjettene fra hhv. hagebruks-, fjørfe-, melke- og kjøttsektoren som er lagt fram for Omsetningsrådet inneholder alle støtte til finansiering av driften ved Matmerk. I tråd med Arbeidsutvalgets vedtak av 24.10.99 representerer forslaget før de enkelte budsjett blir behandlet.

I budsjettet fra Matmerk blir det forutsatt et økende bidrag fra merkebrukerne. På dette grunnlag har Matmerk søkt om at kr 3,6 mill. dekkes over omsetningsavgiften på de faglige tiltakene. Dette er en økning på 3,7 % i forhold til bevilget budsjett for 2004. Styret for Matmerk vil først behandle forslag til budsjett for 2005 i november.

Matmerk gir i sin søknad ingen begrunnelse for fordelingen av midler mellom sektorene. De viser imidlertid til at deres arbeid skjer i en tid der konkurransesituasjonen og rammevilkårene for norsk matproduksjon er i betydelig endring. Dette som følge av en gradvis nedbygging av importvernet, samt en økende internasjonalisering av dagligvarehandelen.

I budsjettforslagene fra de enkelte markedsregulatorene er søknaden fra Matmerk behandlet som følger:

- Gilde Norsk Kjøtt foreslår å fjerne støtten fra sitt budsjett. Fagstyret argumenterer med at *”Matmerks virke er dreid over til å bli en offisiell merkeordning og derfor bør finansieres av Staten og av merkebrukerne”*.
- Prior Norge foreslår å videreføre bevilgningen som for 2004. Det gis uttrykk for at andelen fra fondene for egg og hvitt kjøtt er for stor.
- TINE BA har imøtekommet søknaden fra Matmerk i sitt budsjettforslag.
- Statens landbruksforvaltning har for hagebrukssektoren forelått å redusere støtten med 20 % i forhold til bevilget støtte for hagebrukssektoren i 2004.

Støtten til Matmerk som belastes omsetningsavgiften har følgende fordeling:

Sektor	SLFs budsjettforslag 2005	Markedsregulators budsjettforslag 2005	Matmerks budsjettforslag 2005	Budsjett 2004
Melk	1 120 000	1 450 000	1 450 000	1 400 000
Kjøtt	1 120 000	0	1 450 000	1 400 000
Egg og fjørfekjøtt	336 000	420 000	450 000	420 000
Hagebruk	200 000	200 000	250 000	250 000
Totalt	2 776 000	2 070 000	3 600 000	3 470 000

Statens landbruksforvaltning foreslår å redusere støtten til Matmerk som bevilges over omsetningsavgiften i 2005 til kr 2 776 000. Dette er en reduksjon på 20 % i forhold til bevilget beløp i 2004, og en reduksjon på 23 % i forhold til omsøkte beløp. SLF begrunner sitt forslag til reduksjonen i tilskuddet i vedtaket fra Omsetningsrådet 05.12.2003 hvor det heter *”Omsetningsrådet forutsetter at en større andel finansieres av merkebrukerne i framtiden”*. Når SLF ikke foreslår et større kutt skyldes dette primært den rolle Matmerk har i forvaltningen av den nye merkeforskriften.

Fordelingen mellom fondene slik det framgår av innstillingen, legges til grunn ved

behandlingen av budsjettene av faglige tiltak for de aktuelle sektorene.

Med hjemmel i forskrift 25-09-91 nr. 1018 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, § 2, gjøres følgende

Vedtak:

Omsetningsrådet tar Statens landbruksforvaltnings forslag til støtte til Matmerk over omsetningsavgiften i 2005 til etterretning.

4. Fagsenteret for fjørfe - Budsjett 2005

Med brev av 15. oktober 2005 sender Prior Norge sitt forslag til budsjett for Fagsenteret for fjørfe for 2005. Budsjettet er vedtatt anbefalt av styret i Prior Norge etter forutgående behandling i Fagstyret for Fagsenteret for fjørfe.

Budsjett

Prior Norge anbefaler at Omsetningsrådet bevilger kr 7 476 000 til faglige tiltak for 2005. I tillegg til dette kommer godtgjørelse til Prior Norge som utgjør kr 818 000. Totalt er budsjettrammen foreslått til kr 8 294 000. Dette tilsvarer en økning på kr 68 000, dvs. 0,8 % sammenlignet med budsjettrammen for 2004.

Prosjekter

Prosjektene er delt inn i fem ulike fagområder samt en reservepost.

Aktivitet/post	SLFs budsjettforslag 2005	Fagsenterets budsjettforslag 2005	Budsjett 2004	Endringer kr*	Endringer %*
Helse- og sjukdomsproblematikk	960 000	960 000	1 300 000	-340 000	-26,2
Produktkvalitet	1 314 000	1 314 000	914 000	400 000	43,8
Produksjonsøkonomi	0	0	0	0	0,0
Produksjonssystemer	530 000	530 000	541 000	-11 000	-2,0
Datafangst og informasjon	558 000	642 000	635 000	7 000	1,1
Ekstra FoU	800 000	800 000	800 000	0	0,0
Sum	4 162 000	4 246 000	4 190 000	56 000	1,3

* Endring i forhold til Fagsenterets budsjettforslag 2005 og vedtatt budsjett for 2004

Helse- og sjukdomsproblematikk: Denne posten foreslås redusert med 26,2 % til kr 960 000. Det er behov for å utvikle nye metoder for avliving av fjørfe på gården av hensyn til dyras kondisjon og transportavstand. Det søkes derfor om kr 200 000 til utvikling og kjøp av to containere som kan benyttes til avliving. Videre søkes det om kr 400 000 til å videreføre prosjektet ”oppvarming av tomme hus for sanering av rød hønsemidd – optimalisering av teknikk og utvikling av beregningsmodell”. Prosjektet er i 2004 innvilget midler over Ekstra FoU. Prosjektet skal avsluttes i 2006.

I tillegg inneholder posten to løpende oppgaver; helsetjenesten for fjørfe og husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import (KOORIMP). For fjørfehelsetjenesten og KOORIMP søkes det om hhv. kr 200 000 og kr 160 000, som er tilsvarende beløp som for 2004.

Produktkvalitet: Denne posten foreslås økt med 43,8 % til kr 1 314 000. Det inngår tre prosjekter i posten. Det ene ble startet opp i 2002 og går på føring og fôrsammensetning. Prosjektet har en ramme på 4 år, og for 2005 søkes det om kr 494 000. Det andre, ”Campylobacter- handlingsplan”, startet opp i 2004. Prosjektet planlegges videreført og det søkes om kr 300 000 for 2005. Det tredje prosjektet er et samarbeid mellom Norsk zoonosesenter og Folkehelse og skal avdekke kilder til campylobactersmitte i besetningene og muligheter for krysskontaminering av ulike slaktepartier på slakteri. For 2005 søkes om at kr 400 000 (30 % av prosjektkostnaden i 2005) finansieres over faglige tiltak fjørfe.

Kvalitetssystem i landbruket er en løpende post hvor det for 2005 søkes om kr 120 000.

Produksjonsøkonomi: Det søkes det ikke om noen prosjekter innenfor denne posten for 2005. Posten ble sist benyttet i 2002.

Produksjonssystemer: Denne posten foreslås redusert med 2 % til kr 530 000. Prosjektet ”Manipulering av prenatale forhold for å bedre produktivitet og velferd hos verpehøns”, startet opp i 2004 og skal videreføres i 2005. Til dette søkes det om kr 330 000. De resterende kr 200 000 søkes til bruk på produksjon av audiovisuell undervisningsmateriell om dyrevelferd og adferdsbehov. Produktet skal benyttes til kompetanseheving blant fjørfeprodusenter og ansatte i fjørfebransjen.

Datafangst og informasjon: I forbindelse med bevilgninger til Matmerk, viser Prior Norge til eget brev datert 05.10.04 hvor det er kontakt mellom Matmerk og Fagsenteret for fjørfe. Fagsenteret viser i nevnte brev til at Matmerk og Fagsenteret i liten grad jobber med de samme temaene i dag, men at det er blitt enighet om at aktivitetene i framtiden bør koordineres bedre slik at dobbeltarbeid finansiert over omsetningsavgiften unngås. Omsetningsrådet fastsatte i fjor andelen til kr 420 000.

Styret i Matmerk vil først i november behandle budsjett og handlingsplaner, men søker i brev av 10.09.2004 om omsetningsmidler for kr 3 600 000, en økning på kr 130 000 (3,7 %) i forhold til bevilget budsjett for 2004. Av dette beløpet søkes kr 450 000 dekket over fondet for omsetningsavgift egg og fjørfekjøtt.

Fra og med 2002 er noen kostnader forbundet med oppgaver som utføres av Norsk Landbrukssamvirke blitt dekket som en del av faglige tiltak. Vedtaket om å videreføre denne posten som i fjor var på kr 222 000 ble fattet før en hadde et oppdatert budsjett for 2005. Prior Norges søknad om kr 222 000 står derfor fast.

Ekstra FoU: For ekstraposten FoU søkes det om kr 800 000, som er samme beløp som for 2004. Posten skal gjøre det mulig å finansiere prosjekter som ikke er tilstrekkelig avklart når budsjettet behandles.

Personalkostnader

Fagsenteret for fjørfe har opprettholdt bemanningen på 4,5 årsverk også i budsjett for 2005. Forslaget til budsjett er som følger:

Aktivitet/post	Budsjettforslag 2005	Budsjett 2004	Endringer kr*	Endringer %*
Lønn og sosiale utgifter	2 780 000	2 740 000	40 000	1,5
Reiseutgifter	250 000	250 000	0	0,0
Driftsutgifter	200 000	200 000	0	0,0
Administrasjonskostn.	818 000	804 000	14 000	1,7
Sum	4 048 000	3 994 000	54 000	1,4

* Endring i forhold til budsjett 2004

Når det gjelder administrasjonskostnader, dvs. godtgjørelse til Prior Norge, legges denne fram i en annen sak vedrørende budsjett for marknadsregulators administrasjonsgodtgjørelse og er foreslått til kr 818 000. I Fagsenterets budsjett er denne godtgjørelsen ført opp med kr 778 000, som er en videreføring av budsjett for 2004. Statens landbruksforvaltning forutsetter at det er godtgjørelsen på kr 818 000 som skal legges til grunn i budsjettbehandling. Dette innebærer en økning på kr 14 000 (1,7 %), og de totale personalkostnadene blir med det på kr 4 048 000 for 2005. Godtgjørelsen omfatter administrasjon av 0,6 årsverk samt felleskostnader og husleie for 4,5 årsverk.

I vedtaket fra Omsetningsrådet 05.12.2003 står det at *"Omsetningsrådet forutsetter at en større andel finansieres av merkebrukerne i framtiden"*. Statens landbruksforvaltning foreslår på grunnlag av dette at støtten til Matmerk for 2005 reduseres til kr 2 776 000. Dette er en reduksjon på 20 % i forhold til bevilget beløp i 2004, og en reduksjon på 23 % i forhold til omsøkte beløp. Av dette beløpet foreslås kr 336 000 dekkes med midler fra omsetningsavgiften på egg og hvitt kjøtt. Viser forøvrig til at Matmerk behandles som egen sak i dette møtet.

Statens landbruksforvaltning slutter seg til Prior Norge sitt forslag til budsjett for Fagsenteret for fjørfe for 2005 med unntak av reduksjon i støtten til Matmerk. Posten Datafangst og informasjon reduseres til kr 558 000, og Fagsenterets totale budsjett blir etter dette kr 8 210 000. Statens landbruksforvaltning anbefaler at søknaden imøtekommes.

Midlene blir utgiftsført avgiftsfondet for egg og avgiftsfondet for fjørfekjøtt. Den endelige fordelingen vil en komme tilbake til når regnskapet er lagt frem.

Godkjenning av budsjettet og adgangen til å disponere midler i samsvar med det, blir gitt med forbehold om at det for 2005 blir innkrevd avgift på egg og fjørfekjøtt og at det står tilstrekkelig med midler til disposisjon på fondene.

Med hjemmel i forskrift 1991-09-25 nr. 1081 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet gjøres følgende

Vedtak:

1. Av fondet for omsetningsavgift på egg og fjørfekjøtt kan det i 2005 anvendes inntil kr 8 210 000 til faglige tiltak innenfor fjorfesektoren.
2. Det kan uten godkjenning gjøres overføringer på opptil 10 % mellom de enkelte postene.

5. Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt - Budsjett 2005

Med brev av 15. oktober 2004 sender Prior Norge sitt forslag til budsjett for Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt (OEH) for 2005. Budsjettet er behandlet i styret i Prior Norge BA etter forutgående behandling i Ide- og Ressursutvalget for OEH. Prior Norge har behov for å holde kostnaden som belastes produsenten gjennom omsetningsavgiften lavest mulig. Samtidig er en usikker på effekten av midler til generisk markedsføring.

Statens landbruksforvaltning har mottatt Fjørfebransjens Landsforbunds (FLF) kommentarer til OEHs budsjett i form av kopi av brev av 13.09.2004 til Prior Norge. FLF kritiserer den måten markedsregulator har håndtert budsjettprosessen på. Som grunnlag for møtet i Ide- og ressursutvalget (IRU) og innstillingen til styret i Prior Norge lå et forslag om å redusere budsjettet med kr 5 mill. Kuttet skulle i følge FLF komme i forbindelse med generisk markedsføring. Styret i Prior Norge har i ettertid økt budsjettet med kr 2 mill. i forhold til dette forslaget.

Prior Norge viser til at de i forbindelse med oversendelsen av budsjettet ikke finner det riktig å ta opp en bred diskusjon av enkeltpunkter i uttalelsen fra FLF.

Budsjett

Prior Norge anbefaler at Omsetningsrådet bevilger kr 17 315 000 til opplysningsvirksomhet for egg og hvitt kjøtt i 2005. I tillegg til dette kommer godtgjørelse til Prior Norge som utgjør kr 982 000. Totalt er budsjetttrammen foreslått til å være kr 18 297 000. Dette tilsvarer en reduksjon på like i underkant av kr 3,0 mill., dvs. -14,1 % sammenlignet med budsjetttrammen for 2004.

Personal- og driftskostnader

Personal- og driftskostnadene foreslås økt med 2,5 % til kr 4 807 000. Kostnadene fordeler seg på følgende aktiviteter/poster:

Aktivitet/post	Budsjettforslag 2005	Budsjett 2004	Endringer kr*	Endringer %*
Lønn og sosiale kostn.	2 270 000	2 204 000	66 000	3,0
Bil- og reisekostn.	425 000	410 000	15 000	3,7
Innleid hjelp	410 000	400 000	10 000	2,5
Driftsutgifter	720 000	700 000	20 000	2,9
Administrasjon	982 000	975 000	7 000	0,7
Sum	4 807 000	4 689 000	118 000	2,5

* Endring i forhold til vedtatt budsjett for 2004

Som det går fram av tabellen over har OEH kun marginale økninger i budsjettpostene sammenlignet med budsjett 2004. Det meste av økningen, kr 66 000, er på posten lønn og sosiale kostnader. OEH har 4 faste ansatte, og det har ikke vært økning i den faste bemanningen etter 1994.

I forbindelse med budsjettet for 2004 var det en større økning (36,7 %) i posten bil- og reisekostnader som ble begrunnet med økt utadrettet virksomhet med fokusering på skoler og utdanningsinstitusjoner. Posten har kun en marginal økning i budsjettet for 2005.

Når det gjelder administrasjonskostnader, dvs. godtgjørelse til Prior Norge for felles administrasjon med OEH, legges denne fram i en annen sak vedrørende budsjett for

administrasjonsgodtgjørelse og er foreslått til kr 982 000. I OEHs budsjett er denne godtgjørelsen ført opp med kr 975 000, som er en videreføring av budsjett for 2004. Statens landbruksforvaltning forutsetter at det er godtgjørelsen på kr 982 000 som skal legges til grunn i budsjettbehandlingen. Dette innebærer en økning på kr 7 000, slik de totale personal- og driftskostnadene blir på kr 4 807 000 for 2005. Godtgjørelsen omfatter administrasjon, felleskostnader og husleie.

Aktiviteter

Til OEHs aktiviteter i 2005 er det budsjettert med kr 13 490 000, som er en reduksjon på kr 3,11 mill., dvs. -18,7 %, i forhold til budsjettet for 2004. Kostnadene fordeler seg på følgende aktiviteter/poster:

Aktivitet/post	Budsjettforslag 2005	Budsjett 2004	Endringer kr*	Endringer %*
Prøvekjøkken	330 000	320 000	10 000	3,1
Reklamemateriell	3 450 000	3 500 000	-50 000	-1,4
Annonsering	2 800 000	8 000 000	-5 200 000	-65,0
PR	1 700 000	1 650 000	50 000	3,0
Butikkdemonstrasjoner	2 010 000	2 010 000	0	0,0
Markedsundersøkelser	300 000	300 000	0	0,0
Prosjekt Egg i skolen	2 900 000	820 000	2 080 000	253,7
Sum	13 490 000	16 600 000	-3 110 000	-18,7

* Endring i forhold til vedtatt budsjett for 2004

Sammenlignet med inneværende års budsjett, har Prior Norge foretatt en reduksjon i posten annonsering med 65 % til kr 2,8 mill. ved å kutte mediekampanjer for hvitt kjøtt.

Posten prosjekt "Egg i skolen" er foreslått tredoblet (253 %) sammenlignet med inneværende års budsjett. Det er avsatt kr 2,80 mill. til å utvikle et undervisningstilbud til 6. klasse i form av en kokebok/hefte for heimkunnskapsundervisningen/ skolekjøkkenet. Materiellet skal bygges på det allerede eksisterende materiellet for 3. klasse "Pål sine høner".

Når det gjelder de øvrige aktivitetene i OEHs budsjettforlag er kostnadene og aktiviteten i stor grad en videreføring av inneværende års budsjett.

Vurdering

OEH har i vedlagt markedsplan for 2005 beskrevet hvilke prosjekter som er planlagt i 2005 og de har dermed gitt et grunnlag for postene i budsjettet, inkludert endringer. Statens landbruksforvaltning (SLF) mener at dette imøtekommer de anmerkninger som er gitt i forbindelse med tidligere års budsjettbehandling.

I Omsetningsrådets vedtak vedrørende evaluering av opplysningskontorene (19.06.2003), heter det blant annet at "... reklamekampanjer skal brukes med forsiktighet...". SLF konstaterer at OEH ikke kommer til å gjennomføre mediekampanjer på hvitt kjøtt i 2005 og posten annonsering er dermed redusert med i overkant av kr 5 mill. Markedsregulator har tatt til etterretning de signaler som ble gitt ved Omsetningsrådets behandling av evalueringsrapporten. 60 % av besparelse har gått med til å redusere totalbudsjettet til OEH. Det resterende er overført til prosjektet Egg i skolen for å styrke satsningen i skolen til også å omfatte 6. klassinger.

I henhold til vedtak i møte i Omsetningsrådet 19.06.2003 om evaluering av opplysningskontorene, har OEH i samarbeid med de øvrige opplysningskontorene utarbeidet forslag til samarbeidstiltak mellom opplysningskontorene og resultatrapportering overfor Omsetningsrådet, jf. egen sak.

Budsjettforslaget er fremlagt og har fått sin tilslutning både i Ide- og Ressursutvalget for OEH og i styret i Prior Norge. SLF registrerer på tross av dette at det ikke er enighet i bransjen om å redusere aktiviteten på mediekampanjer. Størst er motstanden i FLF, men heller ikke OEH synes tilfreds med situasjonen, og gir uttrykk for et ønske om på sikt å kunne opprettholde et aktivitetsnivå i kjøpte medier på nivå med de senere årene.

Statens landbruksforvaltning har ikke funnet grunnlag for å foreslå endringer på de prioriteringer som er gjort fra markedsregulators side.

Midlene blir utgiftsført avgiftsfondet for egg og avgiftsfondet for fjørfekjøtt. Den endelige fordelingen vil en komme tilbake til når regnskapet er lagt frem.

Godkjenning av budsjettet og adgangen til å disponere midler i samsvar med dette, blir gitt med forbehold om at det for 2005 blir innkrevd avgift på egg og fjørfekjøtt og at det står tilstrekkelig med midler til disposisjon på fondet.

Med hjemmel i forskrift 1991-09-25 nr. 1018 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, § 2, gjøres følgende

Vedtak:

1. Av fondet for omsetningsavgiften på egg og fjørfekjøtt kan det anvendes inntil kr 18 297 000 til opplysningsvirksomhet i 2005.
2. Det kan uten godkjenning gjøres overføringer på opptil 10 % mellom de enkelte postene.

6. Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for kjøtt - Budsjett 2005

Med brev av 20. oktober 2004 fra Fagsenteret for kjøtt fremmer Gilde Norsk Kjøtt sitt forslag til budsjett for faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for 2005.

Fagstyret vedtok på møte den 24. september 2004 forslag til handlingsplan og budsjett for 2005. Videre ble forslaget behandlet i Gilde Norsk Kjøtts styre den 12. oktober 2004, og etter det korrigert på grunnlag av de endringer i rammer som ble gitt av Gilde Norsk Kjøtts styre.

Gilde Norsk Kjøtt har for 2004 foreslått en budsjetttramme til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet på kr 112 785 000, hvilket er en økning på kr 4 077 000 i forhold til budsjettet for 2004. Til grunn for budsjettarbeidet i Gilde Norsk Kjøtt for 2005 ligger at det totale kostnadsnivået som belastes kjøttproduksjonen ikke skal økes. Det foreslås en uendret ramme for faglige tiltak for 2005, men justert for volumvekst, dvs. + 2 %. Når det gjelder Opplysningskontoret for kjøtt (OFK) mener Gilde Norsk Kjøtt at det er behov for en sterkere satsing som følge av forventninger om en krevende markedssituasjon, spesielt for

gris og til dels også for sau/lam.

Budsjettforslaget tilsvarer 50 øre per kilo produsert kjøtt.

Budsjett Fagsenteret for kjøtt

Budsjettet til Fagsenteret for kjøtt består av hovedpostene støtte til kvalitets- og avlsarbeid og faglige tiltak ved Fagsenteret. Totalt er budsjettet for 2005 på kr 54 899 000. Sammenlignet med budsjettet for 2004 som var på kr 53 806 000 er det en økning på kr 1 093 000, dvs. 2 %. I budsjettallene for 2004 er det inkludert en tilleggsbevilgning på kr 500 000 til utvikling av Saue- og Storfekjøttkontrollen, innvilget i OR-møte 30.04.04.

Støtte til kvalitets- og avlsarbeid

Støtte til kvalitets- og avlsarbeid er foreslått til kr 19 399 000, som er en økning på kr 390 000 (2,0 %) i forhold til budsjettet i 2004. Som det går fram av oversikten nedenfor er den største delen av posten Støtte rettet mot avlsarbeidet. Nytt for 2005 er at det er budsjettert med kr 2,35 mill. til Geno. Geno har totalt søkt om kr 10,4 mill. i støtte hvorav 70 % søkes dekt over faglige tiltak melk. De resterende 30 % søkes dekt over faglige tiltak kjøtt, hvilket betyr at omsøkt andel på kjøtt var kr 3,2 mill. Etter behandling i Fagstyret og Gilde Norsk Kjøtt er det foreslått å støtte Geno med kr 2 395 000. Geno finansieres i dag over insemineringsavgiften. Denne avgiften skal reduseres dersom det innvilges støtte over omsetningsavgiften.

Støtten til kvalitets- og avlsarbeidet fordeler seg på følgende aktiviteter/poster:

Aktivitet/post	SLF's budsjettforslag 2005	Fagsenterets budsjettforslag 2005	Vedtatt budsjett 2004	Endring kr*	Endring %*
Norsk sau- og geitalslag	2 025 000	2 025 000	1 925 000	100 000	5
Norsk Kjøttfeavlslag	1 735 000	1 735 000	1 685 000	50 000	3
Norsvin, avlsarbeid	7 900 000	8 800 000	8 800 000	0	0
GENO	0	2 395 000	0	2 395 000	100
Støtte til prosjekt v/ NLH	319 000	319 000	219 000	100 000	46
Helsearbeid storfe	900 000	900 000	900 000	0	0
Produsentregisteret	225 000	225 000	320 000	-95 000	-30
Norsk Landbrukssamvirke	100 000	150 000	300 000	-150 000	-50
Norsk Matanalyse	1 600 000	1 600 000	2 300 000	-700 000	-30
Kjøttbransjens Elitelag	500 000	500 000	500 000	0	0
Den Norske Matfestivalen	0	0	0	0	
Branjeanalyser	150 000	150 000	0	150 000	100
Diverse/uforutsett	600 000	600 000	660 000	-60 000	-9
Sum	16 054 000	19 399 000	17 609 000	1 790 000	10
Matmerk	1 120 000	0	1 400 000	0	0
Totalsum	17 174 000	19 399 000	19 009 000	390 000	2

* Endring mellom Fagsenterets budsjettforslag for 2005 og vedtatt budsjett for 2004.

Norsk sau- og geitalslag (Nsg)

Det er foreslått at Nsg støttes med kr 2 025 000, en økning på kr 100 000 (5,2 %) i forhold til 2004. Økningen er i sin helhet knyttet til utviklingsarbeid bl.a. i forbindelse med prosjektet "Saueavl med kunstig befruktning" og midler til ekstra faglig kompetanse i forbindelse med nytt avlsopplegg.

Det har de siste årene vært uttrykt behov for en diskusjon av finansieringsmodellen for avlsarbeidet på sau. Behovet er aktualisert gjennom de endringer som er skjedd ved større

satsing på semin i avlsarbeidet, endringer i det fylkesvise arbeidet og ved at Tiltaksfondet avvikles. Tilskuddet til Nsg over jordbruksavtalen 2004 ble redusert. Dette forholdet er det ikke tatt hensyn til i budsjettet, men må i følge Nsg ev. løses ekstraordinært. Finansieringsmodellen fra tidligere år er videreført.

Norsk Kjøttfeavlslag (NKA)

Det foreslås at NKA støttes over omsetningsavgiften med kr 1 735 000, som er en økning på 3 % i forhold til budsjett 2004.

Økningen på kr 50 000 er i sin helhet knyttet til løpende avlsarbeid som følge av økt ressursbehov for å drifte og vedlikeholde kjøttfeavlen. Dette bl.a. i form av en økning av avlsbasen, nytt opplegg for innslusing av okser på teststasjonen for å bedre sjukdomssituasjonen samt kostnader knyttet til flyttingen på Hamar.

Driften av fenotypetestingen på Staur går med betydelige underskudd, til tross for målsettingen om at driften skulle gå i balanse fra og med testomgangen 2003/2004. Det må til en omlegging som følge av omlegginger i hele avlsarbeidet, et arbeid som naturlig påbegynnes når NKA etablerer seg sammen med Geno høsten 2005. Det er ut fra dette søkt om kr 150 000 til fenotypetesting i 2005 hvilket er en videreføring av fjorårets budsjett.

Fagsenteret foreslår i 2005 å innvilge støtte over omsetningsavgiften til tre prosjekter: "Videreutvikling av fødselsindeksen i avlsverdivurderingen", "Utvikling av fantomindekser ved import av genmateriale" og "Utprøving av innavlsprogram i Storfekjøttkontrollen". Prosjektene har en totalramme på kr 657 000. Fagsenteret foreslår at kr 235 000 blir dekket av omsetningsavgiftsmidler, noe som utgjør ca. 35 % av totalrammen. Dette tilsvarer ca. 1/3 av kostnadene, som er i tråd med Omsetningsrådets forutsetninger for bruk av midler til utviklingsprosjekter, jf. vedtak i Omsetningsrådet 28.11.01.

Norsvin

Fagsenteret foreslår å videreføre fjorårets nivå på støtten til Norsvin på kr 8 800 000. Norsvin sin søknad var på kr 9,3 mill.

Norsvin begrunner økningen med at nå som de er en del av et internasjonalt avls- og seminselskap er det hensiktsmessig å velge en finansieringsmodell som er mest mulig lik finansieringsmodellen til andre internasjonale avlsselskaper. De mener det er strategisk riktig å innrette finansieringen over omsetningsavgiften. På sikt vil de da basere finansieringen av avlsarbeidet på to finansieringskilder; over kjøttkiloen og den internasjonale virksomheten. Finansiering fra semininntekter vil da fases ut. Det er en klar målsetting om at norske produsenter ikke skal betale mer over kjøttkiloen enn det produsenter i andre land gjør, hvor 60 % av finansieringen hentes i det internasjonale markedet. I dag utgjør dette bidraget 30 %, Norsvins mål er å nå 60 % i 2010.

Fagsenteret stiller seg positivt til den finansieringsmodell som Norsvin nå legger opp til. Samtidig er det for kommende år andre store utfordringer som krever omsetningsavgiftsmidler. Dette gjelder både i forhold til markedssituasjonen, men også nye satsningsområder, spesielt innenfor hanngris/råneluktproblematikken. Fagsenteret har valgt å opprettholde fjorårets budsjett på kr 8,8 mill., og vi får som følge av dette en dreining mot den nye finansieringsmodellen ved at andelen som finansieres over omsetningsavgiften øker fra 46 % til 52 %.

I budsjettet til Norsvin er det avsatt midler til 2 nye, større avlsprosjekter: produktkvalitet hvor Norsvin bl.a. har til oppgave å undersøke generisk sammenheng mellom viktige kjøtt og fettkvalitetssegenskaper og Boar Taint hvor formålet er å se på muligheten for å redusere genetiske faktorer som bidrar til ranelukt og rånesmak på kjøtt fra ukastrert gris.

Institutt for husdyrfag (IHF), NLH

Fagsenteret viderefører støtten til prosjektet "Betydningen av arvelig variasjon i mørhet i norsk storfekjøtt" ved NLH med kr 219 000. I tillegg har Fagsenteret innvilget å støtte prosjektet "Mer og bedre grovfôr som basis for norsk kjøtt- og melkeproduksjon" med kr 100 000 årlig over en 5 års periode. Støtten til Institutt for husdyrfag, NLH er som følge av dette økt med kr 100 000 til kr 319 000 i forhold til fjorårets budsjett.

Helsearbeid storfe

Fagsenteret foreslår å støtte Helsearbeid storfe med kr 900 000, tilsvarende budsjett 2004. Prosjektet "Klauvhelse" foreslås videreført med kr 100 000. Til prosjektet "Kalve- og ungdyrhelse- en oversikts- og kasusstudie med vekt på smittestoff og sjukdommer, forebyggende tiltak, dyrevelferd, økonomi og mattrygghet" foreslås støtten videreført i 2005 med kr 800 000.

Produsentregisteret

Støtten til Produsentregisteret foreslås redusert med kr 95 000 (- 30 %) til kr 225 000 som følge av endringer i registeret.

Norsk Landbrukssamvirke

Fagsenteret foreslår å halvere støtten til Norsk Landbrukssamvirke i forhold til inneværende års budsjett. Det er foreslått å opprettholde støtten til arbeidet med matvaretrygghet med kr 100 000, samt gi noe støtte, kr 50 000, til samordning av forskningsbehov og -prioriteringer rettet mot primærproduksjonen.

Bransjeanalyser

Det foreslås at kr 150 000 fra rammen som tidligere er bevilget over budsjettet til Norsk Landbrukssamvirket trekkes ut som en egen post til bransjeanalyser. Bakgrunnen for dette er at Fagstyret ønsker at det skal settes av midler i budsjettet til bransjeanalyser, men at en skal stå fritt til å velge hva en ønsker og fra hvilket miljø som er best egnet ut fra gjeldende behov.

Norsk Matanalyse

I forbindelse med fjorårets budsjettbehandling ble det vedtatt at den direkte driftsstøtten til Norsk Matanalyse finansiert av omsetningsavgiftsmidler skulle trappes ned og gradvis avvikles i løpet av perioden 2004-2006. I tråd med dette har Fagsenteret foreslått å redusere støtten til kr 1 600 000.

Kjøttbransjen elitelag

Fagsenteret foreslår å videreføre dagens støtte over omsetningsavgiften på kr 500 000 til Kjøttbransjens elitelag for 2005. I tillegg til pengestøtte bidrar Fagsenteret og OFK med betydelige personalressurser til elitelaget.

Diverse/uforutsett (Den Norske Matfestivalen)

I 2004 er det av Omsetningsrådets arbeidsutvalg bevilget kr 250 000 til basisfinansiering av Den Norske Matfestivalen. Evalueringen av festivalen har startet, men så langt er det ikke trukket noen konklusjon vedrørende videre engasjement. Fagsenteret har besluttet at det ikke settes av midler til festivalen i denne omgang, men det er tatt høyde for at det kan søkes Omsetningsrådets arbeidsutvalg om å disponere posten Diverse hvis det skulle bli aktuelt.

Matmerk

Matmerk har søkt om kr 1 450 000 i støtte fra kjøttsektoren, hvilket er en økning på kr 50 000 i forhold til inneværende år. Styret i Matmerk vil først i november behandle budsjett og handlingsplaner, men søker i brev av 10.09.2004 om totalt kr 3 600 000 over omsetningsavgiften. Dette er en økning på kr 130 000 (3,7 %) i forhold til bevilget budsjett for 2004.

Gilde Norsk Kjøtt foreslår å fjerne støtten fra sitt budsjett. Fagstyret argumenterer med at ”Matmerks virke er dreid over til å bli en offisiell merkeordning og derfor bør finansieres av Staten og av merkebrukerne”.

Faglige tiltak ved Fagsenteret for kjøtt

Fagsenteret har for 2005 budsjettert med totalt kr 52 326 000 til faglige tiltak. Av disse er det søkt om at kr 35 500 000 (67,8 %) dekkes over omsetningsavgiften. Det resterende dekkes ved inntjening fra salg av tjenester. Fagsenteret har for 2005 budsjettert med en økning i inntekter/annen finansiering på kr 3 894 000 (30 %) til kr 16 826 000. Dette har også medført at andelen av kostnadene som dekkes over annen finansiering har økt fra 27 % i budsjett for 2004 til 32,2 % i budsjett for 2005.

Budsjettforslaget vedrørende faglige tiltak ved Fagsenteret på kjøtt er på kr 35 500 000 og har en økning på kr 703 000 (2 %) i forhold til i 2004. Kostnadene fordeler seg på følgende aktiviteter/poster:

Aktivitet/post	SLFs budsjettforslag 2005	Fagsenterets budsjettforslag 2005	Vedtatt budsjett 2004	Endring kr*	Endring %*
Helsetjenesten for svin	2 862 000	2 862 000	2 851 000	11 000	0,4
Helsetjenesten for sau	1 005 000	1 005 000	978 000	27 000	2,8
Husdyrkontrollen, drift	5 468 000	5 468 000	5 569 000	-101 000	-1,8
Husdyrkontrollen, utvikling**	2 680 000	2 680 000	2 761 000	-81 000	-2,9
KOORIMP	694 000	694 000	705 000	-11 000	-1,6
Forsøkskjæring, kurs m.m.	2 454 000	2 454 000	2 393 000	61 000	2,5
Fagsenteret for øvrig	19 837 000	19 837 000	19 040 000	797 000	4,2
Ekstra FoU- satsing	500 000	500 000	500 000	0	0,0
Sum Fagsenteret	35 500 000	35 500 000	34 797 000	703 000	2,0

* Endring i mellom Fagsenterets budsjettforslag for 2005 og vedtatt budsjett for 2004

** Inkludert tilleggsbevilgningen i 2004 på kr 500 000

Helsetjenestene på sau og svin har til formål å fremme dyrevelferd og forebygge sykdommer. Det er kun liten endring i disse postene i forhold til 2004.

Storfe- og sauekontrollen har fra 2004 felles brukerstøtte og service overfor rådgiverne. Arbeidet som ble gjort i forbindelse med skifte av leverandør av databasedrift har redusert kostnadene ved databasedriften med kr 300 000. Fagsenterets bidrag til In-Gris er i første rekke i form av utvikling, og kostnadene over omsetningsavgiften er budsjettert til kr 1,81

mill. De øvrige kostnadene til Husdyrkontrollen, drift fordeler seg med hhv. kr 2,41 mill på sau og kr 1,25 mill på storfe. Totalt er budsjetterte kostnader til Husdyrkontrollen, drift redusert med kr 101 000 i forhold til 2004.

Når det gjelder Husdyrkontrollen, utvikling er budsjett 2004 utvidet med kr 500 000 for ekstra utviklingsarbeid innen storfe- og sauekontrollen. I budsjettet for 2005 er kostnadene forelått til kr 2,68 mill, en reduksjon på 2,9 % i forhold til 2004. Kostnadene fordeler seg med kr 1,14 på sau, kr 0,87 mill. på storfe og kr 0,75 mill. på prosjektet In-Gris.

KOORIMP skal bidra til å minimalisere risikoen for innslipp av smittsomme dyresykdommer til landet og bidra til beredskap ved slike tilfeller. Budsjettforslaget for 2005 på kr 694 000 er tilnærmet uendret 2004.

Fagsenterets øvrige funksjoner er dekket via posten "Fagsenteret for øvrig" og består av stab, husdyrfag, klassifisering, slakting og skjæring/foredling. Posten er på kr 19,8 mill. og utgjør ca. 55 % av budsjettet til Fagsenteret. Dette tilsier en økning på kr 797 000 (4,2 %) i forhold til 2004.

Stab: Når det gjelder staben er denne redusert med ett årsverk som er flyttet til seksjon slakting. Videre er det prioritert å styrke arbeidet med strategi, kommunikasjon og markedsføring i fagsenteret. Budsjettet på denne posten er foreslått redusert med netto kr 286 000 til kr 4,58 mill.

Husdyrfag: Budsjettet på denne posten er foreslått økt med kr 117 000 til kr 2,5 mill. som følge av prosjektene Ammekuråd og Hanngris – føring, drift og miljø.

Klassifisering: Her er bemanningen økt med 1 stipendiat i tillegg til 3 klassifiseringskonsulenter og 1 fagansvarlig. Kostnadene som belastes omsetningsavgiften er som følge av dette forelått økt med kr 66 000 til kr 1,5 mill.

Slakting: Belastningen over omsetningsavgiften er foreslått økt med kr 963 000 til kr 4,7 mill. som følge av økningen i bemanningen med 1 årsverk. Stillingen er flyttet over fra stab, og er tilknyttet mattrygghet.

Prosessforbedring skjæring/foredling: Brutto budsjett for avdelingen er forelått økt med kr 1,9 mill., mens belastningen på omsetningsavgiften går ned med kr 64 000 til kr 3,1 mill.

Budsjett Opplysningskontoret for kjøtt - OFK

Totalt er budsjettnivået for OFK foreslått til kr 57 886 000. Sammenlignet med budsjettet for 2004 som var på kr 54 902 000 er dette en økning på 5,4 %. OFK er i 2004 i tillegg innvilget en engangsbevilgning på kr 2 910 000 til forbrukeropplysning i forbindelse med forbudet mot bruk av CO i pakkegass.

OFK har i sitt budsjett vektlagt den krevende konkurransesituasjonen som kjøttbransjen står overfor i 2005. Spesielt nevnes at preferansebyggende og salgsdrivende aktiviteter vil være av betydning for avsetningssituasjonen. For 2005 er det i første rekke overskuddet i svine- og lammekjøttmarkedet som det fokuseres på.

Forslaget til budsjett for OFK fordeler seg på følgende aktiviteter/poster:

Aktivitet/post	Budsjettforslag 2005	Budsjett 2004	Endring kr*	Endring %*
Administrasjon	9 151 000	8 429 000	722 000	8,6
Utredning	2 885 000	2 653 000	232 000	8,7
Generisk markedsføring	22 250 000	23 400 000	-1 150 000	-4,9
Informasjon/pressearbeid	6 400 000	4 050 000	2 350 000	58,0
Skole/ernæring/helse - holdningsskapende arbeid	5 300 000	4 970 000	330 000	6,6
Markedsføring handel/industri	11 700 000	10 900 000	800 000	7,3
Reserve	200 000	500 000	-300 000	-60,0
Sum	57 886 000	54 902 000	2 984 000	5,4

* Endring sammenlignet med vedtatt budsjett for 2004

Det legges i budsjettet opp til en økning av administrasjonsutgiftene på kr 722 000 (8,6 %) til kr 9 151 000. Økningen kommer som følge av at det er gjort endringer i 3 stillinger.

Posten utredning foreslås økt med kr 232 000 (8,7 %) til kr 2 885 000. Økningen er i første rekke knyttet til gjennomføringen av strategiske og operative analyser som er et sentralt verktøy for strategiske beslutninger, både for OFK og bransjen for øvrig.

Generisk markedsføring/reklamekampanjer er den største posten i budsjettforlaget og utgjør 38 % av totalbudsjettet (43 % i 2004). Posten er for 2005 foreslått til kr 22 250 000, en reduksjon på kr 1 150 000 (- 4,9 %) sammenlignet med 2004. Reduksjonen skyldes i sin helhet at kostnadene i forbindelse med internettsatsingen (kr 1,6 mill.) er overført til posten informasjonsarbeid/pressearbeid der den i følge OFK mer naturlig hører hjemme. Ser man bort fra dette er det en reell økning av satsningen på generisk markedsføring med kr 450 000.

Kommunikasjonskonseptet MatPrat skal videreutvikles ved å lansere et nytt filmkonsept. OFK har med støtte fra en samlet kjøttbransje valgt å satse offensivt med generisk markedsføring som følge av den utfordrende markedssituasjonen og kjøttets posisjon, i tillegg til dokumenterbare resultater for generisk markedsføring. I den forbindelse viser OFK til at det i 2004 har vært gjennomført en økonometrisk studie for å kartlegge kost/nytteeffekter av OFKs generiske markedsføring. Resultatene sies å være svært positive ved at markedsinvesteringen gir en avkastning som er vesentlig høyere enn kostnaden. MatPrat er OFKs overbyggende kommunikasjonsplattform og videreutviklingen av TV-konseptet vil dreie mot mer kunnskapsbyggende og opplysende kommunikasjon. Dette blant annet for i større grad å ivareta og utnytte den troverdighet som OFK har.

Når det gjelder markedsføring mot handel og industri er det budsjettet med en økning på kr 800 000 (7,3 %) til kr 11 700 000. OFK har bl.a. som mål å oppnå synergieffekt gjennom å binde sammen, koordinere og forsterke OFKs ulike MatPrat-aktiviteter mot handel og storhusholdning. Som følge av dette er det planlagt å utvikle interaktiv opplæring som verktøy for å bygge kunnskap om kjøtt hos ansatte i handelen, i tillegg til en ny serie oppskriftshefter som skal virke aktiviserende i de perioder det er kampanjer.

Innenfor nettverksbygging og holdningsskapende arbeid foreslås en økning på kr 330 000 (6,6 %) til kr 5 300 000. Økningen skyldes i hovedsak en større satsning på ernæringsfaglige utredninger for å kunne dokumentere og avlive en del av mytene som stiller kjøtt i

et negativt lys i ernæringsfaglig sammenheng. I denne forbindelse er det også ønske om å utvikle enkle informasjonshefter om kjøtt til distribusjon gjennom for eksempel helsestasjoner/skolehelsetjenesten.

PR- og informasjonstiltak er foreslått økt med 2 350 000 (58 %) til kr 6,4 mill. Økningen kommer som følge av nevnte flytting av budsjettposten internettannonsering. Videre er det budsjettert med en økning på presseinformasjon hvor blant annet verksteder og matkurs inngår.

Det er i budsjettet ikke spesifisert hvor mye som er avsatt til samarbeid med de andre opplysningskontorene. I møte mellom SLF og OFK 27. oktober 2004 ble det fra OFK understreket at dagens samarbeid videreføres bl.a. gjennom internettsiden www.mat.no. Kostnadene knyttet til samarbeid opplyses å være innbakt i flere av postene i budsjettforslaget og ikke skilt ut som egen post/underpost.

Vurdering

Foreliggende forslag om støtte til Geno på kr 10,4 mill. kommer i tillegg til støtten over husdyrkontrollen, og representerer en helt ny finansieringsmodell i strid med tidligere vedtak i Omsetningsrådet. Støtten kan også oppfattes å være konkurransevridende. Statens landbruksforvaltning har derfor valgt å skille ut støtten til Geno som en egen sak og legge denne fram for Omsetningsrådet så snart som mulig i 2005. I den forbindelse er det naturlig også å vurdere støtten til de øvrige avlstilltakene. Gjennomgangen kan få konsekvenser for framtidige bevilgninger på denne budsjettposten.

Også når det gjelder støtten til Norsvin finner Statens landbruksforvaltning det uheldig at en ny modell for finansiering tas i bruk før Omsetningsrådet er gitt anledning til å vurdere forslaget. Statens landbruksforvaltning foreslår på bakgrunn av dette å redusere støtten til Norsvin til kr 7,9 mill. slik at andelen av totalbudsjettet til Norsvin som belastes omsetningsavgiften opprettholdes på samme nivå som i 2004.

Statens landbruksforvaltning mener det er viktig at næringen blir mer engasjert og aktiv i arbeidet med å få fram næringens forskningsbehov og prioriteringer. Ansvaret for dette ligger på organisasjoner, både innenfor og utenfor den samvirkebaserte del av næringen. Etter at Forskningsutvalget ble avvirket fra 01.07.2004 har Norsk Landbrukssamvirke ingen formell koordinerende rolle innenfor dette området. SLF har på bakgrunn av dette redusert posten til Norsk Landbrukssamvirke med kr 50 000 til kr 100 000.

I vedtaket fra Omsetningsrådet 05.12.2003 står det at *"Omsetningsrådet forutsetter at en større andel finansieres av merkebrukerne i framtiden"*. Statens landbruksforvaltning foreslår på grunnlag av dette at støtten til Matmerk for 2005 reduseres til kr 2 776 000. Dette er en reduksjon på 20 % i forhold til bevilget beløp i 2004, og en reduksjon på 23 % i forhold til omsøkte beløp. Av dette beløpet foreslår Statens landbruksforvaltning at kr 1 120 000 dekkes med midler fra omsetningsavgiften på kjøtt. Det vises for øvrig til egen sak om Matmerk i dette møtet.

I Omsetningsrådets vedtak vedrørende evaluering av opplysningskontorene (OR- møte 19.06.03), heter det blant annet at *"Opplysningskontorenes virksomhet fortsetter med utgangspunkt i dagens aktiviteter. Omsetningsrådet legger til grunn at reklamekampanjer skal brukes med forsiktighet."* Kostnadene på posten knyttet til generisk markedsføring er redusert i forhold til 2004. Dette som følge av at en har funnet det riktig å plassere

kostnadene som gjelder internettsatsningen sammen med øvrig informasjonsarbeid. Statens landbruksforvaltning finner denne omposteringen fornuftig. OFK har valgt svinekjøtt og lammekjøtt som de store satsningsområdene i 2005, mens storfekjøtt er tonet betraktelig ned. Dette er i tråd med Gilde Norsk Kjøtt's analyser av markedssituasjonen for neste år.

Statens landbruksforvaltning er kritisk til den økningen som har vært av de totale kostnadene til driften av OFK gjennom de siste årene. I perioden 2000-2005 utgjør denne økning 26,7 %. I jordbruksforhandlingene 2004 ble det vist til at kostnadene ved driften av opplysningskontorene er forholdsvis høye sett i forhold til markedsverdien på primærleddet og i St.prp. nr. 66 Om jordbruksoppgjøret 2004 – endringer i statsbudsjettet for 2004 m.m. heter det ”Landbruksdepartementet legger til grunn at Omsetningsrådet, som ansvarlig fagorgan, gjennomfører en løpende og kritisk vurdering av ressursbruken på dette området.” Departementet pekte også på at ”midlene til opplysningsvirksomhet alternativt kan utbetales som pris til produsent”.

Ved fjorårets budsjettbehandling ble det vedtatt at opplysningskontorene skulle komme med forslag til opplegg for resultatrapportering overfor Omsetningsrådet. Blant annet skulle det i forbindelse med budsjettprosessen utvikles langsiktige, strategiske planer med konkrete tiltak. Statens landbruksforvaltning viser til at opplysningskontorene har levert et notat på området men at det fortsatt gjenstår en del arbeid. Det legges til grunn at arbeidet vil fullføres i 2005.

Ovennevnte planverk skal i følge tidligere vedtak også inneholde tiltak som kan bidra til å styrke samarbeidet mellom opplysningskontorene. En registrerer at det heller ikke for 2005 er spesifisert hvor mye midler som er avsatt til dette formålet, et område som Omsetningsrådet har påpekt betydningen av. I møte mellom SLF og OFK den 27. oktober 2004 ble det fra OFK side informert om at dagens samarbeid vil videreføres, bl.a. gjennom internettsiden www.mat.no, men at kostnadene ved samarbeidet er innbakt i flere av postene i budsjettforslaget og ikke skilt ut som egen post/underpost.

Budsjettforslaget har fått sin tilslutning både i Fagstyret for Fagsenteret for kjøtt og i styret i Gilde Norsk Kjøtt. Etter en helhetsvurdering hvor en også konstaterer at det er enighet om prioriteringer og budsjettnivå i bransjen har en ikke funnet grunnlag for å foreslå endringer i de prioriteringer som er gjort utover de forhold som er nevnt konkret i Statens landbruksforvaltnings vurdering.

Det kan gjøres mindre budsjettoverføringer mellom hovedposter i budsjettet.

Godkjenning av budsjettet og adgangen til å disponere midler i samsvar med det, blir gitt med forbehold om at det for 2005 blir innkrevd avgift på kjøtt og at det står tilstrekkelig med midler til disposisjon på fondet.

Harald Mork fremmet i møtet i arbeidsutvalget 17.11.2004 forslag om å utsette behandlingen av støtten til Norsvin, i likhet med støtten til GENO, til etter at sekretariatet har lagt fram egen sak om dette, og at budsjett for faglige tiltak reduseres til kr 44 774 000 i tråd med det. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Steinar Hauge fremmet i møtet i arbeidsutvalget 17.11.2004 forslag om at budsjettet for opplysningsvirksomhet i 2005 holdes på samme nivå som i 2004, dvs. kr 54 902 000. Forslaget falt mot en stemme (Steinar Hauge).

Arbeidsutvalget vedtok 17.11.2004 å foreslå at Omsetningsrådet gjør følgende vedtak:

1. Av fondet for omsetningsavgiften på kjøtt kan det i 2005 anvendes inntil kr 44 774 000 til faglige tiltak.
2. Av fondet for omsetningsavgift på kjøtt kan det i 2005 anvendes inntil kr 57 886 000 til opplysningsvirksomhet.
3. Sekretariatet skal så snart som mulig legge fram egen sak om finansiering av avlsarbeidet i GENO og Norsvin over omsetningsavgift.

Dag Henning Reksnes fremmet i møtet forslag om at Norsvin tildeles samme støtte for 2005 som for 2004, dvs. 8,8 mill. kroner. Forslaget innebærer at pkt. 1 i vedtaket blir lydende: "Av fondet for omsetningsavgiften på kjøtt kan det i 2005 anvendes inntil kr 53 574 000 til faglige tiltak." Videre blir pkt. 3 i vedtaket blir lydende: "Sekretariatet skal så snart som mulig legge fram egen sak om finansiering av avlsarbeidet i GENO over omsetningsavgift."

Stine Wohl Sem fremmet i møtet forslag om at budsjettet for Opplysningskontoret for kjøtt 2005 godkjennes med samme totalbeløp som i 2004. Forslaget innebærer at pkt. 2 i vedtaket blir lydende: "Av fondet for omsetningsavgift på kjøtt kan det i 2005 anvendes inntil kr 54 902 000 til opplysningsvirksomhet."

Avstemning:

Pkt. 1 i vedtaket: Forslaget fra Dag Henning Reksnes falt mot 8 stemmer (Reksnes, Frøyland, Undheim, Mork, Haram, Festad Lund, Lyngholm og Styve Holte).

Pkt. 2 i vedtaket: Forslaget fra Stine Wohl Sem falt mot 3 stemmer (Wohl Sem, Hauge og Søyland).

Pkt. 3 i vedtaket: Enstemmig vedtatt.

Med hjemmel i forskrift 1991-09-25 nr. 1018 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, § 2 gjøres følgende

Vedtak:

1. Av fondet for omsetningsavgiften på kjøtt kan det i 2005 anvendes inntil kr 44 774 000 til faglige tiltak.
2. Av fondet for omsetningsavgift på kjøtt kan det i 2005 anvendes inntil kr 57 886 000 til opplysningsvirksomhet.
3. Sekretariatet skal så snart som mulig legge fram egen sak om finansiering av avlsarbeidet i GENO og Norsvin over omsetningsavgift.

7. Markedsregulering melk – Opplysningskontoret for meieriprodukter, revidert budsjett for 2004

I henhold til forskrift 1991-09-25 nr. 1018 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 3 fjerde ledd, skal forslag til endring av budsjettposter behandles i Omsetningsrådet som enkeltsaker.

Med brev av 29.09.2004 oversender Tine BA styrenotat fra Opplysningskontoret for meieriprodukter (OFM) av 27.08.2004 hvor det orienteres om avvik i kostnadsutviklingen i forhold til budsjettet for 2004. OFM vil på bakgrunn av regnskap for 1. halvår 2004 og prognoser for resten av 2004 måtte omdisponere mellom postene i budsjettet for 2004. Omdisponeringen er innenfor rammen for det totale budsjettet.

Budsjett for OFM for 2004 ble vedtatt i Omsetningsrådet 05.12.2003. I tillegg vedtok Omsetningsrådet 01.06.2004 å overføre kr 1 724 051 av midlene som ikke ble brukt i 2003, slik at utvidet budsjett for 2004 totalt ble på kr 17 039 051. OFM varslet Statens landbruksforvaltning før sommeren om at det kunne bli nødvendig med omprioriteringer mellom hovedpostene i budsjettet.

I punkt 2 i budsjettvedtaket av 05.12.2003 heter det at ”*Det kan gjøres mindre budsjett-overføringer mellom hovedposter i budsjettet*”. Utover dette er det ikke satt noen konkret grense på hva som menes som ”mindre budsjettoverføringer”. For fjørfe er det satt en grense for overføringer mellom poster i budsjettet på 10 %, det vil si at regnskapsmessig avvik kan være innenfor den grensen uten at endringen må meldes inn til sekretariatet.

Med utgangspunkt i hovedpostene i vedtak av 05.12.2003 og notat fra OFM, kan følgende tabell over opprinnelig budsjett, prognosert avvik fra budsjett samt revidert budsjett settes opp:

Aktivitet/post	Budsjett- forslag 2004	Avvik pr. aug. 2004		”Revidert ”budsjett
		Kroner	%	
Personal- og driftskostnader	4 515 000	+ 969 500	+ 21,5	5 484 500
<i>Personalkostnader</i>	<i>3 230 000</i>	<i>+ 104 500</i>	<i>+ 3,2</i>	<i>3 334 500</i>
<i>Driftskostnader</i>	<i>1 285 000</i>	<i>+ 865 000</i>	<i>+ 67,3</i>	<i>2 150 000</i>
Bransjekontor	3 100 000	- 300 000	- 9,7	2 800 000
Matfaglig	2 400 000	- 390 000	-16,3	2 010 000
Ernæring	3 400 000	- 510 000	- 15,0	2 890 000
Skole	1 900 000	- 50 000	-2,6	1 850 000
Sum budsjett 05.12.2003	15 315 000	- 280 500	-1,8	15 034 500
Etableringskostnader (utvidet budsjett)	1 724 051	+ 275 949	+16,0	2 000 000
Totalt	17 039 051	- 4 551	- 0,03	17 034 500

Revidert budsjett viser at særlig driftskostnadene blir høyere enn budsjettet. En stor del av dette er kostnader knyttet spesielt til etableringen av kontoret. Den totale kostnadsrammen er uendret.

Av et totalt overforbruk på posten personal- og driftskostnader på kr 969 500, er hovedtyngden driftskostnader (865 000). Avviket for driftskostnadene skyldes i følge OFM hovedsakelig uforutsette leiekostnader i forbindelse med flytting til nye lokaler, samt

etablering av internett og internt nettverk. I tillegg blir det større behov for eksterne tjenester som advokater, konsulenter og revisorer enn forutsett. Et viktig moment for OFM i denne sammenheng er at det har vært vanskelig å budsjettere første driftsår, og at avvikene stort sett er et resultat av uforutsette hendelser som har gjort omprioriteringer nødvendig.

Statens landbruksforvaltning vurderer de skisserte omprioriteringene å være rimelige, sett i forhold til at 2004 er første driftsår. Det er tydelig at etableringen og driften av kontoret har krevd større ressurser enn forutsatt i budsjettet, og at dette har gått ut over igangsetting av planlagte markedsaktiviteter. Nevnte forhold er vanskelige å forutse fullt ut i første budsjettår og det legges til grunn at dette er engangshendelse. Vi forutsetter at det i kommende år settes fokus på driften av kontoret slik at planlagte markedsaktiviteter kommer i gang.

Statens landbruksforvaltning forutsetter at OFM og Tine i oversendelsen av regnskapet for 2004 legger til grunn nytt revidert budsjett.

Med hjemmel i forskrift 1991-09-25 nr. 1018 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 3 fjerde ledd gjøres følgende

Vedtak:

Omsetningsrådet godkjenner Opplysningskontoret for meieriprodukter sitt forslag til revidert budsjett.

8. Markedsregulering melk - Opplysningskontoret for meieriprodukter - Budsjett 2005

I henhold til forskrift 25.09.1991 nr. 1018 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2 kan det anvendes midler av omsetningsavgiften til opplysningsarbeid. Budsjett for anvendelse av midler fastsettes av Omsetningsrådet etter forslag fra markedsregulator.

I brev av 25.10.2004 fra Tine BA fremmer melk.no - Opplysningskontoret for Meieriprodukter (OFM) forslag til budsjett for 2005. Budsjettet er behandlet og vedtatt av styret i OFM og styret i Tine BA 22.10.2004.

Budsjettrammen er foreslått til 21 mill. kroner. Slik det fremgår av tabellen under innebærer dette en økning på kr 3 965 500 (23 %) sammenlignet med 2004.

Tabellen viser en oversikt over hovedposter og underposter i budsjettet, samt en sammenligning med budsjett for 2004. Endringer i forhold til sist år fremkommer i kroner og prosent.

	Revidert budsjett 2004¹	Budsjett 2005	endring kr	endring %
Personalkostnader	3 334 500	3 985 000	650 500	20
Driftskostnader	2 150 000	2 700 000	550 000	26
Sum personal- og driftskostnader	5 484 500	6 685 000	1 200 500	22
Etableringskostnader ²	3 600 000	0	-3 600 000	-100
Reklame	2 910 000	5 150 000	2 240 000	77
Brosjyrer	650 000	2 000 000	1 350 000	208
Informasjonsarbeid nøkkelmålgrupper	250 000	550 000	300 000	120
Events	0	775 000	775 000	100
Presse	220 000	725 000	505 000	230
Fellestiltak	140 000	365 000	225 000	161
Støttetiltak	200 000	800 000	600 000	300
Markedsanalyse	800 000	675 000	-125 000	-16
Mediaovervåkning	100 000	290 000	190 000	190
Allianser	100 000	190 000	90 000	90
Webutvikling	700 000	650 000	-50 000	-7
Kunnskapsdatabase	30 000	95 000	65 000	217
Skole	1 850 000	2 050 000	200 000	11
Sum Markedsaktiviteter	7 950 000	14 315 000	6 365 000	80
Totalt budsjett	17 034 500	21 000 000	3 965 500	23
Opprinnelig budsjett	15 300 000	21 000 000	5 700 000	37

Budsjettoppsettet er endret i forhold til 2004 og det er derfor ikke mulig å sammenligne kostnader i underposter fra budsjettet for 2004 med 2005 direkte. En har likevel prøvd å sette opp budsjettet på samme form for slik å legge til rette for en sammenligning av kostnadene.

Markedsplanen

Markedsplanen til OFM starter med statusrapport pr. september 2004, og tar videre for seg markedssituasjonen generelt. Det er viktig å kartlegge nåsituasjonen for å kunne sette inn riktige tiltak i markedet. Utfordringene er, slik OFM ser det, en nedgang i melkeforbruket til fordel for substitutter som brus, juice osv. samt at det generelt er utviklet negative holdninger til melk. Utviklingen av livsstilsykdommer og tilhørende dietter bidrar til en negativ fokusering på melk og melkeprodukter. OFM mener at de i forhold til dette ikke bare har en utfordring blant forbrukere flest, men at holdninger må bygges opp også blant helse- og ernæringspersonell. OFM ser muligheter i en økende fokus på sunnhet og ernæring, og at interessen for matlaging er stor. I forhold til andre lands forbruk, mener OFM at det er et stort potensial i produkter som yoghurt, ost og matlagingsprodukter her i landet. Den negative holdningen og trenden mener OFM kan snus med en merkenøytral og

¹ Jf. sak i AU 19.10.2004 om revidert budsjett for 2004. Totalbudsjettet er noe lavere enn vedtatt i OR 01.06.2004.

² Inkluderer overføring fra 2003-budsjettet på kr 1 724 051, jf. vedtak i OR 30.04.2004

troverdig avsender både med tanke på bransje-, matfaglig- og ernæringsmessig informasjon.

OFM har i markedsplanen satt seg overordnede langsiktige mål. Ambisjonen er å bli den mest brukte kunnskapskilde innen matlaging og ernæring overfor hovedmålgruppene innen 3 år. OFM har også langsiktige målsetninger i forhold til holdninger og kommunikasjon. Innen 3 år skal folks holdninger til melk forbedres, samtidig som betydningen av melkeservering i skolen skal øke. Når det gjelder kommunikasjon vil OFM etablere en høyere kunnskap om daglig bruk av meieriprodukter og kjennskap til melk.no.

Med utgangspunkt i de overordnede målsetningene, har OFM definert noen operative målsetninger for 2005. Målsetningene er bl.a å etablere en kjennskap til OFM fra 50 % i dag til 60 % i 2005 og til melk.no fra 20 % i dag til 40 % i 2005. Målet om å øke kunnskapen skal nås ved å etablere troverdighet rundt melk.no som avsender av ernæringsmessig og matfaglig budskap. Som en del av målsetningene vil OFM bygge opp et styringssystem som inkluderer evalueringer på parametere som reklame, presse, arrangementer/events, skole, internett og kunnskapssenter.

OFM ønsker å fokusere innsatsen på tre hovedmålgrupper: familier med hjemmeboende barn (hovedvekt på kvinner i urbane strøk), skole- og barnehageansatte. I tillegg definerer de nøkkelmålgrupper som påvirker forbruker til å være helsepersonell (primært med vekt på helsesøstre/helsestasjoner og sekundært leger) og presse.

OFM ønsker å utvikle et langsiktig kommunikasjonskonsept som baserer seg på en ”trippel dose”- tankegang; at det er viktig med tre enheter med meieriprodukter om dagen for å få i seg vitale næringsstoffer. Arbeidstittelen på satsningen er ”1-2-3- Det var det”, og skal signalisere at OFM ønsker å bidra med nyttig kunnskap knyttet til kosthold i hverdagen.

For å nå målsetningene på kort og lengre sikt, har OFM satset på virkemidler som reklamekampanjer, presse, relasjonsbygging, kunnskapssenter, synliggjøring gjennom arrangementer/events, informasjonsarbeid mot nøkkelmålgruppene, fellestiltak i landbruket og satsninger i skolen.

Det vises for øvrig til vedlagte markedsplan og til presentasjon i Omsetningsrådets seminar 19.10.2004 for nærmere informasjon om OFMs satsningsområder og strategi.

Redegjørelse for kostnadene

OFM har lagt opp til en mer offensiv satsning i 2005 enn i 2004, jf. også markedsplanen. Økningen i budsjettet på 23 % fra revidert budsjett i 2004 til 21 mill. kroner i 2005 er hovedsakelig lagt inn i markedsdelen av budsjettet. Fordelingen mellom drift og marked i budsjettet er 30/70.

Personal- og driftskostnader

Posten er budsjettetert til kr 6 685 000, hvorav kr 3 985 000 er direkte og indirekte personal-kostnader knyttet til de 6 ansatte ved OFM. Det er en økning i personalstaben fra 5 til 6 ansatte i forhold til i 2004, og det er lagt inn en lønnsøkning på 5 %.

Driftskostnadene er knyttet til leiekostnader, reise- og kursvirksomhet, eksterne tjenester som advokater, regnskap, revisjon, konsulenttjenester, drift av IKT og utstyr med mer. Det

er opprettet to nye poster i driftsbudsjettet som går på frakt/utsendelse/lagerleie og inventar/vedlikehold/utstyr.

Budsjettet innebærer en økning i personal- og driftskostnadene i forhold til inneværende år på 26 %. I forhold til totalrammen representerer disse kostnadene imidlertid en lavere andel enn i 2004 (30 % i budsjettet for 2005 mot 38 % i budsjettet for 2004).

Etableringskostnader

Det er ikke budsjettet med etableringskostnader for 2005.

Markedsaktiviteter

Av markedsaktivitetene er postene ”reklameaktiviteter forbruker”, ”brosjyrer” og ”skole” de største.

Når det gjelder kostnader knyttet til reklame mot forbruker foreslås en økning i budsjettet med 77 % i forhold til i 2004, til 5,2 mill. kroner. Av disse er 3,4 mill. kroner budsjettet til en stor holdningskampanje i etermedia og trykt presse med start våren 2005. OFM vil i 2005 satse tungt på å endre et nedadgående melkeforbruk og trender som viser negative holdninger til melk. I tillegg til holdningskampanjen er det budsjettet med midler til å bygge opp kjennskapen til melk.no som Opplysningskontoret for meieriprodukter og til bruk av fagpresse, nettannonsering, reklameeffekter o.l. og til utvikling.

En satsning på ulike brosjyrer innebærer en budsjettet kostnadsøkning fra kr 650 tusen i 2004 til 2 mill. kroner i 2005. Av disse vil halvparten gå til utvikling av et langsiktig kommunikasjonskonsept som baserer seg på ”trippel-dose” tankegangen, jf. ovenfor. OFM ønsker å fortsette utviklingen av brosjyrer rettet mot ulike målgrupper, da de opplever at det er behov for og etterspørsel etter ulike typer trykt materiale.

Til ulike tiltak i skolen er det budsjettet med kr 2 050 000, en økning på 11 % i forhold til fjorårets budsjett. Av dette er 1,6 mill. kroner ment brukt på en informasjonskampanje som bygger videre på det kommunikasjonskonseptet OFM laget i 2004. Utover kampanjen ønsker OFM å utvikle mer undervisningsmateriale og brosjyrer. I den forbindelse er det diskutert mulighetene for et samarbeidsprosjekt mellom opplysningskontorene.

”Events” er en nyopprettet post i forhold til 2004-budsjettet. Posten er på kr 775 000 og er knyttet til diverse messer, stands, seminar, kurs osv. OFM ønsker å være mer synlige ved arrangementer innen mat og ernæring for å bygge kjennskap og relasjoner til viktige målgrupper. Det er også lagt opp til at OFMs egne lokaler skal brukes til arrangementer og kurs i den grad ressursene strekker til.

Når det gjelder andre poster, er det budsjettet med en økning i diverse presseaktiviteter, støttetiltak til filmproduksjon og forskningsprosjekter, fellestilltak i landbruket og media-overvåkning på til sammen 1,5 mill. kroner. OFM er opptatt av å ha et høyt aktivitetspress ut mot pressen, som de ser på som en av sine viktigste kanaler. I motsetning til betalt reklame, kan den reklame som presseoppslag gir, ikke styres i samme grad. Under posten ”fellestilltak i landbruket” legger OFM opp til å fortsette samarbeidet med de andre opplysningskontorene gjennom mat.no, felles stands og ulike samarbeidsprosjekter.

I tilknytning til den store økningen i budsjettet viser OFM til budsjettene for de øvrige opplysningskontorene. OFM mener å ha like store kommunikasjonsmessige utfordringer

som de andre opplysningskontorene som nødvendiggjør en tung satsning for å kunne oppnå ønskelige resultater. OFM viser til de øvrige opplysningskontorenes totalbudsjett i forhold til omsatte kvantum i det markedet de representerer. I en slik sammenligning er bidraget over omsetningsmidlene til OFM relativt lavt i forhold til andre opplysningskontor. Med utgangspunkt i et budsjett på 21 mill. kroner og en melkemengde bak salg av melk, ost, smør og melkekonserv, går om lag 1,6 øre pr. liter til opplysningsvirksomhet i melkesektoren.

Statens landbruksforvaltnings vurdering

Statens landbruksforvaltning registrerer at OFM og Tine BA foreslår en relativt stor økning i budsjettet til tross for at det anbefalte nivået ble lagt til 15 mill. kroner ved oppstarten av kontoret. Den foreslåtte økningen representerer 37 % i forhold til det opprinnelige budsjettet. Det er generelt sett ikke ønskelig med en økning i budsjettene som denne. Likevel finnes det argumenter for å satse offensivt i melkemarkedet, som er preget av en negativ trend hos forbrukere. OFM har store utfordringer med å snu holdningene til norske forbrukere, og for å klare det, trengs det målrettede og langsiktige satsninger. Det er også viktig å se melkesalget i sammenheng med prisutjevningsordningen for melk, der konsummelk representerer bærebjelken i utjevningssystemet.

I denne sammenheng er det grunn til å påpeke at det som i budsjettet er betegnet som ”reklameaktiviteter forbruker” i hovedsak er en holdningskampanje som OFM vil utvikle nå, og som skal brukes over lengre tid. ”1-2-3-Det var det”-kampanjen skal i tillegg til betalt reklame, også brukes som en del av en helhetsstrategi i faktaark, brosjyrer og i media. I tillegg satser OFM på aktiviteter som bygger opp kjennskapen til melk.no, og videre kunnskapen om melk og melkeprodukter for å påvirke forbrukeres preferanser. Posten ”brosjyrer” består i hovedsak av ernæringsmessige informasjonshefter som brukes til å bygge opp slik kunnskap. I lys av at 2004 har vært første driftsår, etableringen av kontoret er fullført og driften ser ut til å ha stabilisert seg, finner Statens landbruksforvaltning det ikke urimelig at OFM kan ha større behov for midler enn antatt ved opprettelsen av kontoret. I tillegg er produktspekteret i melkemarkedet mer omfattende enn i andre sektorer, og flere segmenter innenfor markedet gjør også kommunikasjonen mer krevende. Statens landbruksforvaltning vil med bakgrunn i dette støtte OFMs forslag til budsjett for 2005. Det legges imidlertid til grunn at det ikke kan være automatikk i godkjenning av så store budsjettøkninger som det her foreslås.

I henhold til vedtak i møte i Omsetningsrådet 19.06.2003 om evaluering av opplysningskontorene, har OFM i samarbeid med de øvrige opplysningskontorene utarbeidet forslag til resultatrapportering overfor Omsetningsrådet, jf. også omtale i forbindelse med sak om evaluering av opplysningskontorene. I samme vedtak ble opplysningskontorene bedt om å vurdere konkrete tiltak for å styrke samarbeidet mellom sektorene. OFM legger i markedsplanen og budsjettet opp til ulike samarbeidstiltak med de andre opplysningskontorene i tråd med Omsetningsrådets ønske.

Det kan gjøres mindre budsjettoverføringer mellom hovedposter i budsjettet.

Godkjenning av budsjettet og adgangen til å disponere midler i samsvar med det, blir gitt med forbehold om at det for 2005 blir innkrevd avgift på melk, og at det står tilstrekkelig med midler til disposisjon på fondet for omsetningsavgift for melk.

Med hjemmel i forskrift 25.09.1991 nr. 1018 om anvendelse av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2, gjøres følgende

Vedtak:

Av fondet for omsetningsavgiften på melk kan det i 2005 anvendes inntil kr 21 000 000 til opplysningsvirksomhet.

9. Markedsregulering melk - Faglige tiltak – Budsjett – 2005

I henhold til forskrift 1991-09-25 nr. 1018 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, § 3 kan Tine BA fremme forslag om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet.

I brev av 25.10.2005 fremmer Tine BA sitt forslag til budsjett for faglige tiltak i 2005. Budsjettet er vedtatt anbefalt av styret i Tine BA. Tine BA søker om driftstilskudd på vegne av Norsk Matanalyse, Matmerk samt Geno som ikke tidligere har fått dekning fra omsetningsmidlene.

Statens landbruksforvaltning finner, ut fra den tiden som er avsatt i forbindelse med behandling av budsjettet for faglige tiltak, det vanskelig å avgjøre hvorvidt Geno kan ytes økonomisk støtte til avlsarbeid gjennom omsetningsavgiften eller ikke. Det er derfor valgt å skille ut støtten til Geno som en egen sak som legges fram for Omsetningsrådet så snart som mulig. Geno søker forøvrig om tilskudd på kr 7 432 089 gjennom Tine BA og kr 3 185 181 gjennom Gilde Norsk Kjøtt BA.

Driftstilskuddene som skal dekkes over fondet for omsetningsavgift på melk er samlet (eksklusiv Geno) foreslått til kr 6 250 000. Statens landbruksforvaltnings budsjettforslag er derimot på kr 5 960 000 (jf. tabell under), en reduksjon i budsjettet på 28 % i forhold til budsjett 2004.

Institusjon	Regnskap 2003	Budsjett 2004	Søknad 2005	SLFs budsjett-forslag 2005	Endring kr ¹	Endring % ¹
Norsk Matanalyse	8 540 000	6 850 000	4 800 000	4 800 000	-2 050 000	-30 %
Matmerk	1 400 000	1 400 000	1 450 000	1 120 000	-280 000	-20 %
Totalt	9 940 000	8 250 000	6 250 000	5 920 000	-2 330 000	-28 %

¹ Endringen er beregnet ift budsjett 2004 og Statens landbruksforvaltnings budsjettforslag for 2005.

Norsk Matanalyse

Norsk Matanalyse har i henhold til nedtrappingsplanen som ble vedtatt i Omsetningsrådet 21.10.2003 redusert sin søknad om støtte med kr 2 050 000 (-30 %) fra 2004 til kr 4 800 000 for 2005. Norsk Matanalyse vil i henhold til nedtrappingsplanen motta støtte fra fondet for omsetningsavgift på melk for siste gang i 2006 (kr 2,4 mill.).

Midlene vil dekke kostnader til ulike aktiviteter og tjenester knyttet til opplysningsarbeid og faglige tiltak for å bidra til økt produktrygghet og verdiskapning innenfor melke-sektoren. Andre oppgaver som tidligere har vært dekket over omsetningsavgiften for melk vil bli avvirket eller utført som enkeltoppdrag for Tine BA.

Matmerk

Styret i Matmerk vil først i november behandle budsjett og handlingsplaner, men søker i brev av 10.09.2004 om omsetningsmidler for til sammen kr 3 600 000, en økning på kr 130 000 (3,7 %) i forhold til bevilget budsjett for 2004. Av dette beløpet søkes kr 1 450 000 dekket over fondet for omsetningsavgift på melk.

Statens landbruksforvaltnings vurderinger

I vedtaket fra Omsetningsrådet 05.12.2003 står det at "Omsetningsrådet forutsetter at en større andel finansieres av merkebrukerne i framtiden". Statens landbruksforvaltning foreslår på grunnlag av dette at støtten til Matmerk for 2005 reduseres til kr 2 776 000, jf. egen sak om totalstøtte til Matmerk i 2005. Dette er en reduksjon på 20 % i forhold til bevilget beløp i 2004, og en reduksjon på 23 % i forhold til omsøkte beløp. Av dette beløpet foreslås kr 1 120 000 dekket med midler fra omsetningsavgiften på melk.

Det kan gjøres mindre budsjettoverføringer mellom hovedposter i budsjettet.

Godkjenning av budsjettet og adgangen til å disponere midler i samsvar med det, blir gitt med forbehold om at det for 2005 blir innkrevd avgift på melk, og at det står tilstrekkelig med midler til disposisjon på fondet.

Med hjemmel i forskrift 1991-09-25 nr. 1018 om anvendelse av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2, gjøres følgende

Vedtak:

Av fondet for omsetningsavgiften på melk kan det i 2005 anvendes inntil kr 5 920 000 til faglige tiltak. Beløpet fordeles til følgende virksomheter:

1. Norsk Matanalyse kr 4 800 000
2. Matmerk kr 1 120 000

10. Faglige tiltak og opplysningsarbeid hagebruk i 2005

Faglige tiltak og opplysningsarbeid hagebruk omfatter disse tre hovedområdene:

1. Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker
2. Produsentretta rådgivning
3. Felles faglige tiltak

For 2004 er det i jordbruksavtalen til nevnte formål bevilget 10 mill. kroner til kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk. Midlene på posten er disponert slik:

• Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker (OFG)	kr 8 600 000
• Produsentretta rådgivning i grøntsektoren	
Tiltak i regi av GrøntProdusentenes samarbeidsråd (GPS)	kr 600 000
Fruktlagerinspektøren	kr 400 000
• Felles faglige tiltak	
Matmerk Norske matmerker	kr 250 000
Økern Torvhall	kr 150 000

Ved jordbruksoppjøret i 2004 er det for 2005 bevilget 10 mill. kroner til kollektivt dekt omsetningsavgift hagebruk (samme beløp som for 2004).

OFG

Den delen av OFG's budsjett som er finansiert over jordbruksavtalen for 2004 er finansiert over to poster i jordbruksoppjøret.

Post 70.11 Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk	8,6 mill. kroner
Post 77.15 Kvalitets- og salgsfremmende tiltak *	7,1 mill. kroner
<u>I alt</u>	<u>15,7 mill. kroner</u>

* Av en total bevilgning på 7,5 mill. kroner til opplysningsarbeid om frukt, bær, grønnsaker og matpoteter for 2004 er det satt av 7,1 mill. kroner til OFG.

Med brev av 15.10.2004 oversender OFG markeds- og PR-plan og forslag til budsjett for bruk av midler over jordbruksavtalen til opplysningsarbeid for 2005. Omsetningsrådet er kun delegert ansvar for midlene som er avsatt på post 70.11 Avsetningstiltak, herunder Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk.

OFGs budsjettforslag for 2005 er vedtatt av stiftelsens styre. Det er forankret i Markeds- og PR-plan for 2005, som også er vedtatt av stiftelsens styre, og som gir en oversikt over aktiviteter gjennom året. Aktiviteter finansiert av avsetningstiltak er tilpasset innenfor en kostnadsramme på kr 8 700 000 (kollektiv dekt omsetningsavgift hagebruk med kr 8 600 000 og stipulerte renteinntekter kr 100 000). Nedenfor følger en oppstilling over hovedpostene i OFGs budsjett på kostnadssiden for 2004 og 2005.

År	2004	2005
Langsiktige produktkampanjer	kr 1 400 000	kr 1 400 000
Opplæring rettet mot butikk	kr 320 000	kr 511 000
Informasjonsarbeid	kr 800 000	kr 785 000
Internett/elektronisk arkiv m.m.	kr 700 000	kr 440 000
Lager for brosjyrer/plakater m.m.	kr 300 000	kr 250 000
Adm.kostnader *	kr 5 230 000	kr 5 314 000
Total:	kr 8 750 000	kr 8 700 000

* Her inngår all lønnsutbetaling til de fast tilsatte i OFG utenom skolefruktordningen, jf. OFGs erklæring knyttet til bruk av midler til administrasjon. Posten dekker også administrasjon ifm. jordbruksavtalemidler bevilget på posten Kvalitets- og salgsfremmende tiltak (7,1 mill. kroner til opplysningsarbeid om frukt, grønnsaker og poteter for 2004).

OFG har som overordnet mål å øke forbruket av frukt og grønt fra dagens nivå som er ca. 2,6 porsjoner á 150 gram pr. dag til 5 porsjoner innen utløpet av 2010. I 2005 er målet å øke dette forbruket til 3,0 porsjoner og i 2006 til 3,4 porsjoner. Målet for 2005 skal nås gjennom tiltak som internettsatsing, PR og informasjonsarbeid, produktkampanjer, oppskriftsbrosjyrer m.m. SLF slutter seg til OFGs mål og de tiltak som er tenkt etablert for å nå målet for 2005.

SLF anbefaler at OFG kan anvende inntil 8,6 mill. kroner av fondet for omsetningsavgift hagebruk til opplysningsarbeid i 2005.

Tilskudd til produsentretta rådgivning

Av Forskrift om tilskot til produsentretta rådgjeving i grøntsektoren går det fram av § 1 at formålet med denne ordningen er å fremme omsetningen av norskprodusert frukt, bær og grønnsaker gjennom å bedre produktkvaliteten og å gi informasjon til produsentene om markedsforholdene med sikte på å tilpasse produksjonen til markedet.

Av Omsetningsrådets vedtak i forbindelse med budsjett for bruk av midler til faglige tiltak og opplysningsarbeid hagebruk i 2003 går det fram:

”Det annonseres ikke midler til produsentretta rådgivning hagebruk for 2003. Denne praksis videreføres for senere år inntil bevilgningen eventuelt økes slik at det blir grunnlag for å annonsere midlene.”

Den kollektive dekning av omsetningsavgift hagebruk er uendret fra 2003, og det er bevilget 10 mill. kroner på posten både for 2004 og 2005. SLF foreslår på denne bakgrunn å bruke midlene også i 2005 på dette området til aktiviteter som ivaretar intensjonen med den produsentretta rådgivningen på grøntområdet uten at midlene annonseres spesielt.

GPS har sin aktivitet knyttet til nettopp produksjonstilpassing, markedstilpassing og kvalitetsarbeid i grøntsektoren. GPS omfatter alle produsenter som leverer til friskkonsummarkedet, inklusive matpoteter, uavhengig av grossist- og kjedetilknypning. GPS søker gjennom brev av 14.10.2004 om kr 600 000 i tilskudd til produsentretta rådgivning hagebruk for 2005. Med brevet følger virksomhetsplan og budsjett. Innsatsområdene i virksomhetsplanen omfatter blant annet produksjonsplanlegging, løpende markedstilpassing og kvalitetsarbeid. Det totale budsjett for GPS's kostnader knyttet til produsentretta rådgivning hagebruk utgjør kr 3 053 000.

SLF anbefaler at GPS kan anvende kr 600 000 av fondet for omsetningsavgift hagebruk, samme beløp som for 2004, til sitt arbeid med produksjonstilpassing, markedstilpassing og kvalitetsarbeid i 2005.

Fruktlagerinspektøren har gjennom brev av 27.09.2004 oversendt arbeidsplan og budsjett for sitt arbeid i 2005. Kostnadsbudsjettet utgjør kr 400 000 for 2004 og kr 422 000 for 2005. SLF anbefaler at det blir avsatt kr 420 000 til fruktlagerinspektørens arbeid i 2005.

Felles faglige tiltak

Matmerk Norske Matmerker søker gjennom brev av 13.09.2004 om kr 250 000 til sin virksomhet i 2005. Midlene skal gå til markeds-, informasjons- og utviklingsarbeid for norsk frukt/grønnsaker i 2005. For 2004 ble det bevilget kr 250 000 til dette arbeidet.

I vedtaket fra Omsetningsrådet 05.12.2003 står det at ”*Omsetningsrådet forutsetter at en større andel finansieres av merkebrukerne i framtiden*”. Statens landbruksforvaltning foreslår på grunnlag av dette at støtten til Matmerk for 2005 reduseres til kr 200 000. Dette er en reduksjon på 20 % i forhold til bevilget beløp i 2004.

Det vises for øvrig til egen sak hvor budsjettet for Matmerk Norske Matmerker er behandlet.

Økern Torvhall søker i brev av 07.10.2004 om en støtte på kr 250 000 til sitt arbeid for 2005 som omfatter deltakelse på markdager/fagdager, arrangere vinterkurs sammen med Norsk Gartnerforbund og gjennomføring av ukentlig torsdagsmøte på Økern. I 2004 ble det søkt om kr 205 000 og innvilget kr 150 000 til dette arbeidet.

Organiseringen og utførelsen av arbeidet knyttet til det ukentlige torsdagsmøtet på Økern baseres nå på en litt endret praksis ift. tidligere. Gjennom markedsopplysningstjenesten til Økern Torvhall blir mottatt varemengde, antatt lagerbeholdning og forventede tilførsler av ulike vareslag registrert på samme måte som tidligere. Fram til 01.05.2004 deltok det i møtet 12 til 25 produsenter og kommisjonærer/omsettere. Etter 01.05.2004 har omsetterne med bakgrunn i ny konkurranselov avstått fra deltakelse i møtet. I forkant av torsdagsmøtene blir nå representanter fra produsentorganisasjonene (Gartnerhallen, Nordgrønt og NF-grønt) informert om pris- og markedsforhold knyttet til grøntvarene av sine respektive grossister. Det har i gjennomsnitt deltatt 10 personer i torsdagsmøtene etter 01.05.2004. Etter hvert møte blir det, på samme måte som tidligere, skrevet en markeds melding som sendes til markedsaktørene. Selv om det har vært mindre deltakelse i torsdagsmøtene etter 01.05.2004 (sannsynligvis vil det være slik også i 2005), mener SLF at dette i liten grad påvirker totalkostnadene med å arrangere slike møter.

SLF foreslår slikt budsjett for felles faglige tiltak i 2005:

Matmerk Norske Matmerker	kr 200 000
<u>Økern Torvhall</u>	<u>kr 150 000</u>
<u>Sum felles faglige tiltak</u>	<u>kr 350 000</u>

Fondet for omsetningsavgift hagebruk vil ved inngangen til 2005 utgjøre vel 10 mill. kroner. Det er da tatt hensyn til et prognosert forbruk i 2004 på ca. 3 mill. kroner til reguleringslagring og fabrikklevering av epler kl. I. SLF mener at fondet med dette har en tilstrekkelig kapital til å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak på epler og poteter i enkelte år.

Med de tiltakene som er foreslått, som til sammen utgjør kr 9 970 000, er på det nærmeste hele beløpet som er avsatt til kollektiv dekning av omsetningsavgift for 2005 disponert.

Godkjennelse av budsjettene og adgangen til å disponere midler i samsvar med disse, blir gitt med forbehold om at det står tilstrekkelig med midler til disposisjon på fondet for omsetningsavgift hagebruk.

Det annonseres ikke midler til produsentretta rådgivning hagebruk for 2005.

Med hjemmel i forskrift 25.09.1991 nr. 1018 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet og Omsetningsrådets vedtak av 02.12.2002 om praksis knyttet til utlysning av midler til produsentretta rådgivning i grøntsektoren, gjøres følgende:

Vedtak:

1. Av fondet for omsetningsavgift hagebruk kan det til faglige tiltak og opplysningsarbeid i 2005 anvendes inntil kr 9 970 000 fordelt slik:

- Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker (OFG) kan anvende inntil kr 8 600 000
- Matmerk Norske Matmerker kan anvende inntil kr 200 000
- Økern Torvhall kan anvende inntil kr 150 000
- Fruktlagerinspektøren kan anvende inntil kr 420 000
- GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) kan anvende inntil kr 600 000

2. Det kan gjøres mindre overføringer mellom hovedposter i budsjettene.

11. Markedsregulering korn - Budsjett for opplysningsvirksomhet (Brødfakta) 2005

På møtet i Arbeidsutvalget 18.06.2004 ble det orientert om at styret i Opplysningskontoret for brød og bakervarer, Brødfakta ønsket å avvikle opplysningskontoret fra 01.01.2005. Bakgrunnen var en diskusjon i styret om alternative finansieringskilder, bl.a. med utgangspunkt i rapporten om evaluering av opplysningskontorene i landbruket der konsulentfirmaet konkluderte med at "Etter vår mening bør ikke Brødfakta finansieres av bøndene, men av industrien og evt. handelsleddene".

En arbeidsgruppe, nedsatt av styret i Brødfakta og sammensatt av representanter fra hele bransjen, har drøftet ulike finansieringsordninger uten å komme til enighet. En løsning som ble vurdert var at handelsmøllene og bakeribransjen skulle finansiere 50 % av virksomheten til Brødfakta og resten, begrenset oppad til 4 mill. kroner, gjennom omsetningsavgiften. Siden arbeidsgruppen ikke kom til enighet, vedtok styret i Brødfakta på møte 18.05.2004 å legge ned virksomheten fra 01.01.2005. Styrevedtaket fikk sin tilslutning av styret i Norske Felleskjøp (NFK) 02.06.2004:

1. Styret for Norske Felleskjøp sluttar seg til vedtaket i styret for Brødfakta 18.05.04 om avvikling av opplysningskontoret og vil foreslå for Omsetningsrådet at det ikkje blir løyvd midlar frå omsetningsavgifta på korn til opplysningsarbeid for 2005, dersom det ikkje i tide før budsjettforslaget for 2005 skal utarbeidast og fremmast for Omsetningsrådet, er etablert eit grunnlag for ei samfinansiering mellom kornprodusent og andre aktørar i bransjen.
2. Styret tar til etterretning at det praktiske arbeidet med avviklinga blir gjennomført i samarbeide mellom administrasjonane i NBL og NFK.
3. Styret for Norske Felleskjøp stiller seg positiv til initiativ frå BKLF og at administrasjonen i NFK eventuelt bidrar til at det kan finnast løysingar for ei breiare finansiering av Brødfakta.

BKLF: Baker- og Konditorbransjens Landsforening.

NBL: Næringsmiddelbedriftenes Landsforening

Vedtaket i styret i NFK om avviklingen av opplysningsvirksomheten var betinget av at det innen fristen for innsendelse av budsjettforslaget (15.10.2004) ikke var etablert en samfinansiering mellom kornprodusentene og andre aktører i bransjen.

Siden en slik samfinansiering ikke gikk i orden, legger NFK i brev av 15.10.2004 frem forslag om å avvikle Brødfakta og for så å opprette et nytt opplysningskontor for brød og bakervarer, etter ønske fra aktørene.

Som betingelse for å foreslå bruk av omsetningsavgifta til finansiering av opplysningsarbeidet krever NFK av aktørene at det etableres en struktur for finansieringen som reflekterer nytten av virksomheten. Baker- og Konditorbransjens Landsforening (BKLF) krever på sin side at det blir etablert et nytt kontor for at de skal delta i finansiering av opplysningsarbeidet.

Siden det ikke foreligger grunnlag for å videreføre opplysningsarbeidet gjennom Brødfakta, samtidig som aktørene ønsker å ha et opplysningskontor, gjorde styret i Brødfakta 13.10.2004 enstemmig følgende vedtak som styret i NFK sluttet seg til i styremøte 20.10.2004:

1. Styret fremmer tilbud overfor Baker- og Konditorbransjens Landsforening (BKLF) og handelsmøllene Cerealia AS og Norgesmøllene DA om at daglig leder i Brødfakta, Tor-Herman Næss, kan stilles til disposisjon for et nytt opplysningskontor innenfor rammen av gjenstående egenkapital pr. 31.12.2004.
2. Det forutsettes at tilbudet aksepteres skriftlig av BKLF og handelsmøllene senest 30. november 2004.
3. Dersom tilbudet ikke aksepteres, avvikles all virksomhet i regi av Brødfakta pr. 31.12. 2004 så sant dette er praktisk mulig.
4. Ordinære avviklingskostnader, begrenset oppad til kr. 100.000,-, dekkes av Brødfakta etter nærmere avtale med NBL.
5. Styret i Brødfakta kan ikke påta seg noe personalansvar for daglig leder, Tor-Herman Næss. Dette skal ifølge avtale ivaretas av NBL.

Brødfakta hadde ved utgangen av 2003 en egenkapital på om lag 1,8 mill. kroner som er bygd opp over mange år gjennom bidrag over statsbudsjettet. Pr. 01.01.2002, da Brødfakta ble underlagt omsetningsloven, var egenkapitalen ca. 2,0 mill. kr. Ved avvikling av Brødfakta mener NFK det er naturlig at midlene tilføres fondet for omsetningsavgift korn.

NFKs forslag til budsjett for 2005 omfatter:

- Nødvendig etterarbeid i avviklingen av Brødfakta, inklusive inngåtte avtaler
- Overgangsordning basert på snarlig etablering av et eventuelt nytt opplysningskontor.

Avviklingen av Brødfakta vil medføre ekstra kostnader i 2005 til bl.a. rydding og arkivering, til avslutning av avtaler som løper utover i 2005 og til regnskap og årsrapport for 2004. Det er enda ikke avklart om avtalen med Norges Skiforbund som er på kr 200 000 pr. år, kan avvikles før utløpet i april 2006. Dette blir vurdert, men i budsjettet er det lagt til grunn at avtalen er bindende.

Budsjett for 2005 med avvikling av Brødfakta:

Personalkostnader ved avvikling	kr	100 000
Leie, lager ut 2005	kr	33 000
Drift av web-sider 1. halvår 2005	kr	10 000
Avtale, Norges Skiforbund	<u>kr</u>	<u>200 000</u>
Samlet budsjett avvikling av Brødfakta	<u>kr</u>	<u>343 000</u>

NFK mener det er viktig å fortsette opplysningsarbeidet om brød og bakerevarer forutsatt en samfinansiering mellom kornprodusenter og andre aktører. Det er også viktig å videreføre den omfattende kompetansen som daglig leder av Brødfakta har bygd opp gjennom en årrekke. NFK foreslår derfor at daglig leder får tilbud om å engasjeres som rådgiver under etableringen av et nytt opplysningskontor. Engasjementet forutsettes finansiert over fondet for omsetningsavgift innenfor rammen av gjenstående egenkapital pr. 31.12.2004, og at dette avklares raskt bl.a. fordi daglig leder er fristilt fra 01.04.2005.

NFK mener et nytt kontor bør være etablert innen 01.08.2005 og at et opplegg for det nye kontoret må være godkjent av Omsetningsrådet i mars 2005 med behandling av Arbeidsutvalget i februar, slik at strategidokumenter, organisering, lokalisering og ansettelser kan avklares før oppstart.

Nødvendigheten av å komme raskt i gang med et nytt opplysningskontor er bakgrunnen for Brødfaktas styrevedtak 13.10.2004 vedrørende avklaring med BKLF og handelsmøllene innen 30.11.2004 om at daglig leder av Brødfakta kan stilles til disposisjon som rådgiver i etableringsfasen av nytt opplysningskontor innenfor rammen av Brødfaktas egenkapital. Uten slik avklaring innen fristen faller styret i Brødfaktas forslaget (pkt. 1 i vedtaket) om finansiering av engasjementet i etableringsfasen bort.

Med bakgrunn i dette foreslår NFK at Omsetningsrådet gjør følgende vedtak:

1. Omsetningsrådet tar til orientering at opplysningskontoret Brødfakta blir avvikla ved utgangen av 2004.
2. Eigenkapitalen pr. 31.12.2004 blir overført fondet for omsetningsavgift på korn.
3. Av fondet for omsetningsavgift på korn kan det i 2005 brukast inntil kr 343 000 til opplysningsverksemd i kornsektoren.
4. Det kan gjerast mindre budsjettoverføringar mellom hovudpostar i budsjettet.
5. Under føresetnad av at Omsetningsrådet godkjenner etablering av eit nytt opplysningskontor for korn, brød og bakevarer innan april 2005, kan eigenkapitalen pr. 31.12.2004 nyttast til å lønne noverande leiar i Brødfakta som rådgjevar i etableringsperioden.
6. Dersom det i 2005 ikkje blir etablert eit nytt opplysningskontor med finansiering frå omsetningsavgifta på korn, overtar marknadsreguleringa gjennom Norske Felleskjøp og Omsetningsrådet ansvaret for eventuelle gjenstående forpliktingar – utover dei personalmessige forholda, der ansvaret er lagt til Næringsmiddelbedriftenes landsforening.

Styret i Norske Felleskjøp sluttet seg 20.10.2004 til forslaget.

SLFs vurdering

Av NFKs brev går det fram at det er et ønske blant aktørene å ha et opplysningskontor. For at NFK overfor Omsetningsrådet skal foreslå bruk av omsetningsavgifta til finansiering av opplysningsvirksomheten, har NFK satt som krav at aktørene er med i denne finansieringen. BKLF har på sin side satt som betingelse for deltaking i finansieringen at det opprettes et nytt opplysningskontor. Slik SLF forstår saken er en videreføring av Brødfakta med en samfinansiering ikke aktuelt, og støtter derfor NFKs forslag om at opplysningskontoret avvikles.

Med hensyn til etablering av et nytt kontor synes situasjonen så uavklart at SLF ikke kan

anbefale NFKs forslag om å anvende gjenstående egenkapital pr. 31.12.2004 til etablering av et nytt opplysningskontor. Dette begrunnes i at prosessen med nedlegging og ny etablering vil medføre ekstra kostnader, som kun er begrunnet i et krav fra en av interessegruppene (BKLF). Prosessen vil videre medføre en periode uten aktiv opplysningsvirksomhet, som også er uheldig i forhold til bl.a. skoleverket som er en sentral målgruppe for Brødfakta i dag. Den praktiske finansieringen fra bake- og matmelindustrien, som var omtalt i juni, er ikke løst, og det er dermed uavklart om det er grunnlag for å etablere et nytt opplysningskontor. Det er også uavklart om BKLF vil akseptere betingelsene satt i Brødfaktas styrevedtak pkt. 1. Ut fra den uavklarte situasjonen, foreligger det ikke konkrete forslag til bl.a. finansiering, styring, organisering og strategi for det nye kontoret. Etter SLFs mening må forslag om dette legges frem for Omsetningsrådet sammen med et konkret forslag til finansiering av etablering og virksomhet i 2005, før Omsetningsrådet kan ta stilling til saken.

Etter en samlet vurdering foreslår SLF at Arbeidsutvalget fatter vedtak i tråd med NFKs forslag i brevet med unntak av pkt. 5.

Eventuell etablering av nytt opplysningskontor og finansieringen av dette må legges fram som egen sak for Omsetningsrådet. Hvis en slik sak fremmes, må det foreligge forslag om organisering, eierforhold, styring, finansiering, eieravtale, vedtekter, strategidokumenter, lokalisering m.v. samt budsjettforslag knyttet til etablering og drift.

Godkjenning av budsjettet og adgang til å disponere midler i samsvar med det, blir gitt med forbehold om at det for 2005 blir innkrevd avgift på korn, og at det står tilstrekkelig med midler til disposisjon på fondet for omsetningsavgift korn.

Med hjemmel i forskrift 25.09.1991 nr. 1018 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet gjøres følgende

Vedtak:

1. Omsetningsrådet tar til orientering at Opplysningskontoret for brød og bakerevarer, Brødfakta avvikles fra 01.01.2005.
2. Egenkapitalen i Brødfakta pr. 31.12.2004 overføres til fondet for omsetningsavgift korn.
3. Av fondet for omsetningsavgift på korn kan det i 2005 anvendes inntil kr 343 000 til avviklingen Brødfakta.
4. Det kan gjøres mindre budsjettoverføringer mellom hovedposter i budsjettet.

12. Markedsregulering fjørfe – Budsjett for administrasjonsgodtgjørelse for 2005

Med brev av 15. oktober 2004 oversender Prior Norge forslag til dekning av administrasjonsgodtgjørelse i fjørfesektoren for 2005. Administrasjonsgodtgjørelsen knyttet til faglige tiltak og opplysningsarbeid er også beregnet og vurderes i denne saken, mens vedtaket fattes i saken om budsjett for faglige tiltak og opplysningsarbeid på dagens sakliste.

Administrasjon av markedsregulering

Administrasjonsgodtgjørelsen som Omsetningsrådet fastsetter, skal kun kompensere

markedsregulator for utføring av oppgaver knyttet til markedsreguleringen.

Prior Norge vurderer i sitt brev at det ikke er vesentlige endringer i omfanget av det administrative arbeidet med markedsreguleringen det siste året, og dette er lagt til grunn for forslaget til vedtak.

Prior Norge har foreslått en budsjetttramme på kr 7 375 687 for administrasjonsgodtgjørelsen for 2005. Dette er en økning på kr 289 774, dvs. 4,1 % sammenlignet med budsjettet for 2004.

I tabellen på neste side fremgår antall årsverk og kostnader for de to foregående årene, samt Prior Norge sitt forslag til budsjett for 2005.

Oversikt over forslaget for 2005 og hvilke endringer dette innebærer

	Budsjettvedtak i Oms.rådet		<i>F.slag mreg.</i>	Endring kr
	2003	2004	2005	2005-2004
HOVEDKONTORET				
Antall årsverk	6,3	6,4	6,1	-0,3
Lønnskostn. pr årsverk	577 000	594 468	607 371	12 903
Driftskostnader pr. årsverk	284 000	288 000	323 372	35 372
Totale kostnader pr årsverk	861 000	882 468	930 743	48 275
Totale kostn. hovedktr.	5 424 300	5 647 795	5 677 535	29 739
Lokalt				
Antall årsverk	1,2	1,2	1,2	0
Lønnskostn. pr årsverk	490 400	505 298	516 265	10 968
Driftskostnader pr. årsverk	241 400	244 800	274 867	30 067
Totale kostnader pr årsverk	731 800	750 098	791 132	41 034
Totale kostnader lokalt	878 160	900 117	949 358	49 241
Antall årsverk totalt	7,5	7,6	7,3	-0,3
Lønn	4 223 580	4 410 953	4 324 481	-86 471
Drift	2 078 880	2 136 960	2 302 411	165 451
Styret	300 000	300 000	316 000	16 000
Reiser			202 794	202 794
Prognosetjenester	175 000	175 000	230 000	55 000
Revisjon				
Eksportfremmende tiltak	63 000	63 000		-63 000
Sum	6 840 460	7 085 913	7 375 687	289 774

Redegjørelse for kostnadene

Kostnader ved hovedkontoret

For 2005 er det foretatt en gjennomgang av stillinger knyttet til markedsreguleringen, hvor bl.a. endringer i oppgaver knyttet til stillinger er vurdert. Hos markedsregulator har det vært foretatt reduksjoner i ledelsen og i logistikkavdelingen, og Prior Norge har redusert antall årsverk som er knyttet til oppgaver ved markedsreguleringen med 0,3 årsverk til 6,1 årsverk.

Prior Norge har beregnet kr 607 371 i lønnskostnader og kr 323 372 i driftskostnader pr. årsverk for administrasjon av markedsreguleringen. Med en årsverkskostnad på kr 930 743, søkes det om å få dekket administrasjonskostnader ved Prior Norge sentralt på kr 5 677 535 i 2005.

Lønnskostnadene bygger på lønnsoppgjør i 2004 og Prior Norges anslag for lønnsutvikling (2,2 %) i 2005. Driftskostnadene bygger på budsjettet for 2005, med støtte i regnskapstall for 2003 og 2004.

Regionenes andel av markedsreguleringen

Prior Norge foreslo i 2001 at regionenes andel av arbeidet med markedsreguleringen skulle utgjøre 1,2 årsverk. Dette ble begrunnet med at det etter konserndannelsen har blitt en samordning av funksjoner og en endring i anleggsstruktur. En godtgjørelse for 1,2 årsverk er i følge Prior et absolutt minimum. Etter konserndannelsen er dette arbeidet organisert slik at arbeidet utføres lokalt med en sentral ledelse inndelt etter funksjonsområdene egg og hvitt kjøtt.

Årsverkskostnaden regionalt knyttet til markedsregulering er fastsatt til 85 % av kostnadene ved hovedkontoret, og dette betyr for 2005 en årsverkskostnad på kr 791 132. De totale lokale administrasjonskostnadene utgjør da kr 949 358.

Styrets arbeid

Etter omorganiseringen av Prior Norge til konsern i 2003 har styret fått utvidede oppgaver. Prior Norge la styrets arbeidsforbruk i 2003 til grunn for budsjettet for administrasjonskostnaden i 2004. Andelen av styrets arbeid som var knyttet til markedsregulering utgjorde ca. 20 %. Tidligere var en andel på 30 % benyttet.

Budsjetterte kostnader for styret i 2005 fratrukket reisekostnader, er kr 1 580 000 (reduksjon på kr 220 000 i forhold til 2004), hvor 20 % utgjør kr 316 000. For budsjettårene 2003 og 2004 har Omsetningsrådet vedtatt kr 300 000 til styrets arbeid med markedsreguleringen. Tilskuddet til styret har begge årene vært redusert i forhold til markedsregulators søknad, på bakgrunn forholdsvis store økninger i søknadsbeløp uten at økningen var begrunnet. Søknadsbeløpet for 2005 er begrunnet bl.a. med styrets forholdsvis store saksmengder knyttet til den aktuelle markedssituasjonen for egg. Statens landbruksforvaltning legger til grunn at gjennomgangen av styreprotokollene for 2003 viste at 20 % av styrets arbeid var relatert til markedsreguleringen. Når aktuell markedssituasjon også hensyntas, har ikke Statens landbruksforvaltning merknader til støtten på kr 316 000.

Reiser og revisjon

Reisekostnadene knyttet til markedsreguleringen er i budsjettet for 2005 for første gang spesifisert som egen post og inngår med kr 202 794. Tidligere ble denne kostnaden oppgitt som en del av driftskostnadene.

Revisjon er ikke skilt ut som egen post, men inngår i driftskostnadene. Prior Norge betaler en fast del for all løpende revisjon i henhold til standard.

Prognosearbeid

Budsjettet for den samlede prognoseaktiviteten i Norsk Landbrukssamvirke blir forholdsmessig fordelt på Tine BA, Prior Norge og Norsk Kjøtt. Prior Norges andel av kostnadene

med prognosearbeid for egg og fjørfekjøtt økes i 2005 med kr 5 000 til kr 180 000.

Prognoseutvalget har et behov for å oppdatere modellen for etterspørsel etter storfe, svin, sau/lam, egg og kylling. Nåværende etterspørselsmodell er basert på data fra perioden 1984–1994. Priors andel av prosjektkostnaden er 10 % og utgjør kr 50 000. Det er behov for oppdatering av engrossalg og priser som skal medføre sikrere prognoser, og Statens landbruksforvaltning har ingen merknader til foreslått støtte.

Eksportfremmende tiltak

Omsetningsrådet har de senere årene stilt spørsmål ved støtten til eksportfremmende tiltak. Det har vært usikkerhet om hvilken betydning denne virksomheten kunne ha for markedsreguleringen. I årets budsjett søkes det ikke om midler til eksportfremmende tiltak.

Forslag

Statens landbruksforvaltning har gjennomgått og vurdert forslaget til budsjett til å være hensiktsmessig og i tråd med forutsetningene for administrasjonsgodtgjørelse av markedsregulering innen fjørfesektoren og anbefaler at søknaden fra Prior Norge imøtekommes.

Administrasjon av faglige tiltak og opplysningsarbeid

Forslag til vedtak om administrasjonsgodtgjørelse for faglige tiltak og opplysningsarbeid legges fram i sak om budsjettet for faglige tiltak og opplysningsarbeid, som behandles i dagens møte. Prior Norge godtgjøres for arbeidet med felles administrasjon for Fagsenteret for fjørfe (FFF) og Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt (OEH). Budsjettet for dette arbeidet i 2005 utgjør kr 818 000 for FFF (+ 1,7 %) og kr 982 000 for OEH (+ 0,7 %).

Budsjetterte administrasjonskostnader ved FFF og OEH i 2005

Post	Fagsenteret for fjørfe 4,5 årsverk	Opplysningskontoret 4,0 årsverk
Administrasjon	559 000	559 000
Øvrige felleskostnader	142 000	143 000
Husleie	117 000	280 000
Sum	818 000	982 000

Kostnadene ved markedsregulators administrasjon av OEH er høyere bl.a. grunnet et mer omfattende budsjett og høyere husleiekostnader. Statens landbruksforvaltning har ingen merknader til foreslått administrasjonsgodtgjørelse for OEH og FFF.

Med hjemmel i forskrift 30.11.1993 nr. 1440 § 17 om markedsregulering av norskproduisert egg og fjørfekjøtt, gjøres følgende

Vedtak:

Det godkjennes et budsjett på kr 7 375 687 for Prior Norges administrasjon av markedsreguleringen i fjørfesektoren i 2005.

13. Markedsregulering kjøtt - Budsjett for administrasjonsgodtgjørelse for 2005

Med brev datert 29.10.2004 oversender Gilde Norsk Kjøtt forslag til budsjett for dekning

av administrasjonsgodtgjørelse i kjøttsektoren for 2005. Administrasjonen knyttet til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet blir behandlet i egen sak i dagens møte.

Administrasjon av markedsreguleringen

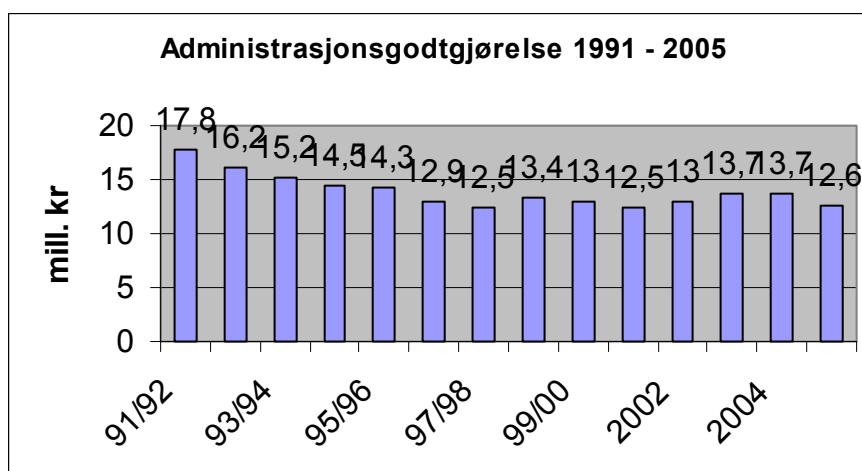
Administrasjonsgodtgjørelsen som Omsetningsrådet fastsetter, skal kun kompensere markedsregulator for kostnader knyttet til utføring av oppgaver i markedsreguleringen.

Gilde Norsk Kjøtt vurderer i sitt brev at det ikke er vesentlige endringer i omfanget av det administrative arbeidet med markedsreguleringen det siste året. Det har heller ikke skjedd vesentlige endringer i organiseringen eller gjennomføringen av oppgavene, og dette er lagt til grunn for forslaget fra markedsregulator. Gilde Norsk Kjøtt henviser i brevet til budsjettsøknad for 2004, som ble vedtatt i Omsetningsrådets møte 30.04.2004. Der er de ulike operative oppgaver som inngår i markedsreguleringen relativt grundig omtalt. På denne bakgrunn gis det ingen ny beskrivelse knyttet til aktuell søknad.

Gilde Norsk Kjøtt har foreslått en budsjettramme på kr 12 598 805 som administrasjonsgodtgjørelsen for 2005. Dette er en reduksjon på kr 1 039 017, dvs. 8,2 % sammenlignet med budsjettet for 2004.

Historisk utvikling av kostnadene ved markedsreguleringen

Figuren nedenfor viser kostnadene til administrasjon av markedsreguleringen i løpende kroner for perioden 1991–2005.

Statens landbruksforvaltning konstaterer at det har vært en klar reduksjon i markedsregulators administrasjonsgodtgjørelse i denne perioden.

Årets budsjett for administrasjonsgodtgjørelse

Av budsjettall i vedlegg 1 framgår Gilde Norsk Kjøtts kostnader relatert til markedsreguleringen. Vedlegget viser tall fra budsjettet for 2005 og andel av budsjetterte kostnader som er relatert til markedsregulering. I innstillingen til budsjettet for 2004 ble markedsregulator bedt om at årsverkskostnaden og sammenhengen mellom kostnader ved de ulike oppgaver og årsverkskostnaden ble mer kommentert. I aktuelt brev fra markedsregulator er det redegjort for dette.

I tabellen nedenfor fremgår antall årsverk og lønns- og driftskostnader for de tre siste årene, samt Gilde Norsk Kjøtt sitt forslag til budsjett for 2005.

Årsverkskostnader	Budsjettvedtak i Omsetningsrådet		2004	Forslag	Endring
	2002	2003		2005	
Antall årsverk	11,9	12	12	10,5	-1,5
Lønnskostnad pr. årsverk	538 480	562 035	562 035	509 153	-52 882
Driftskostnad pr. årsverk	544 853	418 731	410 397	690 733	280 336
Totale kostnader pr. årsv	1 083 333	1 100 127	1 095 090	1 199 886	104 796
Totale kostnader v/ hovedktr.	13 000 000	13 699 221	13 637 820	12 598 805	-1 039 015
Fordeling totale kostnader					
Antall årsverk	12		12	10,5	-1,5
Lønn	6 407 912	6 744 420	6 744 420	5 346 107	-1 398 313
Drift		5 024 772	4 924 772	5 311 582	386 810
Styret	769 200	708 300	722 466	759 000	36 534
Reiser		582 729	594 384	540 077	-54 307
Prognose tjenester		487 000	496 740	487 000	-9 740
Revisjon		152 000	155 040	155 040	0
Andre kostnader					0
Sum	13 000 000	13 699 221	13 637 822	12 598 805	-1 039 017

Redegjørelse for kostnadene

Alle funksjoner som skal dekkes av administrasjonsgodtgjørelsen i kjøttsektoren utføres i Gilde Norsk Kjøtt sentralt. Oppgavene som er knyttet til markedsreguleringen i datterbedriften er relatert til "operativ markedsregulering". Disse aktivitetene er i all hovedsak knyttet til reguleringslagring hvor kostnadene dekkes gjennom satser pr. kg som årlig fastsettes av Omsetningsrådet. Administrasjonsgodtgjørelsen skal kompensere for det arbeidet som er knyttet til styring og koordinering av ferskvarestrømmen.

Gilde Norsk Kjøtt foreslår at antall årsverk som skal dekkes av administrasjonsgodtgjørelsen, reduseres med 1,5 årsverk. Reduksjonen er en følge av at oppgaver bl.a.

knyttet til IT og informasjon organiseres på en annen måte. Gilde Norsk Kjøtt har med bakgrunn i en antatt lønnsvekst på 4,0 % beregnet en gjennomsnittlig lønnskostnad på kr 509 153 og en driftskostnad på kr 690 733 pr. årsverk for administrasjon av markedsreguleringen.

Visekonsernsjefen har ansvaret for markedsreguleringen, og inngår som tidligere med en andel på 15 % av lønns- og driftskostnadene dekket av administrasjonsgodtgjørelsen. Kostnaden utgjør kr 342 450, og er en reduksjon på kr 287 840 i forhold til 2004. Beløpet som inngikk i budsjettet for 2004 til dekning av visekonsernsjefens arbeid knyttet til markedsreguleringen var i følge opplysninger fra markedsregulator ikke korrekt, og dette vil bli korrigert i regnskapet.

Styrets arbeid

Andelen av styrets kostnader fratrukket reisekostnader som dekkes over markedsreguleringen har fom. 2002 vært fastsatt til 30 %, og utgjør for 2005 kr 759 000.

Reiser

Reiser knyttet til markedsreguleringen er anslått å utgjøre kr 540 077. Dette er en reduksjon på kr 54 307 i forhold til 2004.

Revisjon

Revisjonskostnadene knyttet til markedsreguleringen er budsjettert til kr 155 000, som er på samme nivå som 2005.

Prognosearbeid

Prognosearbeid er et nødvendig planleggingsverktøy for å kunne være forberedt i forhold til å håndtere markedet og styre ferskvarestrømmen. Årsprognosen over produksjon og engrossalg utarbeides av Prognoseutvalget for kjøtt, hvor sekretariatsoppgaven utføres av Norsk Landbrukssamvirke. Prognosen benyttes bl.a. som grunnlag for utarbeidelse av budsjett for markedsreguleringen. Dette budsjettet er et nødvendig grunnlag for beregning av behovet for omsetningsavgiftsmidler, og slik også for fastsettelse av satsen for omsetningsavgift.

I tillegg benytter markedsregulator prognosen til å gi signaler til produsentene i forhold til produksjon, bl.a. ved valg av prisstrategi eller endring av vektgrenser. I tillegg vil prognosen ha stor betydning for ev. initiering og valg av markedsregulerende tiltak. Prognosen gir også grunnlag for valg av strategier i Opplysningskontoret for kjøtt.

Søknaden inneholder et forslag om videreføring av årlig bevilgning til prognoseutvalget for kjøtt, og beløpet for 2005 utgjør kr 487 000. Utgiftene ved prognosearbeidet i Norsk Landbrukssamvirke blir dekket med 42,5 % av henholdsvis Tine Meierier og Gilde Norsk Kjøtt, mens Prior Norge dekker 15 % av utgiftene.

Oppsummering og vurdering av markedsregulators forslag

For å harmonisere innstillingene knyttet til administrasjonsgodtgjørelsen, ble det i tilknytning til budsjettet for 2004 laget en tabell hvor kostnadene skulle fordeles på lønn og drift. I årets budsjett øker driftskostnadene med 40 % i forhold til i fjor. Økningen forklares med at bl.a. IT-tjenester er outsourcet, delvis til andre avdelinger i konsernet. Slik fremkommer IT-kostnadene kun som en driftskostnad, og ikke som tidligere hvor både lønns- og driftskostnader inngikk. Når oppgaver flyttes og organisasjonsmessige endringer skjer, medfører dette endringer i sammensetningen av årsverkskostnaden. Totalbudsjettet er som tidligere nevnt, redusert med 8,2 %.

Statens landbruksforvaltning har gjennomgått og vurdert forslaget til budsjett til å være hensiktsmessig og i tråd med forutsetningene for administrasjonsgodtgjørelse av markedsregulering innen kjøttsektoren og anbefaler at søknaden fra Gilde Norsk Kjøtt imøtekommes.

Med hjemmel i forskrift 14.03.1996 nr. 1477 om markedsregulering av norskprodusert kjøtt § 14 gjøres følgende

Vedtak:

Det godkjennes et budsjett på kr 12 598 805 for Gilde Norsk Kjøtts administrasjon av markedsreguleringen i kjøttsektoren i 2005.

14. Markedsregulering melk – Budsjett for administrasjonsgodtgjørelse 2005

I henhold til forskrift 1996-11-28 nr. 1478 om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter § 22 kan markedsregulator godtgjøres for de kostnader som påløper ved administrasjon av markedsreguleringen. Med brev av 18.10.2004 oversender Tine BA forslag til godtgjørelse for administrasjon av markedsreguleringen for 2005 på totalt kr 10 920 000.

Budsjettet for administrasjonskostnadene ved å ivareta markedsreguleringen for melk, følger den mal som Statens landbruksforvaltning har foreslått skal gjelde for en slik søknad.

2005 er det andre året hvor råvarehåndteringen (Tine Råvare) inkludert markedsregulering er skilt fra resten av Tine. Det er etablert en "brannmur" mellom Tine Råvare og Tine Industri i form av ett sett med avtaler som skal sikre at kostnader havner på rett sted. Behovet for disse avtalene oppstår som følge av at Tine Råvare må kjøpe tjenester av Tine Industri for å utføre markedsreguleringsrollen. Enhetene i Tine Råvare, deriblant markedsregulering, er skilt ut med egne kostnadssteder og separate regnskaper slik at ingen kostnader skal komme med både under administrasjonskostnader ved markedsreguleringen og i kostnadene ved drift av Tine Råvare.

Prognoseutvalget for melk sitt anslag på melkeproduksjonen i 2005 er 1 520 mill. liter kumelk, og Tine anslår at produksjonen av geitmelk vil bli 20 mill. liter. Da budsjettet for administrasjonskostnadene ble utarbeidet, var det forventet en større endring i reguleringsoppgavene ved at reguleringseksporten av hvitost skulle reduseres fra 3 300 tonn i 2004 til 1 700 tonn i 2005 og ingen eksport av smør. Det har senere blitt klart at det i første halvår 2005 vil bli eksportert ca 300 tonn smør. Denne endringen er diskutert med Tine som fremholder at dette ikke vil få noen konsekvenser for budsjettet for administrasjonsgodtgjørelsen. Andre reguleringstiltak vil bli gjennomført som tidligere. Dette betyr i sum at administrasjonsoppgavene og deres omfang vil bli noe redusert i 2005 sammenliknet med 2004.

Totalt budsjett for administrasjonskostnadene for 2005

Oppstilling under viser fordelingen av kostnader mellom hovedkontor, meieriselskaper og andre kostnadstyper i henhold til mal for en slik oppstilling.

	Vedtak i Omsetningsrådet		Forslag fra markedsreg. 2005	Endring sml. med forrige år
	Budsj. 2003	Budsj. 2004		
Hovedkontoret				
Antall årsverk	8,55	7,65	6,95	-0,70
Lønnskostnad pr. årsverk	534 430	550 000	580 000	30 000
Driftskostnad pr. årsverk	197 030	349 000	350 000	1 000
Totale kostnader pr. årsverk	731 460	899 000	930 000	31 000
Totale kostnader ved hovedktr.	6 253 983	6 877 350	6 463 500	-413 850
Region-/ datterselskaper				
Antall årsverk	10,40	3,90	3,90	0,00
Lønnskostnad pr. årsverk	425 606	468 800	484 700	15 900
Driftskostnad pr. årsverk	156 500	279 000	280 000	1 000
Totale kostnader pr. årsverk	582 106	747 800	764 700	16 900
Totale kostnader v/ region-/datters.	6 053 902	2 916 420	2 982 330	65 910
TOTALT				
Antall årsverk	18,95	11,55	10,85	-0,70
Lønn	8 995 679	6 035 820	5 921 330	-114 490
Drift	3 312 207	3 757 950	3 524 500	-233 450
Styret	454 000	475 000	500 000	25 000
Reiser	255 000	140 000	140 000	0
Prognose tjenester	495 000	500 000	533 000	33 000
Revisjon	300 000	240 000	300 000	60 000
Andre kostnader	750 000		-	0
SUM	14 561 885	11 148 770	10 918 830	-229 940

Oppstillingen viser budsjettet for 2005 sammenliknet med vedtak i Omsetningsrådet for 2003 og 2004. Årsaken til at det er budsjettall og ikke regnskapstall som presenteres for 2003 er at vi kun har regnskapstall for 2. halvår 2003. Grunnen er at det frem til 2004, ble benyttet avvikende regnskapsår, samt at posteringen av kostnadene er i dette regnskapet ikke er sammenliknbar med posteringen i ny mal. Det gjøres også oppmerksom på at Tine Råvare etableres fra og med 01.01.2004 slik at en sammenlikning av budsjettall for 2003 og 2004 kan være noe misvisende.

Totale administrasjonskostnader for markedsreguleringen for melk i 2005 er budsjettert til kr 10 918 830, en reduksjon i forhold til 2004 på kr 229 940 (-2 %).

Tine Råvares behov for årsverk ved hovedkontoret:

Tine Råvares behov for kjøp av tjenester ved hovedkontoret, vil i 2005 reduseres med 0,7 årsverk sammenliknet med 2004. Totalt innebærer dette at 6,95 årsverk er knyttet til markedsregulering. Endringen i antall årsverk fremkommer som følger:

- Tine Internasjonal avdeling reduseres med 0,7 årsverk som følge av redusert reguleringseksport.
- Tine Økonomi og Finans reduseres med 0,2 årsverk som følge av økt egen kompetanse i avd. Markedsregulering.
- Tine Salg Industri/ingrediens øker med 0,1 årsverk på grunn av oppfølging av reguleringstiltak og dokumentasjon.
- Tine Råvare økes med 0,1 årsverk som også burde vært med for 2004. Dette gjelder kostnader ved planlegging av melk til produksjon av reguleringsprodukter og melk til fôr.

Lønnskostnader hovedkontoret

Det var i budsjett for 2004 beregnet en årsverkskostnad på kr 550 000. Regnskapet per utgangen av august 2004 viser at for 1. og 2. tertial ligger gjennomsnittlig årsverkskostnad på kr 577 000. Det er for 2005 budsjettert med en årsverkskostnad på kr 580 000 (økning på 5,5 % i forhold til budsjett 2004, men kun 0,5 % i forhold til faktiske tall).

Driftskostnader hovedkontor

Tine BA har i løpet av 2004 flyttet hovedkontoret. I budsjettet for 2004 ble det beregnet at driftskostnadene ved hovedkontoret utgjorde kr 349 000 per årsverk. Tine har ikke data for å beregne et bedre kostnadsgrunnlag og foreslår at beløpet for 2005 avrundes til kr 350 000.

Dette medfører at totale kostnader per årsverk ved hovedkontoret blir kr 930 000.

Årsverk ved meieriselskapene

Tine undervurderte i 2004 reguleringsoppgavene i forbindelse med prisnedskrivning av kasein ved salg til industrikunder og prisnedskrivning av skummetmelkpulver til fôr. Reduksjonen i eksporten i 2005 vil derimot medføre noe mindre administrativt arbeid i selskapene. Antall årsverk knyttet til markedsregulering ved meieriselskapene vil for 2005 således forbli uendret i forhold til 2004 på 3,9 årsverk.

Lønnskostnader ved meieriselskapene

Det er de faktiske budsjetterte lønnskostnadene per årsverk ved ett av sentrallagrene til Tine som ligger til grunn for budsjettet. Siden det er disse som ivaretar mesteparten av arbeidet relatert til markedsreguleringen, mener Tine dette et godt estimat. Årsverkskostnaden til sentrallagrene er for 2005 budsjettert til kr 484 700 som er en økning på kr 16 000 eller 3,4 % i forhold til budsjett for 2004.

Driftskostnader meieriselskapene

Det er lagt til grunn at driftskostnadene ved meieriselskapene er 80 % av driftskostnadene ved hovedkontoret, det vil si kr 280 000 per årsverk.

Dette gir en budsjettert kostnad per årsverk på ved meieriselskapene på kr 764 700.

Styrets kostnader

Ved budsjettering av styrets kostnader er det tatt utgangspunkt i regnskapstall for 2003 når det gjelder honorarer, fraværsgodtgjørelse og arbeidsgiveravgift. Det er forutsatt at arbeid knyttet til markedsreguleringssaker vil tilsvare samme andel av styrets arbeid som tidligere, det vil si 12 %, noe som gir en kostnad på kr 500 000.

Reisekostnader

Det er budsjettert med samme nivå på reisekostnadene i 2005 som i 2004. I 2005 vil det bli noe reiseaktivitet i forbindelse med mottaksplikt på smør – noe som er nytt. Reiseaktivitet tilknyttet planlegging av melkeanvendelsen vil bli redusert. Reisevirksomhet tilknyttet reguleringskostnader med skolemilk og spesialmarkeder er ikke medregnet da det dekkes av Tine BA. Reisekostnadene er budsjettert til kr 140 000.

Prognosetjenester

42,5 % av prognosearbeidet i Norsk Landbrukssamvirke dekkes av Tine BA. For 2005 har Tine fått opplyst at budsjettet for prognosearbeidet er på kr 1 254 614. Av dette skal Tine

gjennom markedsreguleringsmidler i 2005 få dekket kr 533 000.

Revisjon

Det er i løpet av 2004 i gangsett en prosess i samarbeid med Statens landbruksforvaltning om en gjennomgang av alle rutiner og spesifikasjoner som skal kontrolleres ved dokumentasjon av Tines reguleringskostnader. Dette arbeidet vil strekke seg inn i 2005 og budsjettet for revisjonskostnader er derfor økt med kr 60 000 til kr 300 000 (økning på 25 %).

Statens landbruksforvaltnings vurdering av budsjettforslaget

Statens landbruksforvaltning mener det er riktig at alle relevante driftskostnader knyttet til markedsregulering tas med som en del av administrasjonsgodtgjørelsen.

Som for avtaleåret 2003/2004 settes årsverkskostnadene til drift ved meieriselskapene til 80 % av tilsvarende kostnader ved hovedkontoret. Når det her brukes en prosentandel, er det fordi man ikke har de relevante totale driftskostnadene for meieriselskapene på samme måte som for hovedkontoret. Statens landbruksforvaltning har ikke grunnlag for å endre den prosentandelen som tidligere er benyttet. Når det gjelder lønn utgjør årsverkskostnadene ved meieriselskapene 84 % av hovedkontoret. I fjørfesektoren benyttes en prosentandel på 85 % både på driftskostnader og lønn.

Når det gjelder revisjon er det satt i gang en forholdsvis omfattende prosess der Statens landbruksforvaltning i samarbeid med Tine og Tines revisor vil gå i gjennom grunnlaget for kontroll av de ulike revisjonsoppgavene. Dette arbeidet vil kreve en del ekstra bruk av revisor i 2005.

Hovedårsaken til at den totale kostnadsrammen går ned, er en reduksjon i Tine Råvares behov for årsverk ved hovedkontoret på 0,7 årsverk. Tine har ikke økt driftskostnadene per årsverk verken ved hovedkontor eller meieriselskap, noe som medvirker til å holde kostnadene i budsjettet nede.

Med hjemmel i forskrift 1996-11-28 nr. 1478 om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter § 22 gjøres følgende

Vedtak:

Det godkjennes et budsjett for Tine BAs administrasjon av markedsreguleringen i melkesektoren i 2005 på kr 10 920 000.

15. Markedsordningen for epler og poteter - Budsjett for administrasjon 2005

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) har gjennom brev av 15.10.2004 oversendt arbeidsplan og budsjett for GPS – Avsetningstiltak for 2005. Arbeidsplanen og budsjettet for 2005 omfatter de samme aktiviteter som ble gjennomført av GPS – Avsetningstiltak i 2004.

Regnskap for 2003 og budsjett for 2004 og 2005 for GPS – Avsetningstiltak er satt opp i tabellen nedenfor.

	Regnskap 2003 kr	Budsjett 2004 kr	Budsjett 2005 kr	Endring 2005- 2004, kr
Lønnskostnad – fast tilsatte	139 986	160 000	168 000	8 000
Innleid hjelp – kontroller	38 920	75 000	75 000	0
Kontorhold	62 000	53 000	66 000	13 000
Telefon	1 345	7 000	7 000	0
Møter og kurs	35 360	22 000	24 000	2 000
Reiseutgifter	56 295	50 000	55 000	5 000
Graveprøver – poteter	125 880	150 000	130 000	- 20 000
SUM	459 786	517 000	525 000	8 000

Avsetningstiltakene på hagebrukssektoren omfatter i dag kun tiltak innenfor epler og poteter. På epler har en årvisse tiltak i form av reguleringslagring og fabrikklevering. Billigsalg er også et mulig tiltak etter forhåndsgodkjenning fra Omsetningsrådet. For poteter vil markedssituasjonen avgjøre om det gjennomføres tiltak det enkelte år.

Posten lønn i budsjettet for GPS – Avsetningstiltak er økt med 5 % fra 2004 til 2005. I statsbudsjettet for 2005 er lønnskostnader økt med 4 % fra 2004 til 2005. Etter kontakt med GPS – Avsetningstiltak blir det opplyst at det i deres lønnsbudsjett også ligger kostnader knyttet til en forsikringsordning for den tilsatte. SLF foreslår på denne bakgrunn ikke å gjøre endringer i GPS – Avsetningstiltak sitt lønnsbudsjett for 2005.

Posten Innleid hjelp – kontroller er uendret i budsjettet fra 2004 til budsjett for 2005. Posten vil kunne variere ganske mye med omfanget av reguleringsvirksomheten. Budsjettet vil være tilstrekkelig til å dekke kontrolltiltak i et år med normale avlinger og uten at det settes i verk reguleringsstiltak på matpotet. Ved en større potetregulering vil det påløpe betydelige utgifter til kontroll for å sikre at det skjer rettmessige utbetalinger.

I budsjettet for 2005 har en tatt utgangspunkt i et normalår for frukt. Dersom det skulle bli behov for markedsregulering i potetsektoren, eller en regulering innenfor epler ut over det normale, vil det være behov for å søke om bruk av ytterligere midler fra fondet for omsetningsavgift hagebruk.

I forslag til budsjett for GPS – Avsetningstiltak for 2005 er det foreslått å bruke kr 130 000 til å gjennomføre graveprøver i potet.

Ordningsen med graveprøver ble etablert i forbindelse med godkjenning av budsjett for GPS – Avsetningstiltak for 2002. Det ble tatt sikte på å avsette midler til dette tiltaket for en prøveperiode på 3 år. I 2002 (første år med prøveuttak) ble det gjennomført 51 graveprøver i de 5 største potetdistriktene (Nord-Trøndelag, Jæren, Solør/Odal, Mjøsområdet og i fylkene Østfold/Vestfold). I 2003 og 2004 er det gjennomført 50 graveprøver i de samme distriktene som i 2002.

Styret i GPS og styringsgruppen for poteter i GPS er etter at prøveordningen med graveprøver er over av den oppfatning at ordningen har nytteverdi og at tiltaket bør videreføres. Potetpakteriene er også positive til ordningen, mens grossistene har delte meninger om verdien av denne. For å oppnå større sikkerhet enn det vi har i dag knyttet til ordningen, mener GPS at nytteverdien bør undersøkes grundigere enn det som er gjort til nå. GPS

mener det vil være klokt å vente til omsetningsmengdene av potet for inneværende sesong er kjent, før en tar endelig stilling til om ordningen bør videreføres. GPS vil gjøre en nærmere vurdering av graveprøver og presentere denne ifm. søknad om midler til GPS – Avsetningstiltak for 2006. GPS mener det vil være uheldig å få avbrekk i registreringene dersom registreringen skal videreføres og søker derfor om kr 130 000 til å gjennomføre graveprøver i 2005.

Statens landbruksforvaltning (SLF) anbefaler at søknaden innvilges.

Med hjemmel i omsetningsloven av 07.10.1936 § 11 gjøres følgende

Vedtak:

1. Det godkjennes et budsjett på kr 525 000 for GrøntProdusentenes Samarbeidsråds administrasjon av avsetningstiltak for epler og poteter i 2005.
2. Omsetningsrådet gir Arbeidsutvalget fullmakt til å godkjenne en mindre utvidelse av budsjettet dersom det skulle bli nødvendig å gjennomføre ekstraordinære avsetningstiltak som følge av store avlinger i 2005.
3. Det kan gjøres mindre budsjettoverføringer mellom hovedposter i budsjettet.

16. Markedsregulering korn. Budsjett for administrasjon 2005

I brev av 15.10.2004 oversender Norske Felleskjøp (NFK) budsjettforslag for godtgjørelse for administrasjon av markedsreguleringen innen kornsektoren for 2005. Samlet budsjett beløper seg til kr 3 935 500. Styret i NFK godkjente budsjettforslaget på møte 20.10.2004.

Lønnskostnader

Til administrasjon av markedsreguleringen for korn vil NFK bruke 2,85 årsverk i 2004. Samme antall årsverk er lagt inn i budsjettet for 2005.

Det ble i 2004 opprettet et produsentutvalg for markedsreguleringen, siden produsentene ikke har direkte representasjon i NFKs styrende organer. Kostnadene til dette er budsjettert til kr 40 000 for 2005. NFK har inkludert disse kostnadene i budsjettet for lønnskostnader. Statens landbruksforvaltning (SLF) har valgt å flytte budsjetterte kostnader til produsentutvalget fra lønnskostnader til driftskostnader.

Samlede lønnskostnader blir etter dette kr 1 823 500, som er en økning på kr 36 500 (2,0 %) i forhold til budsjettet for 2004. Budsjetterte lønnskostnader i 2005 tilsvarer kr 639 825 pr. årsverk som er kr 12 807 (2,0 %) høyere enn i budsjettet for 2004.

Driftskostnader

NFK har 7 ansatte. I tillegg leier NFK 0,5 årsverk fra Felleskjøpet Øst Vest til et prosjekt for å etablere import av soya fra MUL-landet Mosambik. Hele arbeidsstyrken i NFK utgjør 7,4 årsverk, hvorav 2,85 årsverk arbeider med markedsregulering av korn. I budsjettet for 2005 er driftskostnadene knyttet til markedsreguleringen beregnet ut fra forventet aktivitetsnivå og historisk andel av felleskostnadene. Disse er for 2005 budsjettert til kr 1 441 500, inklusive kostnader til produsentutvalget. Ser vi bort fra kostnadene til produsentutvalget, blir budsjetterte driftskostnader redusert med kr 148 600 i forhold til 2004.

En hovedpost under driftskostnader er kostnader til annonsering som samlet beløper seg til kr 610 000. Posten omfatter blant annet markedsreguleringens andel av drift av internett-sida til Felleskjøpet på kr 300 000, som er en andel på ca. 10 % av samlede kostnader ved drift av siden. Kostnadene ved annonsering i Bondebladet og i andre aviser og fagblad er budsjettert med henholdsvis kr 260 000 og kr 50 000. Reduksjonen i budsjetterte driftskostnader i forhold til i 2004, skyldes hovedsakelig redusert budsjett for annonsering, trykksaker og konferanser.

Styret

Styrets kostnader knyttet til markedsreguleringen er økt fra 30 % til 40 % av styrets budsjetterte totalkostnader (eksklusiv reisekostnader og kostnader til årsmøtet), ut fra en gjennomgang av styret sitt arbeid i 2003. Ved Omsetningsrådets godkjenning av regnskapet for 2003, ble faktisk andel av styrets arbeid med markedsreguleringen (40 %) lagt til grunn. Budsjettet for 2005 er på bakgrunn i dette satt til kr 178 000, som er en økning på 38 % i forhold til budsjettet for 2004.

Reisekostnader

Ut fra erfaringer med reiseaktiviteten, er reisekostnader i budsjettforslaget for 2005 redusert med kr 52 500 i forhold til budsjettet for 2004 til kr 167 500. NFK antyder at det med en så liten administrasjon er vanskelig å budsjettere for reiseaktiviteten og at denne kan variere mellom år.

Kjøp av prognosetjenester

For å kunne utføre oppgaver vedrørende markedsreguleringen er NFK avhengig av å benytte ressurser fra de regionale felleskjøpene. For å ha et sikrere grunnlag for prognosene, ble det første gang høsten 2004 gjennomført en undersøkelse blant et utvalg kornprodusenter i regi av Landbrukets utredningskontor. Utvikling av denne undersøkelsen blir kostnadsført driftsbudsjettet for 2004, mens framtidig drifting av denne årlige undersøkelsen føres under posten prognoser. Det er foreslått satt av kr 15 000 til dette formålet, og med øvrige kostnader uendret, blir budsjettert kostnad til prognoser økt med kr 15 000 til kr 305 000 for 2005.

Revisjon

Revisjonskostnadene er budsjettert til kr 20 000, som er samme nivå som i budsjettet for 2004.

	Regnskap 2003	Budsjett 2004	Forslag budsjett NFK 2005	Endring sml. med forrige år
Hovedkontoret				
Antall årsverk	2,85	2,85	2,85	
Lønnskostnad pr. årsverk	622 000	627 018	639 825	12 807
Driftskostnad pr. årsverk	439 775	543 895	505 789	-38 105
Totale kostnader pr. årsverk	1 314 287	1 402 088	1 380 877	-21 211
Totale kostnader ved hovedktr.	3 745 719	3 995 950	3 935 500	-60 450
Totale kostnader				
Antall årsverk	2,85	2,85	2,85	
Lønn	1 772 732	1 787 000	1 823 500	36 500
Drift	1 253 361	1 550 100	1 401 500	-108 600
Styret	220 051	128 850	178 000	49 150

Reiser	142 953	220 000	167 500	- 52 500
Prognosetjenester	337 852	290 000	305 000	15 000
Revisjon	17 880	20 000	20 000	0
Andre kostnader	891	0	0	0
Sum	3 745 719	3 995 950	3 935 500	-60 450

Samlet budsjett:

Samlet beløper budsjettet seg til kr 3 935 500, som er en reduksjon på kr 60 450 (1,5 %) i forhold til budsjettet for 2004.

Med bakgrunn i dette søker NFK om administrasjonsgodtgjørelse på kr 3 935 500 til dekning av budsjetterte kostnader for markedsregulering for 2005. SLF anbefaler at søknaden innvilges.

Med hjemmel i forskrift 21.06.02 nr. 772 om markedsregulering av norskprodusert korn og oljefrø, § 7 gjøres følgende

Vedtak:

Det godkjennes et budsjett på kr 3 935 500 for NFKs administrasjon av markedsregulering i kornsektoren i 2005.

17. Markedsregulering fjørfe - Omsetningsavgift på egg og fjørfekjøtt – 2005

Med brev av 28.10.2004 fremmer Prior Norge forslag til satser for omsetningsavgifter på egg og fjørfekjøtt i 2005.

Prior Norge foreslår at satsen for omsetningsavgift på egg økes fra 70 øre til 80 øre pr. kg, satsen for omsetningsavgift på kylling reduseres fra 60 øre til 45 øre pr. kg. Satsen for omsetningsavgift på kalkun reduseres fra 40 øre til 30 øre pr. kg.

Tabellen nedenfor viser utvikling i omsetningsavgiften i perioden 1996–2004, samt Prior Norge sitt forslag til sats for omsetningsavgift for 2005 (øre pr. kg):

År	Egg	Kylling	Kalkun
1996	120	20	20
1997	70	20	20
1998	60	40	20
1999	80	60	40
2000	60	60	40
1.h 2001	90	60	40
2.h 2001	90	80	40
2002	80	80	40
2003	60	60	40
2004	70	60	40
2005	80	45	30

Markedssituasjon og aktuelle markedsregulerende tiltak

Egg

Prognoseutvalget for egg og fjørfe prognoserte i oktober 2004 en overdekning av norsk-produserte egg på ca. 2 800 tonn i 2005. Antatt overdekning i inneværende år er ca. 3 500 tonn. Importkvoten til lav toll på 1 295 tonn (WTO) og den tollfrie kvoten på 290 tonn (EU) benyttes i følge Prior Norge i begrenset grad i overskuddssituasjoner, men noe egg importeres for å dekke etterspørselen i sesongene.

Det ekstraordinære store overskuddet av egg i 2004 påvirker markedssituasjonen i 2005. Eksportkvoten (WTO) for 2004 er fullt utnyttet, og heleggpulver fra 2004 lagres for å kunne inngå i eksportkvoten i 2005. Utnyttelse av eksportkvoten i 2005 gir et forventet eksporttap på 17,2 mill. kroner. Førtidsslaktingen er budsjettert med 5 mill. kroner. Grunnet det store markedsoverskuddet for egg vurderer markedsregulator å foreslå en ordning med forlenget oppholdstid mellom innsettene. Tiltaket er budsjettert til 5 mill. kroner. En ev. søknad om et slikt tiltak må vurderes av arbeidsutvalget i Omsetningsrådet etter § 4 andre ledd i forskriften om markedsregulering.

Kylling

Prior gir uttrykk for at markedssituasjonen for kylling har vært forholdsvis god, og at reguleringslageret har vært på et lavt og stabilt nivå. For 2005 har prognoseutvalget for egg og fjørfe prognosert tilnærmet markedsbalanse. Statens landbruksforvaltning har registrert at reguleringslageret ved årsskiftet 2003/2004 ble redusert fra ca. 1 000 tonn til 600 tonn. Deretter har lageret over noen måneder ligget på ca. 200 tonn. Prior har anslått reguleringslageret til å øke til ca. 800 tonn i løpet av høsten.

Fondsutviklingen for egg

Regnskap og budsjett for omsetningsavgift på egg

		Regnskap		Budsjett	
		2002	2003	2004	2005
FOND 1.1.		19 100	34 800	33 100	23 700
Omsetningsavgift		39 900	33 500	40 300	46 300
Renteinntgang fondet		1 300	1 100	1 000	700
Sum inntekter		41 200	34 600	41 300	47 000
Administrasjon Prior	Eget vedtak	4 500	4 600	4 700	4 900
Markedsregulering		12 800	9 100	30 700	29 700
Faglig tiltak/opplysning	Eget vedtak	15 200	10 300	13 100	16 200
Sekretariatet (adm.)	Eget vedtak	2 900	2 300	2 200	2 200
Sum utgifter		35 400	26 300	50 700	53 000
Fondsendring		5 800	8 300	- 9 400	- 6 000
FOND 31.12		24 900	33 100	23 700	17 700

Tall i hele tusen

Prior Norge sitt forslag er basert på prognoseutvalgets prognoser for tilførsler og etter-spørsel, og på en omsetningsavgift på 80 øre pr. kg. Fondet for egg har vært på et forholdsvis høyt nivå de senere årene. Ved utgangen av 2003 var fondet 33,1 mill. kroner. Ved utgangen av 2004 er fondet anslått å være 23,7 mill. kroner. Med bakgrunn i det prognoserte overskuddet på egg og bl.a. muligheten til å iverksette ekstraordinære tiltak, støtter Statens landbruksforvaltning Prior Norges forslag om en avgift på 80 øre pr. kg egg fra 01.01.2005. Med denne satsen og planlagte reguleringsaktiviteter er fondet beregnet å være 17,7 mill. kroner ved utgangen av 2005. Etter Priors vurdering vil fondet for egg fortsatt ha et rimelig nivå. Det har vært en oppfatning om at fondet for egg burde kunne dekke ca. 6 måneders forbruk. Med de relativt høye kostnadene som er lagt inn i budsjettet i tillegg til den usikkerheten som er knyttet til kostnadene, vurderer Statens landbruksforvaltning fondet til å ha et akseptabelt nivå ved utgangen av 2005.

Fondsutviklingen for fjørfekjøtt

Regnskap og budsjett for omsetningsavgift på fjørfekjøtt

		Regnskap		Budsjett	
		2002	2003	2004	2005
FOND 1.1.		2 700	14 700	5 500	12 300
Omsetningsavgift		32 400	20 300	28 000	22 000
Renteinntang fondet		400	400	200	300
Annet					
Sum inntekter		32 800	20 700	28 200	22 300
Administrasjon Prior	Eget vedtak	2 300	2 300	2 400	2 500
Markedsregulering		4 200	9 000	1 700	3 000
Faglig tiltak/opplysning	Eget vedtak	13 400	17 500	16 300	10 400
Sekretariatet (adm)	Eget vedtak	1 000	900	1 000	1 000
Annet					
Sum utgifter		20 900	29 800	21 400	16 900
Fondsendring		11 900	-9100	6 800	5 400
FOND 31.12		14 600	5 500	12 300	17 700

Tall i hele tusen

Fondet for omsetningsavgift på fjørfekjøtt var ved utgangen av 2003 på 5,5 mill. kroner, og ved utgangen av 2005 er fondet anslått til 17,7 mill. kroner.

Aktuelle regulerings tiltak for kylling er i første rekke lagring, med ev. pristap/prisgevinst. Det er reduksjonen i budsjettet for Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt som medfører forslaget om redusert omsetningsavgift på kylling og kalkun.

Kostnadene ved regulerings tiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet er anslått 4,5 mill. kroner lavere enn i 2004. Med forslaget om en reduksjon av satsen for kylling til 45 øre pr. kg og en reduksjon av satsen for kalkun til 30 øre pr. kg, vil fondet for fjørfekjøtt øke med 5,4 mill. kroner til 17,7 mill. kroner ved utgangen av 2005.

Det har vært uttalt at fondet for fjørfekjøtt bør kunne dekke normale reguleringskostnader i 4-5 måneder, noe som innebærer at et fond på 13–15 mill. kroner ved gjennomsnittlige reguleringsaktiviteter, har vært ansett som hensiktsmessig. Ved det lave kostnadsnivået som skisseres vil fondet ved utgangen av 2005 kunne dekke 12 måneders forbruk. Fondet for fjørfekjøtt skal i tillegg til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet (ca. 30 øre pr. kg) dekke kostnadene ved et reguleringslager. Størrelsen på dette lageret er det knyttet noe usikkerhet til, og på bakgrunn av dette støtter Statens landbruksforvaltning markedsregulators forslag om sats for omsetningsavgift på kylling og kalkun på henholdsvis 45 øre og 30 øre pr. kg.

Det er fortsatt ikke hensiktsmessig å ilegge omsetningsavgift på and og gås med utgangspunkt i det arbeidsomfang og de kostnadene dette ville kunne medføre.

Med hjemmel i § 5 i omsetningsloven 10.07.1936 nr. 06 gjøres følgende

Vedtak:

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften for 2005 fastsettes til:

Egg	kr 0,80 pr. kg
Kylling	“ 0,45 “ “
Kalkun	“ 0,30 “ “

18. Markedsregulering kjøtt – Maksimalsatser for omsetningsavgift i 2005

Med brev mottatt i Statens landbruksforvaltning 18.10.2003 foreslår Gilde Norsk Kjøtt maksimalsatser for omsetningsavgift i kjøttsektoren for 2005.

Markedssituasjonen

For **2004** beregner prognoseutvalget for kjøtt (augustprognosen) et underskudd på 1 400 tonn storfe, et overskudd på 5 000 tonn for gris, og tilnærmet balanse for sau/lam. Dette inkluderer WTO-importkvotene på 2 671 tonn, hvor importen for henholdsvis storfe, gris og sau/lam utgjør 1 084 tonn, 1 381 tonn og 206 tonn. MUL-import av storfekjøtt uten ben på 2 700 tonn og 350 tonn sau/lam inngår i prognosen, samt 300 tonn sau/lam fra Island.

Prognosene for **2005** viser et underskudd på 4 000 tonn storfe, et overskudd på 6 400 tonn gris og 150 tonn sau/lam. Aktuell import er medregnet i den antatte markedsdekningen, og importen er beregnet å utgjøre henholdsvis 2 200 tonn gris, 1 150 tonn sau/lam og 4 500 tonn storfe.

Aktuelle markedsreguleringstiltak i 2005

På grunn av antatt overskudd av gris og sau/lam forventes et eksportkvantum tilsvarende WTO-kvoten, 3 500 tonn for gris og ca. 650 tonn for sau/lam. Arbeidsutvalget i Omsetningsrådet vedtok 29.09.2004 en ordning for kompensasjon for slaktning av gris ved ekstra lave vekter med en tilhørende budsjettramme for 2005 på 90 mill. kroner. Beregnet kostnad pr. 1000 tonn markedseffekt er 18 mill. kroner.

Markedsreguleringskostnadene er i hovedsak knyttet til reguleringseksport, innfrysing, fryselagring og administrasjon. I 2005 er kostnaden beregnet å utgjøre 263 mill. kroner jf. vedlegg 3 i Gilde Norsk Kjøtt's brev. Til sammenligning var kostnadene ved markedsregulering 62 mill. kroner i 2003 og for 2004 beregnet til 180 mill. kroner. Antatt kostnad i 2005 fordeler seg anslagsvis med 10 mill. kroner på storfe/kalv, 208 mill. kroner på gris og 45 mill. kroner på sau/lam.

	Regnskap		Budsjett	
	2002	2003	2004*	2005*
FOND 1.1.	310 413	301 381	275 317	190 121
Omsetningsavgift	165 647	125 379	193 479	402 000
Renteinntang fondet	18 012	18 516	8 925	5 000
Annet				
Sum inntekter	183 659	143 895	202 404	407 000
Adm. Norsk Kjøtt				
Markedsregulering				
Faglig tiltak/opplysning				
Sekretariatet (adm)				
Annet				
Sum utgifter	192 691	169 959	287 600	372 700
Fondsending	- 9 032	-26 064	-85 196	34 300
FOND 31.12	301 381	275 317	190 121	224 421

Tall i hele tusen

* I dette oppsettet er fond pr. 01.01 en beregnet størrelse (inneholder beregnede kostnader/inntekter for november og desember).

Beløpene i oversikten ovenfor er ikke helt i samsvar med søknadsbrevet, og i innstillingen benyttes beløpene i søknadsbrevet.

Med de omsetningsavgiftssatsene som foreslås gjennom året vil innkommet omsetningsavgift i 2005 utgjøre 402 mill. kroner. Renteinntektene er av markedsregulator anslått til 5 mill. kroner.

Markedsregulator anslår behovet for midler i 2005 til 373 mill. kroner, jf. tabell ovenfor. Dette omfatter en markedsreguleringskostnad på 263 mill. kroner hvor også markedsregulators administrasjon og sekretariatskostnaden i Statens landbruksforvaltning inngår. I tillegg inngår kostnader ved faglige tiltak og opplysningsvirksomhet på 111 mill. kroner.

I 2004 er fondet antatt å bli redusert med 85 mill. kroner grunnet større utgifter knyttet til gris og sau/lam enn tidligere antatt. Det har særlig for gris vært et større overskudd enn prognosert. Spesielt i 1. halvår 2004 var tilførselene større enn antatt.

Reserven for markedsreguleringsmidler ved utgangen av 2004 er beregnet å være ca. 190 mill kroner. Forskjellen mellom inntekter og kostnader i 2005 utgjør en overdekning på 33 mill. kroner, noe som medfører en utgående reserve i 2005 på 223 mill. kroner.

Markedsregulator vurderer en fondsstørrelse på 250 til 280 mill. kroner som et ønsket nivå. Det har tidligere vært en aksept for at hele reduksjonen av fondet ikke nødvendigvis skal dekkes inn påfølgende år. Med bakgrunn i bl.a. at reguleringskostnadene blir betydelige, vurderer Statens landbruksforvaltning den foreslåtte utgående reserven på 223 mill. kroner i 2005 som rimelig.

Maksimalsatser for omsetningsavgiften

Gilde Norsk Kjøtt foreslår å videreføre maksimalsatsen på storfe, mens maksimalsatsene på både sau/lam og gris foreslås økt med kr 0,50 pr. kg i forhold til gjeldende maksimalsats.

Gris	kr 3,00 pr. kg
Storfe	kr 2,00 pr. kg
Sau/lam	kr 3,50 pr. kg

Reguleringslageret av sau/lam har vært forholdsvis stort de senere årene. Dette medfører et vedvarende behov for finansiering av reguleringslageret i tillegg til kostnadene ved eksporten av hele WTO-kvoten. For å dekke inn kostnadene knyttet bl.a. til nedbygging av lageret i 2004, har Gilde Norsk Kjøtt foreslått at satsen for omsetningsavgift på sau/lam gjennom året settes til kr 3,00 pr. kg med unntak av perioden juli–september hvor en sats på kr 2,00 foreslås.

Statens landbruksforvaltning konstaterer ut fra den planlagte variasjonen i omsetningsavgift på sau/lam gjennom året at satsen ikke er planlagt å overstige kr 3,00 pr. kg. Videre legges det opp til en overdekning i fondet knyttet til sau/lam for bl.a. å dekke tidligere påløpte kostnader. Avgiftsinngangen i foregående år har også vært lavere enn bruken av midler. Med bakgrunn i det prognoserte overskuddet på gris og bl.a. vedtatt forskrift for kompensasjon ved slaktning av gris ved ekstra lave vekter, vil det bli et stort behov for midler til avsetningstiltak for gris.

Den totale avgiftsinngangen (inkl. renteinntekter) som Gilde Norsk Kjøtt har foreslått, gir en overdekning på 33 mill kroner i 2005. Dette er nødvendig for å bygge opp fondet igjen etter nedgangen i 2004. På bakgrunn av dette og ut fra en vurdering av at nivået på fondet fortsatt kan betraktes som akseptabelt, mener Statens landbruksforvaltning at de foreslåtte maksimalsatsene for sau/lam og gris er på et rimelig nivå.

Forslag til satser for omsetningsavgiften fra 27.12.2004 blir lagt fram for arbeidsutvalget i Omsetningsrådet i neste møte. Disse vil bli foreslått vedtatt under forutsetning av at Landbruks- og matdepartementet godkjenner maksimalsatsene.

Med hjemmel i § 5 i omsetningsloven 10.07.1936 nr. 06 gjøres følgende

Vedtak:

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at maksimalsatsene for omsetningsavgiften på kjøtt for 2005 fastsettes til:

Gris	kr 3,00 pr. kg
Storfe	kr 2,00 pr. kg
Sau/lam	kr 3,50 pr. kg

19. Markedsregulering melk – Omsetningsavgift på melk for 2005

I henhold til lov 07.10.1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5 kan det innkreves avgift ved omsetning av melk. Markedsregulator skal fremme forslag til omsetningsavgift.

I brev av 29.10.2004 legger Tine BA fram budsjett for markedsreguleringskostnadene som grunnlag for fastsetting av omsetningsavgiften for melk for 2005. Tine foreslår en omsetningsavgift på 8 øre pr. liter ku- og geitmelk i 2005. Dette er et forslag fra administrasjonen som vil bli behandlet i Tine BAs styre 16. og 17.11.2004, og det tas derfor forbehold om at behandlingen i styret kan føre til endringer i forhold til det som her er lagt til grunn.

Følgende hovedforutsetninger er lagt til grunn:

- forventet størrelse på fondet pr. 31.12.2005 på om lag 70 mill. kroner
- overproduksjonsavgift på 30 mill. kroner i 2004 og 2005
- ikke bruk av midler fra omsetningsavgiften til oppkjøp av melkekvote i 2005

Fra og med 1998 har omsetningsavgiften vært som vist i tabellen nedenfor.

År	1. halvår	2. halvår
1998	22 øre/l	24 øre/l
1999	20 øre/l	14 øre/l
2000	16 øre/l	18 øre/l
2001	12 øre/l	6 øre/l
2002	1 øre/l	1 øre/l
2003	8 øre/l	3 øre/l
2004	9 øre/l	8 øre/l

I 2001 og 2002 var satsene lave som følge av tilbakebetaling til fondet i henhold til vedtak i Omsetningsrådet 26.10.2001 og 29.11.2001. Satsene har også vært relativt lave i 2003 og 2004 pga. ytterligere nedbygging av fondet, noe som skyldes lavere kostnader og høyere innkrevd overproduksjonsavgift enn hva som var budsjettet.

Grunnlaget for å fastsette satsen for omsetningsavgift på melk bygger på følgende:

Forventede inntekter basert på	
	innkrevd omsetningsavgift
	innkrevd overproduksjonsavgift
	renteinntekter fra fondet
Forventede kostnader basert på	
	avsetningstiltak inkl. administrasjonsgodtgjørelse
	faglige tiltak og opplysningsvirksomhet
	administrasjon i Statens landbruksforvaltning
Endring av fondets størrelse	

Inntekter

Prognoseutvalget har i sin siste rapport fra september i år prognosert med 1520 mill. liter kumelk i 2005. Sammen med en produksjon på 19,4 mill. liter geitemelk gir dette et forventet avgiftsgrunnlag på 1 539 mill. liter melk i 2005. Dette er en økning på totalt ca. 4 mill. liter, eller ca. 0,3 %, i forhold til prognosen for 2004. Forslag om en omsetningsavgift på 8 øre pr. liter vil gi en inntekt til fondet på ca. 123 mill. kroner. Det er forutsatt inntekter fra overproduksjonsavgiften på 30 mill. kroner i 2004 og i 2005, samt renteinntekter fra fondet på 2 mill. kroner i 2004 og 2005. Inntektene fra overproduksjonsavgiften utgjorde i 2003 35,3 mill. kroner, mens det ble budsjettet med bare 10 mill. kroner pga. at Landbruks- og matdepartementet åpnet for at den enkelte kumelkprodusent kunne produsere inntil 2 % ut over egen kvote uten å bli ilagt overproduksjonsavgift. Unntaket er ikke videreført i 2004, og det er derfor rimelig å prognosere innkrevd overproduksjon i 2005 i tråd med det som faktisk er innkommet tidligere år.

Kostnader

Tine BA forventer at kostnadene ved markedsregulering finansiert over omsetningsavgiften i 2004 vil bli ca. 205 mill. kroner. Dette er ca. 20 mill. kroner høyere enn budsjettet fra november 2003. Dette skyldes i hovedsak kostnader i tillegg til opprinnelig budsjett til ekstraordinære tiltak (streik), samt at Tine anslår en godtgjørelse for reguleringskapasitet på 20 mill. kroner.

I 2005 er det budsjettet med 191 mill. kroner til markedsregulering. Det ligger inne en økning i budsjettene til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, mens det er lavere prognoser for ordinære reguleringstiltak enn for 2004. Dette gjelder særlig for eksport, og all eksport er prognosert i første halvår. Prognosene for hvitosteksport er omtrent halvert i forhold til tidligere (fra 64 til ca 36 mill. kroner). Årsaken til dette er bl.a. det totale reguleringsbehovet er mindre enn tidligere og at fettsituasjonen er endret i løpet av de siste årene. Noe av nedgangen skyldes også at det gjøres en prioritering av merkevareeksport innenfor WTO-kvoten.

I tillegg til prognoser over de ordinære reguleringstiltakene er det anslått en godtgjørelse for reguleringskapasitet på 20 mill. kroner. Oppkjøp av melkekvoter i 2005 er ikke tatt med.

Størrelsen på fondet for omsetningsavgift på melk

Fondet var ved inngangen av 2004 på 145 mill. kroner. Det forventes at fondet blir på ca. 104 mill. kroner pr. 01.01.2005. Dette er om lag 34 mill. kroner mer enn opprinnelig budsjettet. Hovedårsaken er som det fremgår ovenfor først og fremst høyere inntekter enn budsjettet i november i fjor.

For å kunne møte framtidige svingninger i markedsreguleringen mener sekretariatet at fondets størrelse minst bør tilsvare 3-4 måneders forbruk, noe som tilsvare ca. 70 mill. kroner. Et så stort fond har sin begrunnelse i at omsetningsavgiften og overproduksjonsavgiften innbetales 1,5 måned etter tidspunktet for å-konto overføring. Dette tilsvare ca. 60 mill. kroner i etterslep ved å-konto overføring i januar måned. I tillegg må fondet også betraktes som en sikkerhetsbuffer i forhold til bl.a. eventuelle svingninger i den prisen som Tine BA oppnår på reguleringsprodukter som eksporteres på verdensmarkedet.

Med en omsetningsavgift på 8 øre/liter og forutsetningene ovenfor vil fondet være på 67 mill. kroner ved utgangen av 2005. Dette er under ønsket størrelse, men ved at det er tatt

høyde for kostnader til bl.a. godtgjørelse for reguleringskapasitet, mener Statens landbruksforvaltning at dette er forsvarlig. Beløpet representerer i overkant av en tredjedel av markedsreguleringskostnadene.

Statens landbruksforvaltning vil ut fra dette foreslå at omsetningsavgiften på melk i 2005 settes til 8 øre pr. liter ku- og geitmelk. Eventuelle endringer i forutsetningene for forslaget til omsetningsavgift vil en kunne justere når omsetningsavgiften blir vurdert for 2. halvår 2005.

Tabellen under viser regnskap og budsjett for markedsreguleringen, og utviklingen i fondet for omsetnings- og overproduksjonsavgift på melk i 2002-2005, 1 000 kroner.

	Regnskap		Budsjett	
	2002	2003	2004, revidert	2005
Fond 01.01.	265 571	204 422	145 232	103 687
Omsetningsavgift	15 272	85 837	131 254	123 152
Overprod.avgift	46 700	35 347	30 000	30 000
Renter	15 372	5 392	2 000	2 000
Ekstraord. inntekter				
INNTEKTER	77 344	126 576	163 254	155 152
Avsetningstiltak/ Administrasjon	126 491	166 001	182 000	154 574
Faglige tiltak/ opplysningsvirksomhet	9 940	17 346	25 600	34 682
Sekretariatet (adm.)	2 065	2 198	1 800	2 173
KOSTNADER	138 496	185 545	199 400	191 429
Fond 31.12.	204 422	145 317	109 086	67 410
FONDSENDRING	-61 149	-59 105	-36 146	-36 277

Styret i TINE BA behandlet saken 16.11.2004 og de sluttet seg til administrasjonens forslag til omsetningsavgift.

Med hjemmel i lov 10.07.1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5 gjøres følgende

Vedtak:

Omsetningsrådet foreslår for Landbruks- og matdepartementet at omsetningsavgiften på ku- og geitmelk fastsettes til 8 øre pr liter fra 01.01.2005.

20. Markedsregulering fjørfe – Satser for markedsregulerende tiltak i 2. halvår 2004

Med brev av 15.10.2004 oversender Prior Norge forslag til satser for markedsregulerende

tiltak i fjørfesektoren i 2. halvår 2004.

Generelle forutsetninger bak beregningen av nye satser

I forbindelse med fastsettelsen av satser for markedsregulerende tiltak i fjørfesektoren for 2. halvår 2004 er det ingen prinsipielle endringer i forhold til de foregående periodene. Statens landbruksforvaltning har gått gjennom og vurdert satsene, og legger Prior Norges forslag til satser til grunn.

1. Prisgrunnlag

Prisgrunnlaget for egg i markedsreguleringen er knyttet til definisjonen av representantvaren i jordbruksavtalen. Prior Norges engrosnoteringer utgjør noteringsgrunnlaget for vurdering av målprisopptilnærning.

Prisgrunnlaget for kylling i markedsreguleringen er knyttet til frossen kylling og sammensetning av reguleringslageret. Prisnivået som satsene beregnes ut fra, er gjennomsnittlig pris på de aktuelle varegruppene (vektgrupper) for den perioden satsen skal gjelde. Prior Norge legger til grunn at reguleringslageret har tilnærmet samme fordeling som mottaket av kylling. På den bakgrunn benyttes markedsregulatorers mottaksstatistikk for å beregne en antatt gjennomsnittspris på kylling.

2. Vurdering av lagerkostnader for fjørfekjøtt

Satsen for lagring av fjørfekjøtt har siden 1992 vært knyttet til lagringskostnadene ved Bunes-lageret hvor Prior Norge også er medeier. Begrunnelsen var at lagerkostnaden ved Bunes kunne dokumenteres. I tillegg ble Bunes betraktet som det mest rasjonelle og kostnadseffektive lageret. Lagringskostnadene som skal kompenseres består av lagerleie og håndteringskostnader. I perioder med stort reguleringslager er det behov for å benytte eksterne lagre, som har høyere lagerleie.

I år med store reguleringslagre av kylling har det blitt tatt hensyn til den høyere kostnaden ved eksterne lagre ved fastsettelse av sats for lagring. Reguleringslageret av kylling i oktober er ca. 550 tonn, og Prior oppgir andel reguleringslagret kylling på eksternt lager til å være 41 %. Andelen er redusert med 21 % siden forrige satsfastsettelse. Det er fortsatt et forholdsmessig stort eksternt lager, og dette hensyntas i Statens landbruksforvaltnings forslag til sats.

Lagerkostnader ved Bunes fryselager A/L er i følge Prior Norge redusert fra 18,4 øre pr. kg pr. md. til 16,3 øre pr. kg pr. md. Kostnadene pr. kg knyttet til lagring ved Bunes er avhengig av utnyttelsesgraden. Prior fastslår i sitt brev at det nå er maksimal utnyttelse av lageret på Bunes. Prior Norge foreslår at lagerkostnaden som inngår i satsen for lagerkompensasjon reduseres fra 20 øre til 18 øre pr. kg pr. md. Differensen mellom lagerkostnadene ved Bunes og forslaget til sats, utgjøres av en delvis kompensasjon for bruk av eksterne lagre.

Når det gjelder satsene for kjøle- og fryselagring av eggprodukter, reduseres satsene som en følge av at renten i markedsreguleringen er redusert fra 3,0 % til 2,7 %, i tillegg til at prisgrunnlaget i satsene for egg og kylling er redusert. Prisen på heleggmasse er redusert med kr 1,80 pr. kg til kr 20,10 pr. kg. Prisen for heleggpulver er uendret, mens prisen for eggehvite har økt med kr 2,95 pr. kg.

3. Rentenivå

Rentesatsen som benyttes i grunnlaget for satsene for markedsregulerende tiltak, beregnes ut fra andel benyttet egenkapital og/eller fremmedkapital. Kompensasjonen fastsettes ved å vekte de rentenivåer som er/har vært aktuelle i 2. halvår 2004, og ut fra det registrerte/anslåtte kapitalbehovet som er nødvendig for å dekke verdien av reguleringslageret.

Fra og med 2. halvår 1997 tilskrives markedsregulator en margin på 0,2 % i tillegg til NIBOR 3-md. rente på egenkapital som er bundet i markedsregulerende tiltak. Med utgangspunkt i Prior Norge sin prognose for reguleringslager og reell NIBOR 3 md. rente for juli, august og september, og anslått NIBOR 3-md. rente for oktober, november og desember 2004, er renten i markedsreguleringen i fjørfesektoren beregnet til 2,7 %. Renten i foregående halvår var 3,0 %.

4. Beregningstekniske forutsetninger

Beregningen av satsene i fjørfesektoren er basert på:

- 1) Kompensasjon for rentekostnad beregnet ut fra en forutsatt kapitalbindings-tid for de ulike tiltak
- 2) Kompensasjon for øvrige kostnader basert på promille- og prosentsatser på basis av prisene på de ulike varetypene.

Kjøle- og fryselagring (§ 5)

Faste satser for lagring skal også gi dekning for renter, forsikring og svinn inklusive håndtering. Statens landbruksforvaltnings forslag til satser er i tråd med Prior Norges forslag til satser ved kjøle- og fryselagring.

Billiglevering av frosset fjørfekjøtt (§ 8)

Billiglevering av fjørfekjøtt fra reguleringslager ble sist gjennomført i 1997. Dette medførte bl.a. en rettslig vurdering av de konkurransemessige sider av tiltaket.

Eksportlevering av egg, eggprodukter og fjørfekjøtt (§ 10)

Av forskriftens § 10 framgår det at det i tillegg til eksporttapet skal gis en fast sats pr. kg til dekning av kapitalbinding, svinn og risiko. Som følge av renteendringen, endres denne satsen fra 2,50 til 2,25 promille.

Administrasjonskostnader (§ 17)

Budsjettet for Prior Norges sin godtgjørelse til administrasjon av markedsreguleringen for 2004 har blitt behandlet som egen sak.

Oversikt over utvikling av satsene for markedsregulering 2001–2004:

(Satsene oppgis i øre pr. kg)

	2001		2002		2003		2004	
	1. h. år	2. h. år	1. h. år	2. h. år	1. h. år	2. h. år	1. h. år	2. h. år
Kj. lagring egg	10,0	10,1	9,9	10,1	9,9	9,3	8,8	8,7
Kj. lagring heleggpulver	13,9	15,1	13,9	14,4	13,6	8,8	7,2	6,6
Fr. lagring eggehvite	21,4	22,3	21,6	22,3	21,5	18,0	16,8	16,4
Fr. lagring heleggmasse	26,8	27,8	26,6	27,8	26,6	21,1	19,0	18,7
Fr. lagring kylling	28,3	32,5	31,9	33,3	33,7	28,8	26,2	23,5
Billiglev. kylling	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0
Rente	7,5	8,1	7,4	7,7	7,0	4,1	3,0	2,7

I satsen for fryselagring av kylling på 23,5 øre inngår lagerleie på 18 øre, renter av lagerverdien for en måned på 5,13 øre og forsikring på 0,4 øre.

Med hjemmel i forskrift om markedsregulering av norskprodusert egg og fjørfekjøtt 30.11.1993 nr. 1440 §§ 5, 8, 10 og 16 gjøres følgende

Vedtak:

Det fastsettes følgende faste satser for markedsregulering i fjørfesektoren for 2. halvår 2004.

Paragraf i retningslinjene	Reguleringstiltak og varegruppe	Satser i øre pr. kg	
		Ny sats	Gml. sats
§ 5	<i>Kjølelagring</i>		
	Egg	8,7	8,8
	Heleggpulver	6,6	7,2
§ 5	<i>Fryselagring</i>		
	Eggehvite	16,4	16,8
	Heleggmasse	18,7	19,0
	Kylling	23,8	26,2
§ 8	<i>Billiglevering</i>		
	Kylling	12,0	12,0
	I tillegg skal det ved billigleveranser av kylling utbetales en fast kompensasjon pr. kg for kostnader tilknyttet kapitalbinding, svinn og risiko på 1,75 promille av faktisk billigsalgspris.		
§ 10	<i>Eksporthvering</i>		
	For eksporthveranser av egg, heleggmasse, heleggpulver, eggehvite og kylling utbetales en fast kompensasjon pr. kg for kostnader tilknyttet kapitalbinding på 2,25 promille beregnet ut fra faktisk eksportverdi.		

21. Markedsregulering kjøtt - Sats for pallehold og fastsettelse av rente 2. halvår 2004

Satsen for rente på binding av egenkapital var i 1. halvår 2004 på 2,8 % og godtgjørelsen for pallehold var kr 259 000.

Prinsipper for pallehold ble videreført etter en gjennomgang i Omsetningsrådets møte 03.04.2002. Grunnlaget for beregningen ble fastsatt til 18 500 paller til en innkjøpspris på kr 1 000 pr. stk., og med den rente som er lagt til grunn for kapitalbinding i øvrige satser i markedsreguleringen.

I grunnlaget for beregning av kompensasjon for markedsregulering benytter en ulik rentesats avhengig av om markedsregulator bruker egenkapital eller fremmedkapital. Kompensasjonen blir fastsatt på basis av en sammenveing av de rentenivåene som er og har vært aktuelle, og ut fra registrert og anslått kapitalbehov.

RENTESATS FOR BRUK AV LÅNT KAPITAL I MARKEDSREGULERINGEN 2. halvår 2004

05.11.2004		Driftskredittlån		Innovasjon Norge		Egenkapital	
Dato	Reglager verdi	Rentesats	Lån	Rentesats	Lån	brukt ek.	NIBOR 3 mnd
Juli	114 000 000	2,8 %	100 000 000			14 000 000	2,06 %
August	108 400 000	2,8 %	100 000 000			8 400 000	2,00 %
September	121 300 000	2,8 %	100 000 000			21 300 000	2,05 %
Oktober	207 300 000	2,8 %	150 000 000			57 300 000	2,06 %
November	220 000 000	2,8 %	200 000 000			20 000 000	2,06 %
Desember	220 000 000	2,8 %	200 000 000			20 000 000	2,06 %
						+Margin	0,2 %

Margin fra AU 20.06.1997

Sammenveid rentesats blir 2,7 %.

Verdien på reguleringslageret bygger på faktiske tall oppgitt fra Norsk Kjøtt hver måned. Rentesats er de faktisk gjeldende satser for driftskredittlån i fondet for omsetningsavgift på kjøtt på det aktuelle tidspunkt. Gilde Norsk Kjøtt har, som det framgår av tabellen, i dette halvåret ikke benyttet muligheten til å ta opp lån i Innovasjon Norge. Med sammenveing av restverdien av reguleringslager og NIBOR 3 md. rente for den enkelte måned, er renten i markedsreguleringen i kjøttsektoren utregnet til 2,7 % for 2. halvår 2004.

Palleholdsgodtgjørelsen blir etter dette for 2. halvår 2004:

$$(18\,500 \text{ paller} * \text{kr } 1\,000 / \text{pall} * 2,7 \% / 2 = \underline{\text{kr } 249\,750})$$

Med hjemmel i forskrift 14.03.1996 nr. 1477 om markedsregulering av norskprodusert kjøtt § 5 gjøres følgende

Vedtak:

Satser for markedsregulering i kjøttsektoren i 2. halvår 2004:

Rente ved kapitalbinding 2,7 %

Pallehold kr 249 750

22. Markedsregulering melk – Nærmere bestemmelser om godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren

I henhold til forskrift 28.11.1996 nr. 1478 om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter (hovedforskriften) § 6 kan markedsregulator ytes en godtgjørelse for kostnader ved å ha nødvendig kapasitet for å oppfylle reguleringsansvaret som følger av forsynings- og mottakplikten. Godtgjørelsen er knyttet til kostnader ved ubenyttet kapasitet som ikke er dekket på annen måte, og det kan fastsettes nærmere bestemmelser til denne.

Statens landbruksforvaltning legger med dette frem forslag til nærmere bestemmelser om godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren.

1. Saksbehandling så langt

Omsetningsrådets arbeidsutvalg vedtok i møte 19.06.2003 å godkjenne utredning av problemstillingen ved bruk av midler fra fondet for omsetningsavgiften for melk:

Arbeidsutvalget godkjenner at Statens landbruksforvaltning setter i gang et arbeid med å utrede følgende forhold med bruk av ekstern bistand:

- foreta en drøfting/gjennomgang av spørsmålet om kostnadsdekning for reguleringskapasitet i melkesektoren som sådan, herunder eventuelle strategiske fordeler/ulempes for markedsregulator ved å ha slik ekstra reguleringskapasitet tilgjengelig. De øvrige sektorene bør også berøres i en slik sammenheng

fremme forslag til en operativ modell for beregning av denne type godtgjørelse, herunder vurdere omfanget av nødvendig reguleringskapasitet i melkesektoren

NILF fikk i mandat av 19.08.2003 oppdraget med å utrede problemstillingen, og knyttet ECON Analyse til seg i arbeidet.

Utredningen, NILF-rapport 2004-3 *Reguleringskapasitet i melkesektoren*³, ble ferdigstilt medio mars 2004. Rapporten ble sendt ut på høring til aktørene i meierisektoren, med høringsfrist 30.04.2004.

Statens landbruksforvaltning utarbeidet på grunnlag av dette et forslag til nærmere bestemmelser om godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren. Forslaget ble sendt på høring 31.08.2004, med høringsfrist 12.10.2004. Det har kommet inn høringsuttalelser fra Synnøve Finden, Tine BA, Konkurransetilsynet og Norges Bondelag.

2. NILFs rapport og forslag til modell

2.1 Mandat og prosess

NILF ble i mandat av 19.08.2003 bedt om å vurdere omfanget av nødvendig reguleringskapasitet i melkesektoren. Videre ble de bedt om å fremme forslag til en operativ modell for beregning av godtgjørelsen som skal tilfalle markedsregulator, som kompensasjon for å måtte ha tilstrekkelig kapasitet til rådighet for å fylle sine forpliktelser. Utredningen skulle ta utgangspunkt i prinsippene i markedsreguleringen, herunder målet om at reguleringen skal være mest mulig kostnadseffektiv for produsenten. Regelverket som trådte i kraft 01.01.2004 skulle legges til grunn. Det ble også gjort en rekke avgrensninger og presiseringer til de sentrale punktene i utredningen, kfr. mandat av 19.08.2003 for fullstendig beskrivelse av disse.

Under utredningen har NILF og ECON avholdt høringsmøter med aktørene 03.09.2003 og 12.12.2003, hvorav det første var knyttet opp til utforming av mandat og innspill til utredningen og det andre var knyttet opp til rapportutkastet.

2.2 Om rapporten og modellen

NILF går i første del av rapporten gjennom markedsreguleringssystemet som sådan, både generelt og systemet i melkesektoren spesielt.

³ Rapporten er tilgjengelig på <http://www.nilf.no>

Videre går NILF inn på behov og prinsipper for godtgjøring av reguleringskapasitet. NILF beskriver prinsipielle sider ved markedsreguleringen og kartlegger nødvendig omfang av reguleringskapasitet. NILF foreslår en modell som innebærer at markedsregulator i ettertid godtgjøres for en beregnet kapasitet.

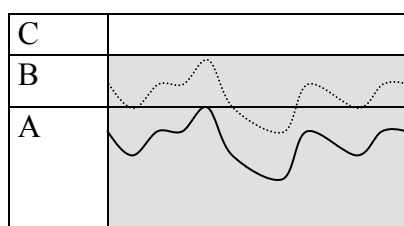
Relevant kapasitet i denne sammenheng er kapasitet utover det Tine ville hatt som kommersiell aktør. Behovet for markedsregulering oppstår ut fra avvik mellom tilbud og etterspørsel av melkeråvare gjennom året, og er i første rekke knyttet til sesongvariasjoner, høytidsvariasjoner og geografiske forskjeller mellom tilgang og behov. NILF har lagt til grunn at markedsregulators kapasitetsbehov skrives ut fra to forhold; kapasitet for å håndtere sesongvariasjon i forhold til etterspørselen og en såkalt beredskapskapasitet. Førstnevnte er begrunnet i at sesongvariasjonen i melketilgangen ikke er i samsvar med industriens etterspørsel etter råvare. Sistnevnte gjelder situasjoner der meieriselskaper ikke kan ta imot melk ut fra ekstraordinære forhold eller uforutsett driftsstans.

Den beregnede relevante kapasiteten tilsvarer etter dette maksimalt kapasitetsbehov for å håndtere sesongvariasjoner i tilgangen på og i etterspørselen etter melkeråvare og forventet reguleringskapasitet ved ett uforutsett driftsavbrudd ved et gjennomsnittsmeieri uavhengig av om et slikt avbrudd faktisk finner sted. Modellen og forutsetningene utdypes nedenfor. Eksemplene i rapporten er basert på 2002-tall, og gir en indikasjon på hvilke størrelser kapasiteten vil bestå av.

NILF foreslår følgende beregning av reguleringskapasiteten:

- Kapasitet tilknyttet sesongvariasjon beregnes som differansen mellom maksimal månedlig melketilgang til Tine-meieriene og maksimal nødvendig månedlig kapasitet hos Tine som kommersiell aktør.
- Beredskapskapasitet tilsvarer kapasitetsbehovet ved ett gjennomsnittlig driftsavbrudd og uavhengig av om driftsavbrudd faktisk finner sted. Kapasiteten beregnes som det uveide gjennomsnitt av prosessert volum melkeråvare pr. måned ved alle norske meierier.

Forslaget kan illustreres som følger:

A viser kapasitetsbehov hos markedsregulator ut fra normal sesongmessig variasjon. Høytidsvariasjon ligger innenfor denne kurven. B viser den kapasitet markedsregulator må ha for å kunne håndtere uforutsette avbrudd ved et eller flere meierier på grunn av ekstraordinære situasjoner. Beredskapskapasiteten fremkommer dermed som differansen mellom B og A. C viser ledig kapasitet som Tine selv er ansvarlig for og som faller utenfor vurderingene her.

Basert på ovenstående anslås det totale behovet for kapasitet til reguleringsvirksomhet til 12,6 mill. liter melk pr. måned eller 151 mill. liter melk i året.

NILF legger videre til grunn at hele kapasitetskompensasjonen skal dekkes over omsetningsavgiften, det vil si at produsentene betaler for reguleringskapasiteten.

Markedsregulators kostnader ved å stille kapasitet til rådighet for reguleringsformål forutsettes å bestå av kapitalkostnader, avskrivninger og kostnader ved nødvendig vedlikehold av anleggsmidlene.

Kapitalkostnadene fremkommer ut fra verdien av nødvendig realkapital som skal til for å anskaffe den beregnede reguleringskapasiteten (kapitalvolumet) og relevant avkastningskrav. Kapitalvolumet er fastsatt ved å tilordne reguleringsvirksomheten en forholdsmessig andel av Tines samlede varige driftsmidler, verdsatt til bokførte verdier og justert for at Tine generelt opererer med lav kapasitetsutnyttelse. Avkastningskravet på totalkapitalen er basert på et egenkapitalavkastningskrav lik risikofri rente (3 års statsrente) og uten risikopremie, samt gjeldskostnader lik 12 mnd. NIBOR + 1,0 prosentpoeng. Ut fra dette beregnes kapitalvolumet til 178 mill. kroner og avkastningskravet til 7,2 %, og kapitalkostnadene etter det til 12,7 mill. kroner.

Disse beregningene er basert på hovedprinsippene i endret markedsordning for melk, dvs. ECON-rapport 53/03 Rev 3.

Avskrivningene avhenger av avskrivningstid og avskrivningsprofil. NILF forutsetter at avskrivningstiden er 12 år og at avskrivningene skjer etter en annuitiesprofil. Videre forutsettes det at summen av kapitalkostnader og avskrivninger er konstant over levetiden, der årlige kapitalkostnader er en avtakende funksjon av levetiden og avskrivningene en tilsvarende tiltakende funksjon. Annuiteten beregnes ut fra ovenstående til 22,6 mill. kroner, og av dette er 12,7 mill. kroner kapitalkostnader. Totale avskrivninger beregnes således til 9,9 mill. kroner.

For å finne kostnadene ved nødvendig vedlikehold av de relevante anleggsmidlene, tilordnes reguleringskapasiteten en forholdsmessig andel av Tines samlede vedlikeholdskostnader. Disse utgjør 14,5 mill. kroner.

Kompensasjon for reguleringskapasitet er ut fra dette beregnet til 37 mill. kroner. Det understrekes at dette er et bruttobeløp som inkluderer kapasitetskostnader som markedsregulator godtgjøres for gjennom oppgjør for de reguleringsiltak som faktisk benyttes. De fleste komponentene i modellen vil variere over tid, og må justeres med visse mellomrom.

NILF presiserer avslutningsvis noen forutsetninger og prinsipielle hensyn i rapporten. For det første forutsettes det at Tine som markedsregulator ikke har ubegrenset ansvar for å motta og prosessere melkeråvare, men at ekstremtilfeller ivaretas og inngår i myndighetenes beredskapsplaner⁴. For det andre mener NILF å ha ivarettatt hensynet til konkurranseøytralitet mellom Tines melkeprodusenter og uavhengige produsenter og forholdet mellom melkeprodusentene og uavhengige meierier i foreslåtte modell.

En grunnleggende forutsetning for modellen er at reguleringskapasitet i perioden fram til 1997 har blitt godtgjort over driften. Det ble i den perioden ikke gitt investeringstilskudd til reguleringsanlegg i melkesektoren, men ut fra Tines posisjon som dominerende aktør og ved eksistensen av Riksoppgjøret, kan en si at det har skjedd en indirekte løpende kompen-

⁴ Det foreligger ikke planer av denne type fra myndighetenes side.

sering og at Tine på bakgrunn av det sitter med en ubetjent restverdi, jf. kap.3.6 i rapporten. I perioden 1997-2003 er benyttet kapasitet godtgjort i løpende regulering.

3. Statens landbruksforvaltnings forslag til nærmere bestemmelser

På bakgrunn av rapporten og høringsuttalelser fra Q-meieriene, Synnøve Finden, Tine BA, Normilk og Norges Bondelag, utarbeidet Statens landbruksforvaltning nærmere bestemmelser om godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren. Høringsuttalelsene til rapporten gjenspeilet til en viss grad uenighetene om markedsordningen for melk som sådan, og mange av anførselene var ikke direkte knyttet til problemstillingen vedrørende reguleringskapasitet. Disse ble ikke kommentert nærmere. For oppsummering av anførselene fra aktørene, samt Statens landbruksforvaltnings vurdering av disse, kfr. vedlagte høringsbrev av 31.08.2004.

Ut fra en vurdering konkluderte Statens landbruksforvaltning med å legge NILFs modell til grunn som et redskap for beregning av godtgjørelse for kostnader knyttet til markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren. Det ble foretatt en endring i forutsetningene for beregning i at det ble foreslått å ta ut elementet av såkalt beredskapskapasitet. Dette innebærer at en beregnet sesongvariasjon dimensjonerer Tines reguleringskapasitet.

En oppsummering av modellen gjenspeiler innholdet i forslaget til nærmere bestemmelser om godtgjørelse for markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren, jf. også vedlagte høringsbrev med forslag:

Beregning av reguleringskapasitet i antall liter melk:

- Reguleringskapasitet defineres til å kun bestå av kapasitet knyttet til det å håndtere sesongmessige svingninger i melkekurven. Sesongvariasjonen beregnes som differansen mellom maksimal månedlig melketilgang til Tine-meieriene og maksimal nødvendig månedlig kapasitet hos Tine som kommersiell aktør. Den beregnede beredskapskapasiteten tas det i motsetning til i NILFs rapport ikke hensyn til.

Beregning av kapitalkostnader ved reguleringskapasitet:

- Kapitalkostnadene fremkommer ut fra verdien av nødvendig realkapital som skal til for å anskaffe den beregnede reguleringskapasiteten (kapitalvolumet) og et beregnet avkastningskrav.
- Kapitalvolumet fastsettes ved å tilordne reguleringsvirksomheten en forholdsmessig andel av Tines samlede varige driftsmidler (fratrasket verdien av Tine Råvare og Diplom Is AS), verdsatt til bokførte verdier og justert for at Tine generelt opererer med lav kapasitetsutnyttelse.
- Avkastningskravet er basert på et egenkapitalavkastningskrav lik risikofri rente (3 års statsrente) og uten risikopremie, samt gjeldskostnader lik 12 mnd. NIBOR + 1,0 prosentpoeng.

Beregning av variable driftsuavhengige kostnader:

- Variable driftuavhengige kostnader er i denne sammenheng avskrivninger og nødvendig vedlikehold av anleggsmidlene tilknyttet reguleringskapasitet.
- Avskrivningene avhenger av avskrivningstid og avskrivningsprofil. Det forutsettes at avskrivningstiden er 12 år og at avskrivningene skjer etter en annuitetsprofil.

- Kostnadene ved nødvendig vedlikehold av de relevante anleggsmidlene finnes ved å tilordne reguleringskapasiteten en forholdsmessig andel av Tines samlede vedlikeholdskostnader.

Den samlede godtgjørelsen for reguleringskapasitet er summen av kapitalkostnader, avskrivninger og vedlikehold.

Ved utbetaling trekkes den kompensasjon for reguleringskapasitet som ligger i den løpende dekningen for kostnader ved markedsreguleringstiltak fra. Fratrukket for løpende godtgjørelse er beregnet ut fra kalkylegrunnlagene som satser og tidligere kompensasjon er bygget på. Det legges opp til at denne type kompensasjon på sikt trekkes ut av løpende regulering, slik at det kan beregnes og utbetales en brutto godtgjørelse for reguleringskapasitet.

Det ble lagt til grunn at bestemmelsene skulle gjelde fra 01.01.2004.

4. Høringsuttalelser til forslag om nærmere bestemmelser

Det er kommet inn høringsuttalelser fra Synnøve Finden, Tine BA, Konkurransetilsynet og Norges Bondelag.

4.1 Hørings svar fra Synnøve Finden

Synnøve Finden viser innledningsvis til høringsuttalelsene til NILF-rapporten i brev av 30.04.2004, og opprettholder anførselene der. Synnøve Finden mener at Statens landbruksforvaltning ikke har gitt dekkende svar til disse.

Synnøve Finden ber om at det foretas en nærmere vurdering av forholdet mellom tilbud og etterspørsel som grunnlag for periodisering av melkevolumet. Synnøve Finden er opptatt av at periodisering av den faktiske produksjonen skal fanges opp, og da særlig fordeling mellom faste reguleringsprodukter og hvordan modningstid og lagringstid påvirker periodiseringen. Synnøve Finden mener at det som er forutsatt i rapporten ikke gjenspeiler faktisk produksjon.

Synnøve Finden ønsker at Statens landbruksforvaltning skal klargjøre hva som menes med at mekanismen mellom noteringspris og 80 %-regelen fungerer etter intensjonene. Synnøve Finden mener at 80 %-regelen påvirker alle aktørene ved at kostnader ved reguleringskapasitet veltes over på andre aktører enn Tine når de som følge av regelen må ta imot melk på tidspunkt de som kommersiell aktør egentlig ikke ville produsert. Gitt denne regelen kan ikke Tine kompenseres for kostnader ved reguleringskapasitet. Videre mener Synnøve Finden at Tines muligheter til variasjon i noteringspris vil medføre at markedsprisene påføres deler av kapitalkostnadene for å dekke sesongvariasjon i markedsbalansen. Dette skjer ifølge Synnøve Finden ved at aktørene som kommersielle aktører vil ha incitament til å etablere en viss overkapasitet slik at produksjonsvolumet kan variere omvendt proporsjonalt med råvareprisen.

Synnøve Finden hevder det er lite sannsynlig at Tine har en nettokostnad ved reguleringskapasitet i det hele tatt. Først og fremst skaper forutsetningene til Tines kapasitetsutnyttelse og –behov en fleksibilitet omkring den gjennomsnittlige utnyttelsesgraden av kapitalutstyret som etter Synnøve Findens mening er tilstrekkelig for å dekke reguleringsbehovet. Dette kommer av at det i grunnlaget for vurdering av Tines kapitalvolum, er lagt inn at Tine ligger under en kommersiell aktør i kapasitetsutnyttelse. Videre er det for en

kommersiell aktør lagt til grunn at anleggskapasiteten ikke utnyttes fullt ut (påregnelig full kapasitetsutnyttelse som er 2 skift for konsum og 3 for ost, kontra full kapasitetsutnyttelse som er 5 skift). For Tine er det igjen forutsatt lavere kapasitetsutnyttelse enn kommersiell aktør. Summen av dette er at den kommersielle utnyttelsesgraden for alle aktørene som ligger inne i dagens kalkyler ”gjennomsnittlig” er lavere enn 100 %. Relevante kostnader er da etter Synnøve Findens mening evt. personalkostnader ved ekstraordinære skift for å dekke sesongvariasjoner. Synnøve Finden mener da at Tine ikke har krav på kompensasjon før ”...sesongvariasjonens krav til etablert produksjonskapasitet ev. overstiger den utnyttede kapasiteten (fra den faktiske og opp til 100 pst.)...”.

Synnøve Finden tar opp igjen at det gis en dobbeltkompensasjon til Tine, jf. merknad fra Synnøve Finden og Q-meieriene i første høringsrunde. Poenget ligger i forutsetningene for kapasitetsutnyttelse og kapitalkostnader som ligger til grunn for endret markedsordning. Synnøve Finden mener at Tine via disse har fått aksept for at det ligger et rom mellom Tines produksjonskapasitet og det en kommersiell aktør ville hatt, og at de begge er lavere enn 100 % utnyttelse av kapitalutstyret. Synnøve Finden anfører derfor at reguleringskapasiteten er lagt inn i premissene for den kommersielle virksomheten innenfor markedsordningen, og dermed dekkes over markedsprisene. Sammen med 80 %-regelen som velter reguleringskostnader over på aktørene, mener Synnøve Finden at kostnadene ved reguleringskapasitet er dekket i markedet.

Synnøve Finden forventer en utredning i tallmaterialet som kan motbevise påstandene om at nettokostnaden ved reguleringskapasitet allerede er dekket.

4.2 Høringssvar fra Tine BA

Tine gjentar sine anførsler om at en del av kostnaden ved reguleringskapasitet burde dekkes av aktørene gjennom et påslag i noteringsprisen.

Tine bemerker videre at reguleringsbehovet ved høytider i realiteten er større enn kapasiteten som er nødvendig for å dekke sesongvariasjonen. Dette henger ifølge Tine sammen med melkens begrensede holdbarhet og behov for større produksjonskapasitet i disse periodene.

Tine er enige i vurderingen Statens landbruksforvaltning har gjort omkring måneds- og ukedata, ut fra hensyn til revidering og etterprøvbarehet av grunnlaget.

Utover den nettokostnaden for reguleringskapasitet som foreslås godtgjort, hevder Tine å ha kostnader knyttet til den kapasiteten som beregningsmessig tas ut i enkelte år og som må benyttes/settes inn igjen i andre år. Tine mener at dette må vurderes i sammenheng med andre ordninger hvor kompensasjonsbeløpene er av betydning dersom kapasitetskostnader skal trekkes ut av løpende regulering.

Når det gjelder mottaksplichtbestemmelsen på smør, finner Tine grunn til å vise til at denne i praksis har fungert som mottaksplicht på fløte. Dette for å unngå å bygge opp mer og større kjernekapasitet enn nødvendig. Aktørene har fått leieprodusere smør dersom det har vært behov for det.

Vedrørende 80 %-regelen tolker Tine den slik at den er ment å skulle redusere reguleringsbehovet og årsaken til det. Tine trekker frem at det oppstår situasjoner der aktørene ikke kan ta imot bestilt melk, og at dette er krevende å håndtere for Tine. Tine mener at slike

ekstrakostnader bør dekkes av aktørene, og ikke over omsetningsavgiften. Når Statens landbruksforvaltning foreslår å ta bort den såkalte beredskapskapasiteten ved å argumentere for sikkerhetsventilen i hovedforskriften § 4 annet ledd, mener Tine det er avgjørende at det legges føringer for i hvilke situasjoner det kan gis dekning etter § 4 og i hvilke situasjoner aktørene vil bli ansvarliggjort. Kravet om forhåndsgodkjenning bør også kunne vurderes, slik at det ikke er til hinder for å utføre strakstiltak.

Tine bemerker også at i beregningen av faktiske tall for melketilgangen, er det sett bort fra geitmelk, da denne har eget mottaksopplegg og produksjonsutstyr som ikke kan sies å være relevant i denne sammenheng.

Tine mener videre at kapasitetsutnyttelsen som legges inn i beregningene bør vurderes årlig, da det stadig jobbes med å optimalisere anleggsstrukturen i Tine slik at denne kan endre seg over tid. Tine foreslår at dette vurderes i forbindelse med søknad om godtgjørelse. Tine påpeker også at kompensasjonen for reguleringskapasitet ses i sammenheng med etterkontrollen i prisutjevningsordningen for melk.

Tine har avslutningsvis kommentarer til pkt. 2 og 3 i forslaget til nærmere bestemmelser:

Pkt. 2: I stedet for ”*leveranser fra Q-meieriene*” foreslår Tine å skrive ”*leveranser fra leverandører tilknyttet andre aktører når melken leveres til markedsregulator*”.

Pkt. 3, forslag til endringer er uthevet: ”...jf, pkt. 2 og bokførte verdier av varige driftsmidler i *Tine Meieriene, korrigert for kapital bundet i Tine Råvare. Kapitalgrunnlaget i TINE Meieriene fastsettes med utgangspunkt i TINE Gruppas konsernregnskap med fratrukk for de datterselskap som ikke er involvert i meierivirksomheten. Kapitalen fordeles videre på produksjon av henholdsvis flytende, faste og ikke-melkebaserte produkter med fordelingsnøkkelen 41-51-8. Fordelingsnøkkelen kan justeres dersom produktsammensetningen i TINE endrer seg....*”

Endringsforslaget i punkt 3 vedr. korrigerings av kapital begrunnes med at størrelsen på det som skal trekkes fra kapitalgrunnlaget, kan endre seg over tid. Tine foreslår også å ta høyde for at det kan være behov for å justere fordelingsnøkkelen ut fra fremtidige endringer i produktsammensetningen.

4.3 Høringssvar fra Konkurransetilsynet

Konkurransetilsynet har knyttet sine merknader til prinsipielle sider av problemstillingen, og ikke til beregningen av godtgjørelsen.

Konkurransetilsynet mener at det er uklart hvordan de foreslåtte nærmere bestemmelsene formelt skal reguleres, samt hvilke typer reguleringstiltak og dermed hva slags type meieranlegg eller –kapasitet som er omfattet av de nye bestemmelsene.

Konkurransetilsynet viser videre til forskrift om unntak fra konkurranseloven, og mener at det bør fremgå av jordbruksavtalen om Tine/markedsregulators handlinger omfattes av unntaket eller ikke. Etter Konkurransetilsynets vurdering kan det ikke utelukkes at de foreslåtte bestemmelsene kan være relevant i en konkret vurdering av om et konkret forhold faller inn under konkurranseloven. Konkurransetilsynet ber om at det i de nærmere bestemmelsene klarere fremgår hvilke type reguleringstiltak og –kapasitet bestemmelsene gjelder for. Det anbefales også å forskriftsfeste reglene.

Når det gjelder Tines rolle som markedsregulator, er Konkurransetilsynet kritisk til at en av aktørene i markedet er tildelt en slik rolle som markedsregulator, og mener at det gir Tine fordeler i markedet som for eksempel bedre informasjonstilgang om markedet enn konkurrentene. Konkurransetilsynet mener at en vil oppnå bedre konkurransenøytralitet dersom et nøytralt og uavhengig organ som Statens landbruksforvaltning hadde dette ansvaret. Konkurransetilsynet oppfordrer Statens landbruksforvaltning til å foreta en grundigere vurdering av alternative måter å gjennomføre markedsregulering på. I denne sammenheng mener Konkurransetilsynet at reguleringsvirksomheten bør konkurransesettes gjennom anbud. Gjennom anbudskonkurranser vil markedet indikere ”riktig” prisnivå, og den mest kostnadseffektive aktøren tildeles oppdraget. Konkurransetilsynet viser til sammenligning tilorganiseringen av markedsreguleringen i EU.

Konkurransetilsynet fremholder at godtgjørelsens beløpsmessige størrelse kan ha konkurransemessige virkninger til fordel for Tine. Når det gjelder finansiering av godtgjørelsen over omsetningsavgiften, er Konkurransetilsynet kritiske til Omsetningsrådets nøytralitet i forhold til samvirkebedriften Tine. For å sikre konkurransenøytrale rammevilkår, foreslår Konkurransetilsynet derfor at bestemmelsene fastsettes i forskrifter som forvaltes av Statens landbruksforvaltning.

Konkurransetilsynet mener det er flere argumenter for at Tine innehar en viss overkapasitet. Tines overkapasitet kan ifølge Konkurransetilsynet fungere som et etableringshinder for andre aktører i næringen, noe som indikerer at Tine kan ha markedsmessige interesser av å ”blåse opp” behovet for reguleringskapasitet. Konkurransetilsynet er derfor positive til at Statens landbruksforvaltning har begrenset kapasitetsstørrelsen ved å utelate den såkalte beredskapskapasiteten, men ber om at Statens landbruksforvaltning vurderer om en slik mulig strategisk adferd gir grunn til å vurdere andre måter å utføre markedsreguleringen på.

Til slutt stiller Konkurransetilsynet spørsmål ved nødvendigheten av markedsreguleringen. Det vises til at NILF i rapporten uttaler at etableringen av reguleringskapasitet er et tiltak for å bidra til å redusere sesongmessige svingninger mellom tilgangen på melkeråvare og industriens etterspørsel. Konkurransetilsynet etterlyser en begrunnelse for at det er nødvendig å etablere overkapasitet som ledd i markedsreguleringen i meierisektoren, og trekker frem at markedsreguleringen allerede inneholder importvern, produksjonsregulering, målpriser og prisutjevning. Konkurransetilsynet mener videre at forslaget til godtgjørelse av reguleringskapasitet kan bidra til overfinansiering av reguleringskapasitet i forhold til hva som er samfunnsøkonomisk lønnsomt, og at den kan bidra til å fortrenge eventuelle private reguleringstiltak.

4.4 Høringssvar fra Norges Bondelag

Norges Bondelag ber om at ukevariasjon legges til grunn ved beregning av størrelsen på reguleringskapasiteten. Det vises til høringsbrev av 30.04.2004 hvor Norges Bondelag tok opp dette. Når det i den foreslåtte modellen foreslås å fjerne beredskapskapasiteten, forsterkes etter Bondelaget sin mening dette argumentet.

Videre fastholder Norges Bondelag sin anførsel om å hensynta personalkostnader og start-stopp-kostnader i regelverket for løpende regulering dersom det vurderes til ikke å være en del av denne godtgjørelsen. Bondelaget påpeker at dette ikke ble kommentert i høringsbrevet for de nærmere bestemmelsene. De ber om at Statens landbruksforvaltning bidrar til

at bestemmelsene for markedsregulators godtgjørelse til prosessering og lagring kan endres i tråd med forutsetningene i NILF-rapport 2004-3.

5. Statens landbruksforvaltning bemerker

Synnøve Finden ber om at det foretas en nærmere vurdering av forholdet mellom tilbud og etterspørsel som grunnlag for periodisering av melkevolumet. Statens landbruksforvaltning fastholder at den beregningen av disse som er gjort, tilstrekkelig gjenspeiler Tines produksjon til kommersielt salg.

For ordens skyld redegjøres nedenfor for hva som ligger i de to relevante kurvene som brukes for å beregne sesongvariasjonen i melkekurven:

- Nødvendig kapasitet hos Tine: melk fra Tines leverandører + melk fra andre leverandører levert til Tine – melk levert fra Tine til andre aktører
- Kommersiell kapasitet i Tine: melk anvendt av Tine som kommersiell aktør til konsummelk, ost innland, ost merkevareeksport, brunost og fløteblanding.

Det er i sistnevnte kurve Synnøve Finden etterlyser en mer nøyaktig periodisering.

Synnøve Finden ber videre om en klargjøring av mekanismen mellom 80 %-regelen og noteringspris. Den såkalte 80 %-regelen ble innført som en del av de nye forsyningspliktbestemmelsene i endret markedsordning for melk fra 01.01.2004, og formålet med denne var å ansvarliggjøre mottakende meieriselskap. 80 %-regelen er med på å sette rammene for markedsregulators forsyningsplikt. Innenfor normale rammer av bestillinger og produksjon hos uavhengige aktører er det likevel et reguleringsbehov. Det vil som følge av dette oppstå situasjoner som setter krav til markedsregulators kapasitet som denne godtgjørelsen er ment å kompensere for.

Noteringspris ble også innført som et ledd i den endrede markedsordningen. Det ble i den sammenheng sagt at prismekanismen gir en mulighet til å påvirke industriens etterspørsel etter melk, men at muligheten av flere årsaker ble vurdert som begrenset.

Statens landbruksforvaltning er enig med Synnøve Finden i at de må forholde seg til 80 %-regelen som gjeldende rett, men vil påpeke at eventuell usikkerhet omkring praktiseringen av denne kan være en ulempe for Tine så vel som for de uavhengige aktørene.

Poenget bør imidlertid være at dette er to virkemidler som (uavhengig av hverandre, men ikke i konflikt med hverandre) gir incitamenter til å flate ut svingningene i melkekurven til Tine gjennom sesongen. Melkekurvene ligger til grunn for beregningene av reguleringskapasitet, da det beregnes en sesongvariasjon gjennom året ut fra 1) maksimal melketilgang til Tine-meieriene og 2) maksimal nødvendig månedlig kapasitet hos Tine som kommersiell aktør. Andre aktørers mottak av melk fra Tine vil ha innvirkning på den førstnevnte, da denne beregnes som totalt mottak av melk i Tine fratrukket det som andre aktører blir forsynt med. Dersom kurvene flates ut som en effekt av 80 %-regel og adekvat variasjon i noteringsprisen, kan det resultere i en lavere beregnet reguleringskapasitet.

Når det gjelder Synnøve Findens påstand om at Tine neppe har en nettokostnad i det hele tatt på grunn av ubenyttet reguleringskapasitet ut over det en kommersiell aktør har, så kan ikke Statens landbruksforvaltning være enig i dette. For det første har Tine påviselig lavere kapasitetsutnyttelse enn de ellers ville ha hatt på grunn av markedsreguleringsansvaret som følger av forsynings- og mottaksplikten. For det andre har de påviselig lavere kapasitetsutnyttelse enn forvaltningen legger til grunn at en etablert aktør i prisutjevnings-

ordningen for melk har. Statens landbruksforvaltning kan videre ikke være enig med Synnøve Finden i at det er grunnlag for å si at denne kapasiteten er lagt inn i premissene for den kommersielle virksomheten i den nye markedsordningen for melk og dermed dekkes over markedsprisene. Tine kompenseres således ikke for denne ubenyttede kapasiteten på noen annen måte enn gjennom bestemmelsene om godtgjørelse for reguleringskapasitet.

Det foreslås uansett at den beregnede godtgjørelsen for nødvendig reguleringskapasitet kan reduseres skjønnsmessig dersom særlige grunner tilsier det, jf. nærmere omtale nedenfor. Statens landbruksforvaltning finner på denne bakgrunn ikke grunn til å foreta noen ytterligere utredning for å motbevise Synnøve Findens påstander om kapasitetsutnyttelse og dobbel kompensasjon.

Konkurransetilsynet bemerker at det klarere burde ha fremgått hvilke type reguleringstiltak som er knyttet til reguleringskapasiteten, og videre om disse reguleringstiltakene omfattes av unntaket for sektoren som hjemles i forskrift 23.04.2004 nr. 651 om unntak for samarbeid mv. innen landbruk og fiske. Statens landbruksforvaltning viser her til høringsbrev av 31.08.2004 hvor det fremgår at bestemmelsen om kompensasjon for reguleringskapasitet hos markedsregulator er hjemlet i § 6 i forskrift om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter (hovedforskriften). Dersom denne bestemmelsen ses i sammenheng med forskriftens øvrige bestemmelser, spesielt § 4 og §§ 18 og 19, fremgår de konkrete reguleringstiltak som reguleringskapasiteten må omfatte. Det skulle derfor etter vårt syn ikke være nødvendig å fastsette disse nærmere.

Konkurransetilsynet uttrykker videre usikkerhet vedrørende hjemmelsgrunnlaget, dvs. om reguleringstiltakene som reguleringskapasiteten er knyttet til, dekkes av unntaket fra konkurranseloven i unntaksforskriften § 2. Denne bestemmelsen stiller krav om at bl.a. avtaler eller ensidige handlinger, for å gå inn under unntaket, må være ”i samsvar med” lov eller forskrift. Ut fra det som er sagt vil det være klart at reguleringskapasiteten det her søkes kompensasjon for, er knyttet til reguleringstiltak i samme forskrift, og det skulle derfor ikke være nødvendig å utrede hjemmelsgrunnlaget nærmere.

Når det gjelder Konkurransetilsynets anbefaling om bruk av forskriftsformen ved fastsetting av reglene, må dette vurderes nærmere opp mot forvaltningslovens regler om vedtak og de konkrete reglenes materielle innhold. I henhold til forvaltningsloven § 2 c skal vedtak for å kreve forskrifts form – i tillegg til å være fastsatt under utøving av offentlig myndighet – være bestemmende for rettigheter og plikter til et ubestemt antall eller ubestemt krets av personer. Det er her viktig å skille mellom bestemmelsen som hjemler markedsregulators rett til kompensasjon for reguleringskapasitet i § 6 i hovedforskriften, og de ”nærmere bestemmelser” som dette høringsbrev gjelder. Bestemmelsen i § 6 er gitt forskrifts form ut fra at den pålegger plikter og gjør inngrep i rettigheter for personer gjennom bruk av midler over omsetningsavgiften. De ”nærmere bestemmelser” dette høringsbrev behandler er beregningsregler for den kompensasjon til markedsregulator som forskriften har fastsatt.

Statens landbruksforvaltning registrerer Konkurransetilsynets synspunkter på alternative måter å gjennomføre markedsregulering på, men ser det ikke som hensiktsmessig å kommentere dette i forbindelse med fastsetting av nærmere bestemmelser for beregning av godtgjørelse knyttet til markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren.

Statens landbruksforvaltning anser også Konkurransetilsynets syn på markedsregulators presumptive interesse av overkapasitet i markedet som hjemmehørende i en bredere drøfting av markedsregulatorrollen enn det som legges opp til her.

Tine fremmer anførsler som vedrører det reguleringsbehovet den foreslåtte modellen legger til grunn. For det første mener de at reguleringsbehovet ved høytider i realiteten er større enn kapasiteten som er nødvendig for å dekke sesongvariasjonen. For det andre trekker de frem at det vil være en forskjell mellom den faktiske ubenyttede anleggs-kapasiteten og den beregningsmessige, og at dette bør vurderes i sammenheng med andre ordninger hvor kompensasjon spiller inn. Statens landbruksforvaltning ønsker i den sammenheng å presisere at den foreslåtte modellen er en tilnærming som ikke søker å beskrive de faktiske forhold fullt ut. En beregner seg frem til en reguleringskapasitet som vil variere fra år til år i forhold til faktisk reguleringskapasitet. Statens landbruksforvaltning fastholder også forslaget om å ikke ta hensyn til kapasitet tilknyttet høytids-variasjon, da markedsregulator i de fleste tilfeller vil kunne håndtere også høytidsvariasjon innenfor den sesongmessige variasjonen.

Når det gjelder bortfall av beredskapskapasitet og bruk av hovedforskriften § 4 annet ledd, mener Tine det er avgjørende at det legges føringer for når tap ved ekstraordinære situasjoner skal dekkes av aktøren og når det kan dekkes etter bestemmelsen. I den sammenheng fremholder Tine at kravet om forhåndsgodkjennelse bør vurderes, slik at det ikke skal være til hinder for iverksettelse av strakstiltak. Statens landbruksforvaltning er av den oppfatning at det ikke vedkommer saken å vurdere eksplisitte grenser for hvilke situasjoner som kan belastes henholdsvis aktørene og produsentene, men at det må ses i en større sammenheng i markedsreguleringen. En slik bestemmelse forutsetter situasjons-betingede vurderinger, og en finner det samtidig rimelig at markedsregulator må søke om forhåndsgodkjennelse uten at det skal være til hinder for utøvelse av markedsregulatorrollen.

Tine mener at kapasitetsutnyttelsen som legges inn i beregningene bør vurderes årlig. Statens landbruksforvaltning viser i den sammenheng til at denne kapasitetsutnyttelsen er vurdert og dimensjonert i forbindelse med endret prisutjevningsordning for melk, og forutsetter i denne sammenheng at kapasitetsutnyttelsen vil oppdateres ved behov.

Når det gjelder sammenhengen til etterkontroll, legger Statens landbruksforvaltning til grunn at kapasitetsgodtgjørelsen vil bli vurdert i forbindelse med etterkontrollen for 2004.

I kommentar til de nærmere bestemmelsene foreslår Tine at fordelingsnøkklene for fordeling av kapital mellom flytende, faste og ikke-melkebasert produksjon må justeres ved behov, det vil her si ved endring i produktsammensetning. Statens landbruksforvaltning finner ikke grunn til å legge denne forutsetningen eksplisitt inn i bestemmelsene, men vil vurdere justeringer etter behov.

Videre bemerker Tine en endring som er gjort i grunnlaget for beregning av melkekurvene i forhold til i NILF-rapporten. Vurderinger tilsier at geitmelk ikke bør være med i grunnlaget som dimensjonerer reguleringskapasiteten, da den type melk krever eget utstyr for mottak og prosessering. Det er også snakk om et lite kvantum i forhold til det totale kvantumet kumelk.

Tine foreslår konkrete endringer i forslaget til nærmere bestemmelser. Vedrørende forslaget til pkt. 2, foreslår Statens landbruksforvaltning å bruke ”netto melketilgang til markedsregulators meierier”. Dette vil da inkludere leveranser fra leverandører tilknyttet andre aktører når melken leveres til markedsregulator. Når det gjelder kommentaren til forslagens pkt. 3 er Statens landbruksforvaltning enig i at en bør ta høyde for at andre datterselskaper kan komme til fratrukk i fremtiden. Det legges videre til grunn at fordelingsnøkkelen kan justeres ved behov.

Norges Bondelag fastholder at ukevolum bør ligge til grunn ved beregningen av sesongvariasjon, særlig ettersom den såkalte beredskapskapasiteten foreslås fjernet. Statens landbruksforvaltning er i prinsippet enig i at dette vil gi et bedre uttrykk for melkekurven, men fastholder i tråd med høringsbrev av 31.08.2004 at dette ut fra operasjonalt og reviderbarhet ikke er hensiktsmessig.

Videre viser Norges Bondelag til forrige høringsrunde, hvor de ikke er gitt dekkende svar på anførselen om å endre regelverket slik at start-stopp-kostnader blir kompensert gjennom godtgjørelse til den løpende regulering. Bondelaget ber om at det konkret foreslås regelverksendringer for prosessering og lagring i tråd med den foreslåtte modellen. Start-stopp-kostnader inngår ikke i modellen for godtgjørelse av reguleringskapasitet. Statens landbruksforvaltning er av den oppfatning at gjeldende regelverk ikke utelukker å dekke slike kostnader som oppstår i den løpende regulering, og at en regelverksendring av den grunn ikke er nødvendig.

Øvrige forhold

Godtgjørelsen som er beregnet ut fra modellen slik Statens landbruksforvaltning nå foreslår, vil dekke ubenyttet kapasitet i forbindelse med den sesongmessige variasjonen som ligger i melkeproduksjonen. Det er ikke lagt inn en fast kompensasjon for kapasitet for å kunne håndtere eventuelle ekstraordinære situasjoner utover den sesongmessige variasjonen. Ekstraordinære tilfeller forutsettes en mulighet for dekning gjennom hovedforskriften § 4 annet ledd, dersom denne skulle inntreffe i en situasjon hvor all kapasitet er utnyttet.

Statens landbruksforvaltning har i forhold til høringsforslaget funnet grunn til å foreslå å ta inn en bestemmelse som åpner for å kunne redusere godtgjørelsen skjønnsmessig dersom særlige forhold tilsier det. Dette skyldes en viss usikkerhet til hvor mye av den beregnede kapasiteten som godtgjøres som kan knyttes til forsynings- og mottaksplikten. Det bør alltid være en sikkerhetsventil for å være helt sikker på at markedsregulator ikke blir overkompensert.

Statens landbruksforvaltning har i tillegg funnet grunn til å foreslå en del endringer i bestemmelsenes ordlyd i forhold til høringsforslaget. Disse endringene er ikke ment å innebære noen realitetsendringer.

NILF-rapport 2004-3 om reguleringskapasitet i melkesektoren danner for øvrig utgangspunkt for beregning av godtgjørelsen. De nærmere bestemmelsene er derfor ikke uttømmende beregningsmessig.

Statens landbruksforvaltning har foretatt analyser av utslagene basert på faktiske tall for 2002⁵ og 2003. Basert på faktiske tall for 2002 og 2003 viser beregninger at brutto godtgjørelse kan ligge mellom 30 og 45 mill. kroner i året eksklusiv kompensasjon for beredskap, først og fremst avhengig av melkekurvene, verdien av de varige driftsmidlene og avkastningskravet som alle representerer variasjon fra år til år. Det legges videre til grunn at fratrekke for dekning av reguleringskapasitet i løpende regulering vil ligge mellom 10 og 20 mill. kroner pr. år. Basert på årene 2002 og 2003 og forutsetningene ovenfor vil den foreslåtte godtgjørelsen for reguleringskapasitet kunne medføre en økt omsetningsavgift på 1-2 øre pr. liter melk.

Mona Søyland fremmet i møtet forslag om å utsette saken. Forslaget falt mot 3 stemmer (Søyland, Wohl Sem og Reksnes).

Dag Henning Reksnes fremmet i møtet forslag om at Omsetningsrådet inntil videre skal fatte vedtak om godtgjørelse til markedsregulator for kostnader ved nødvendig reguleringskapasitet, og ikke Omsetningsrådets arbeidsutvalg. Dette innebærer at Omsetningsrådets arbeidsutvalg erstattes med Omsetningsrådet i første avsnitt under pkt. 1 i de nærmere bestemmelsene. Forslaget falt mot 4 stemmer (Reksnes, Søyland, Wohl Sem og Mogstad).

Arbeidsutvalgets forslag til vedtak ble vedtatt mot 2 stemmer (Reksnes og Søyland). Mona Søyland ga følgende stemmeforklaring:

”Medlem Mona Søyland viser til at samtlige uavhengige aktører i markedsordningen for melk har påpekt mangelfull utredning av spørsmålene rundt reguleringskapasitet for melk, og er motstandere av kompensasjon for markedsregulator på et slikt grunnlag som utredet av NILF og ECON.

Det er i høringsuttalelser fra de uavhengige aktørene fremført en rekke velbegrunnede argumenter mot slik godtgjørelse.

Dette gjelder i hovedsak manglende hensyntagen til at markedsordningen for melk bygger på

- en kapasitetsutnyttelse for Tine ved prosessering av faste produkter på kun 60 pst, og for såkalt ”påregnelig” kommersiell kapasitetsutnyttelse på 70 pst., og*
- en 80%-regel for mottak, samt en variabel noteringspris på melk som råvare, som begge medfører at også andre aktører kommersielt vil måtte dekke kapasitetskostnader utover hva etterspørselsdrevet produksjon alene ville tilsi.*

Dette betyr at rammebetingelsene for den kommersielle virksomheten innenfor markedsordningen for melk er slik at det i markedsprisene vil ligge dekning for kapasitetskostnader (utover den kommersielle virksomheten) som mer enn dekker opp for behovet for reguleringskapasitet pga sesongvariasjon, både totalt sett og for den som faller på Tine som markedsregulator.

⁵ Det presiseres i den sammenheng at NILF-rapporten baserer melkekurvene på grunnlag av faktiske tall fra Tines melkeregnskap til og med august 2002, og med prognoser i siste tertial. Dersom faktiske tall legges til grunn også i siste tertial, gir dette utslag på kurven, og dermed også på grunnlaget for beregningene som avviker fra det NILF presenterer i sin rapport. Kurvene blir lavere for høsten, og dermed blir differansen mellom nødvendig kapasitet ut fra melkeleveransen i forhold til kapasitetsbehov som aktør større (og kompensasjonen høyere) med faktiske tall enn med prognoser for 3. tertial.

Det oppstår derfor ikke ekstraordinære kapasitetskostnader for markedsregulator som ikke dekkes gjennom markedsprisene, og forutsetningen for godtgjørelse over omsetningsavgiftsmidlene er således ikke til stede.

Forslag til vedtak om "Nærmere bestemmelser om godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren" må derfor avvises.

Det kan derimot være grunnlag for å vurdere godtgjørelse for ekstra personellkostnader hos markedsregulator, knyttet til sesongmessig fleksibilitet i form av omlegging til flere skift mv. (for å utnytte prosesserings-kapasiteten), gitt at avtaler om slik fleksibel arbeidsinnsats på enkelte reguleringsanlegg vil gi forventet lavere personalkostnader mv. enn mer tilfeldig overtid mv. Dette medlem er derfor positiv til nærmere utredning av en slik godtgjørelse, som ville måtte klargjøres i forkant, med iverksetting fra det tidspunkt endrede arbeidsavtaler med tilhørende godtgjørelse var gjort gjeldende i Tine."

Med hjemmel i forskrift 28.11.1996 nr. 1478 om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter § 6 gjøres følgende

Vedtak:

NÆRMERE BESTEMMELSER OM GODTGJØRELSE AV MARKEDSREGULATORERES REGULERINGSKAPASITET I MELKESEKTOREN

1. Godtgjørelse for reguleringskapasitet

Omsetningsrådets arbeidsutvalg kan årlig og etter søknad godtgjøre markedsregulator for kostnader ved nødvendig reguleringskapasitet i medhold av forskrift 28.11.1996 nr. 1478 om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter § 6.

Godtgjørelsen skal tilsvare summen av kapitalkostnader, avskrivninger og vedlikehold i henhold til pkt. 2 og 3 fratrukket relevante kostnader som er dekket i løpende bevilgninger for ordinære regulerings tiltak.

Nødvendig reguleringskapasitet er knyttet til sesongvariasjon i melkemottak, og tilsvarende differansen mellom maksimal månedlig netto melketilgang til markedsregulators meierier og maksimalt månedlig forbruk hos markedsregulator som kommersiell aktør.

2. Kapitalkostnader

Kapitalkostnader beregnes ut fra relevant kapitalvolum og avkastningskrav.

Kapitalvolum tilhørende nødvendig reguleringskapasitet beregnes ut fra bokførte verdier av varige driftsmidler i Tine Meieriene, korrigert for kapital bundet i Tine Råvare. Kapitalgrunnlaget i Tine Meieriene fastsettes med utgangspunkt i Tine Gruppas konsernregnskap med fratrukket for de datterselskap som ikke er involvert i meieri-virksomheten. Kapitalen fordeles videre på produksjon av henholdsvis flytende, faste og ikke-melkebaserte produkter med fordelingsnøkkelen 41-51-8, og som kan justeres ved behov. Med utgangspunkt i kapitalbinding i faste produkter fremkommer kapitalbinding i reguleringskapasiteten ut fra forholdet mellom melkevolumene knyttet til faste produkter, det vil si til produksjon for regulering og til Tine som kommersiell aktør. Ved fastsettelse av kapitalvolum legges det til grunn at markedsregulator har full kapasitetsutnyttelse ved sine anlegg, dvs. som en etablert aktør.

Avkastningskravet består av et egenkapitalavkastningskrav lik risikofri rente (3 års statsrente) uten risikopremie, og gjeldskostnader lik NIBOR 12 mnd + 1,0 prosentpoeng. Forholdet mellom egen- og fremmedkapital tilsvarende fordelingen i Tines konsernregnskap.

3. Variable driftsuavhengige kostnader

Variable driftsuavhengige kostnader tilsvarer avskrivninger og nødvendig vedlikehold av anleggsmidler tilknyttet reguleringskapasiteten.

For avskrivninger benyttes en avskrivningstid på 12 år og beregnes etter en annuitetsprofil.

For beregning av vedlikehold, tilordnes reguleringskapasiteten en forholdsmessig andel av vedlikeholdskostnadene basert på fordelingen av driftsmidler i NILF-rapporten.

4. Reduksjon i godtgjørelse

Dersom særlige forhold tilsier det, kan godtgjørelsen reduseres i forhold til hva som følger av pkt. 1-3.

23. Markedsregulering melk – Satser reguleringslagring 2. halvår 2004

I henhold til forskrift 1996-11-28 nr. 1478 om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter § 7, skal Omsetningsrådet fastsette satser for beregning av godtgjørelse for påløpte kostnader tilknyttet nødvendig lagring av reguleringsprodukter. Godtgjørelsen beregnes på grunnlag av reguleringskvantum multiplisert med sats i øre/kg/md.

Med brev av 14.10.2004 foreslår Tine BA (Tine) satser for reguleringslagring for 2. halvår 2004.

Satsene for reguleringslagring beregnes ut fra følgende påløpte kostnader:

1 Lagringskostnader

De kostnadsartene som inngår her er avskrivning og renter til bygninger og maskiner samt drift.

2 Kapitalbinding og øvrige kostnader ved løpende lagring

Utgangspunktet for beregning av denne delen av satsene er de prinsippene som ble fastsatt av Omsetningsrådet 21.06.2002, 30.04.2003 og 30.04.2004. Det er her lagt til grunn at markedsregulator skal ha dekning for kostnadene til kapitalbinding av varer på reguleringslager beregnet ut fra varenes tilvirkningskostnader⁶ fratrukket verdien av biprodukter som framkommer i produksjonen. I tillegg benyttes den rentesatsen som Statens landbruksforvaltning fastsetter for perioden.

3 Overføringskostnader mellom ulike reguleringslager

Dette er kostnader på grunn av ekstra lagerhåndtering ved overføring av reguleringsprodukter fra et lager til et annet for videre lagring. Her kan det godtgjøres for uttak og innlegg med en fast sats pr. kg overført produkt.

Til pkt. 1

Elementene tilknyttet lagerkostnadene ble sist endret i forbindelse med fastsettelse av sats for 1. halvår 2003. Tine har tidligere foreslått at fyllingsgraden av lageret må vektlegges ved beregninger av satsen slik at Tine også får dekning for ”ubenyttet nødvendig lager-

⁶ Tilvirkningskostnader jf. § 2 j: direkte og indirekte kostnader i foredlingen som er påløpt frem til det aktuelle reguleringsstiltaket.

kapasitet". I påvente av at spørsmålet om kompensasjon for reguleringskapasitet utredes, foreslår Tine at satsene beregnes etter samme prinsipp som tidligere, dog med en generell økning på 4 %. Bakgrunnen for økningen er Statistisk sentralbyrås byggekostnadsindeks som har økt med 4,3 % i perioden april 2003 til september 2004. Statens landbruksforvaltning finner det rimelig å justere lagringskostnadene slik.

Til pkt. 2

Det er målpris/styringspris fastsatt av avtalepartene 25.06.2004 korrigeret for sats fastsatt av Statens landbruksforvaltning 28.06.2004 som utgjør grunnlaget for beregningen av kapitalbindingen. Renten som benyttes fastsettes av Statens landbruksforvaltning med hjemmel i markedsreguleringsforskriftens § 23. Rentesatsen er fastsatt til 2,2 % for 2. halvår 2004.

Til pkt. 3

Når det gjelder satsen for overføring av reguleringsprodukter mellom ulike lager, foreslås det ingen endring. Satsen er tilknyttet ekstra overføringer av produkter utover det som inngår i kalkylene. Tine påpeker at flytting av reguleringsvarer søkes unngått, og satsen har heller ikke kommet til anvendelse den senere tid.

Med utgangspunkt i dette fremkommer følgende satser for reguleringslagring av melkeprodukter for 2. halvår 2004:

	<i>Målpris/ Styringspris pris korr. for sats PU kr/l</i>	<i>Gr.lag for kap.beregn. (verdi på produkt) kr/kg</i>	<i>A</i>	<i>b</i>	<i>a + b</i>
			<i>Kostnader til kapitalbinding øre/kg/md.</i>	<i>Lagr.kost, øre/kg/md.</i>	<i>Sats, øre/kg/md.</i>
<i>Smør</i>	7,94 ¹	21,51	3,94	8,60	12,54 (12,48)
<i>Hvitost</i>	2,80	35,92	6,59	9,86	16,45 (16,14)
<i>Brunost</i>	2,83	42,27	7,75	12,17	19,92 (18,18)
<i>Tørrmelk</i>	2,89	24,98	4,58	8,19	12,77 (13,75)
<i>Kasein</i>	2,89	93,34	17,11	8,19	25,30 (26,84)
Håndtering ved overføring av produkter mellom reguleringslager: 5,30 øre/kg					

¹ Som utgangspunkt for fastsettelsen av satsen på smør benyttes produksjonsfløteverdien fastsatt av Statens landbruksforvaltning, ikke avtalt målpris/styringspris som for de andre produktene.

Tabellen viser i første kolonne den beregnede verdien på råstoffet representert ved målpris/styringspris korrigeret for tilskudd/avgiftsats fastsatt av Statens landbruksforvaltning. Grunnlag for kapitalberegning tilsvarer tilvirkningsverdien. Kapitalkostnadene (a) er beregnet ut fra grunnlaget for kapitalberegning og den fastsatte rentesatsen. Lagringskostnadene (b) er faste (jfr. pkt.1 over). Lagringsssatsen fremkommer som summen av kapitalkostnadene og lagringskostnadene. Siden satsene tidligere ble oppgitt i kr/kg/uke er satsene for 1. halvår 2004 multiplisert med 4,35 for å få sammenliknbare tall.

Endringene i satsene for smør og hvitost er små, mens endringene er større når det gjelder brunost (FG 33), tørrmelk og kasein. Endringene kommer som følge av nytt beregningsgrunnlag for kasein som grunnlag for å fremskaffe myse og geitfett til produksjon av ekte geitost/FG 33.

Etterkontroll og etterregning vil kunne forandre grunnlaget for satsene i forhold til den informasjon som er tilgjengelig på satsfastsettelsestidspunktet. Det tas derfor forbehold om at satsene som følge av eventuelle etterregninger kan bli endret på et senere tidspunkt.

Arbeidsutvalget behandlet saken 17.11.2004 og med hjemmel i forskrift 1996-11-28 nr. 1478 om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter § 7 gjøres følgende

Vedtak:

1 Det fastsettes følgende satser for lagring av reguleringsvarer i melkesektoren for 2. halvår 2004:

- fryselagring av smør	12,54 øre/kg/md.
- kjølelagring av hvitost	16,45 øre/kg/md.
- fryselagring av ekte geitost	19,92 øre/kg/md.
- tørrlagring av tørrmelk	12,77 øre/kg/md.
- tørrlagring av kasein	25,30 øre/kg/md.
- overføring av reguleringsprodukter	5,30 øre/kg

2 Omsetningsrådet gir Arbeidsutvalget fullmakt til å foreta tekniske justeringer av satsene i forhold til resultatene fra etterkontroll/etterregning for den aktuelle perioden.

24. Opplysningskontoret for meieriprodukter – Endring i vedtektene og aksjonæravtalen

I henhold til Omsetningsrådets vedtak om opprettelse av Opplysningskontoret for meieri-produkter (OFM) 21.10.2003, var det en forutsetning for godkjenning at OFMs vedtekter og tilhørende avtaleverk ble endret og godkjent i tråd med Statens landbruksforvaltnings anbefalinger i innstillingen, jf. vedtakets pkt. 2.

OFM har siden opprettelsen av kontoret endret vedtektene tre ganger. Endringene har blitt behandlet i ekstraordinær generalforsamling hhv 10.12.2003, 15.03.2004 og 19.10.2004.

Med brev av 26.10.2004 orienterer OFM om vedtektsendringene og bakgrunnen for disse. Vedlagt følger vedtekter og aksjonæravtale for OFM gjeldende fra 19.10.2004.

Vilkår ved opprettelsen av OFM

I vedtaket av 21.10.2003 stilte Omsetningsrådet følgende vilkår til OFMs vedtekter:

1. Endring i Selskapets vedtekter § 4 om at midler og verdier i OFM som har sin bakgrunn i bevilgninger fra Omsetningsrådet, skal tilbakeføres Fondet for omsetningsavgift på melk ved likvidasjon av OFM.
2. Ta inn en ny bestemmelse om at Selskapets vedtekter ikke kan endres uten godkjenning fra Omsetningsrådet.
3. Ta ut Statens landbruksforvaltning der det er nevnt i vedtektene og aksjonæravtalen, og erstatte med Omsetningsrådet.
4. Vurdere å ta ut formuleringen i punkt 3.1 i aksjonæravtalen om at Statens landbruksforvaltning/Omsetningsrådet kan utnevne en representant med møterett/talerett i OFM sitt styre.

I tillegg til disse vilkårene som Omsetningsrådet stilte ved godkjenningen av OFM, har OFM foretatt endringer av vedtektene og aksjonæravtalen etter eget initiativ.

Redegjørelse for endringene i vedtekter og aksjonæravtale

1. Endringer ved ekstraordinær generalforsamling 10.12.2003:

§ 10: Endring i form av at Statens landbruksforvaltning er erstattet med Omsetningsrådet.

§ 11: Det er tatt inn en ny bestemmelse om at endring av vedtektene ikke kan skje uten godkjenning av Omsetningsrådet.

I aksjonæravtalen er Statens landbruksforvaltning erstattet med Omsetningsrådet.

2. Endringer ved ekstraordinær generalforsamling 15.03.2004:

§ 4, første avsnitt: første setning er endret fra "Selskapet skal drive på non-profit basis" til "Selskapet har ikke erverv som formål".

§ 4, andre avsnitt: det er tatt inn en formulering om at midler og verdier i OFM som har sin bakgrunn i bevilgninger fra Omsetningsrådet, skal tilbakeføres Fondet for omsetningsavgift på melk ved likvidasjon av OFM.

Pkt. 6 i aksjonæravtalen: Det er tatt inn et nytt avsnitt etter første avsnitt, mens opprinnelig siste avsnitt er fjernet, jf. OFMs notat av 26.10.2004.

3. Ekstraordinær generalforsamling 19.10.2004:

§ 1 Selskapets navn er endret fra Opplysningskontoret for Meieriprodukter AS til Melk.no - Opplysningskontoret for Meieriprodukter AS. Dette er den eneste endringen som ikke er pålagt av Omsetningsrådet. OFM begrunner navneendringen i enklere kommunikasjon med markedet, samtidig som enkelte kommunikasjonsmedier setter krav om at logo må være registrert som firmanavn.

Statens landbruksforvaltnings vurderinger

Så langt Statens landbruksforvaltning kan vurdere, er de endringene som er foretatt i tråd med Omsetningsrådets vedtak av 21.10.2003. Med unntak av vilkår 4 ovenfor, er alle forutsetningene imøtekommet. I og med at dette ikke var en sentralt premiss for godkjenningen, men at det ble bedt om å vurdere bestemmelsen, kan ikke Statens landbruksforvaltning se at det er problematisk at den fortsatt står.

Statens landbruksforvaltning fremmer i tillegg forslag om å endre navn på § 4 fra "Non-profit virksomhet" til "Ikke ervervsmessig formål" slik at overskriften gjenspeiler innholdet i paragrafen.

Når det gjelder endringen på selskapsnavnet, ser Statens landbruksforvaltning at melk.no gjør formidling i markedet enklere enn Opplysningskontoret for meieriprodukter. Det er viktig å kunne kommunisere i markedet, særlig med tanke på å bygge opp en kjennskap til melk.no, og kunnskap om melk og melkeprodukter. Vi støtter derfor den endringen som er gjort.

Med bakgrunn i vedtak av 21.10.2003 gjøres følgende

Vedtak:

1. Omsetningsrådet godkjenner de foreslåtte endringer i Opplysningskontoret for Meieriprodukter sine vedtekter. Vedtektene lyder etter dette:

VEDTEKTER FOR OPPLYSNINGSKONTORET FOR MEIERIPRODUKTER AS**Selskapets vedtekter**

Selskapets vedtekter skal lyde:

§ 1 - Firma

Selskapets navn er Melk.no - Opplysningskontoret for Meieriprodukter AS.

§ 2 - Forretningskontor

Selskapets forretningskontor er i Oslo kommune.

§ 3 - Virksomhet

Gjennom etableringen av Selskapet har Aksjonærene til hensikt å samordne og videreutvikle sitt opplysningsarbeid på en effektiv måte, med sikte på å:

- Øke kunnskapen om melk og melkeprodukter og deres betydning for norsk kosthold og helse, basert på saklig og vitenskapelig grunnlag.
- Skape matglede og tillit ved aktuell bruk av melk og melkeprodukter i kostholdet.
- Samle data og kunnskap om forbruk av melk og melkeprodukter i Norge og utlandet, og formidle dette i hensiktsmessig form til befolkningen.
- Håndtere generiske spørsmål om melk i media og eventuelt i egen publisering.

§ 4 – Ikke ervervsmessig formål

Selskapet har ikke erverv til formål. Utbytte skal ikke deles ut annet enn i særskilte tilfeller og kun etter godkjenning av Omsetningsrådet.

Ved et evt. opphør av Selskapet skal Selskapet likvideres, og midler og verdier i Selskapet som springer ut av direkte bevilgninger fra Fondet for omsetningsavgift, skal tilbakeføres til Fondet. Likvidasjonsoverskudd utover dette, fordeles blant aksjonærene etter eierandel.

§ 5 - Aksjekapital

Aksjekapitalen er kr 100.000, fordelt på 100 aksjer, hver pålydende kr 1.000.

§ 6 - Finansiering

Selskapets virksomhet skal i hovedsak finansieres av omsetningsavgiftsmidler.

§ 7- Styret

Selskapets styre skal ha fra 4 til 7 medlemmer, etter generalforsamlingens nærmere beslutning. Aksjonærene utpeker selv sine styremedlemmer.

Styrets formann skal ikke ha dobbeltstemme ved styrebehandlingen.

Styret kan meddele prokura.

§ 8 - Signatur

Selskapets firma kan i fellesskap tegnes av styrelederen og ett styremedlem som ikke representerer samme eier som styreleder.

§ 9 - Generalforsamling

Generalforsamlingen innkalles med 14 dagers varsel. På den ordinære generalforsamling skal følgende spørsmål behandles og avgjøres:

- Godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen, herunder utdeling av utbytte.
- Andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen.
- Valg av styreleder.

§ 10 - Aksjenes omsettelighet

Aksjeoverføring krever godkjenning av styret og Omsetningsrådet, og aksjeeierne har forkjøpsrett.

§ 11 – Vedtektsendringer

Endringer av vedtektene kan ikke skje uten godkjenning fra Omsetningsrådet

2. Omsetningsrådet godkjenner de foreslåtte endringene i aksjonæravtalen til Opplysningskontoret for Meieriprodukter.

25. **Begjæring av omgjøring av Omsetningsrådets vedtak av 21.10.2003 om avslag på søknad fra Synnøve Finden ASA om dekning av tap ved eksport av ost av smelteostkvalitet**

1. Innledning

Omsetningsrådet fattet 21.10.2003 følgende vedtak:

Omsetningsrådet gir ikke Synnøve Finden ASA kompensasjon for anført tap ved omsetning til eksport av neddømt ost fra perioden 1997-2000 av midler i fondet for omsetningsavgift på melk.

I brev av 25.11.2003 begjærer Synnøve Finden ASA at vedtaket omgjøres i medhold av omsetningsloven § 11 fjerde ledd. Synnøve Finden har også kommentert saken i brev av 16.01.2004 og 31.03.2004, mens de i brev av 11.03.2004 har bedt om at omgjøringsbegjæringen må koordineres med klagebehandlingen vedrørende påstått overkompensasjon

for eksporttap i perioden 01.07.1997-30.06.2000. Brevet ble lagt fram for rådet i forbindelse med behandlingen av sistnevnte klagesak, men rådet fant ikke grunn for å koordinere sakene. Sistnevnte klagesak ligger p.t. til behandling i departementet i henhold til omsetningsloven § 11 fjerde ledd.

2. Synnøve Findens anførsler

Synnøve Finden bestrider at de ikke har rettslig krav på en kompensasjon som omtalt i denne saken, og framhever at Omsetningsrådet, i kraft av å være et frittstående offentlig organ som er tillagt forvaltningsmyndighet, kan pådra seg erstatningsansvar selv om forvaltningsmyndighet er tillagt private. Synnøve Finden viser til to aktuelle grunnlag:

1. det offentlige hefter der systemet for kontroll med den privates utøvelse av forvaltningsmyndighet ikke er godt nok, og
2. det offentlige hefter direkte for den privates utføring av forvaltningsmyndighet der denne påfører andre tap. Med andre ord kan, i følge Synnøve Finden, det offentlige delegere forvaltningsmyndighet til private rettssubjekter, men ikke forvaltningsansvar.

Synnøve Finden oppgir to hovedgrunner til at markedsregulator ikke har oppfylt sine plikter. For det første har de unnlatt å klarere markedet slik at det har oppstått et tilbuds-overskudd som i sin tur har påført Synnøve Finden et tap. For det annet har de opptrådt konkurranseskadelig ved at de har benyttet lojalitetsrabatter ved salg av ost av smelteostkvalitet til Kavli og således utestengt Synnøve Finden fra det innenlandske markedet for ost av smelteostkvalitet.

Synnøve Finden anfører videre at Omsetningsrådet har hjemmel til å bevilge kompensasjon til Synnøve Finden i denne saken i medhold av forskrift 28.11.1996 nr. 1478 om norskprodusert melk og melkeprodukter. Synnøve Findens eksport av den neddømte osten må anses som et avsetningstiltak som kvalifiserer for bevilgning. Det anføres videre at manglende forhåndsgodkjennelse ikke avskjærer rådets kompetanse til å gi bevilgning. Som mulige hjemler anføres dagjeldende forskrift § 1 pkt. B strekpunktene 4 og 7 (billigsalg og andre avsetningstiltak) foruten omsetningsloven § 11. Synnøve Finden viser dessuten til at Omsetningsrådet tidligere har vedtatt en bevilgning til Tine BA for å kompensere for uhell med tankbil.

I brevet av 16.01.2004 kommenterer Synnøve Finden prisdifferensieringen som ligger til grunn for satsene i prisutjevningsordningen for melk som trådte i kraft 01.01.2004 og kommenterer mulighetene for å se dette i sammenheng med prisnedskrivningen i markedsreguleringen. Synnøve Finden ber om at disse problemstillingene hensyntas i forbindelse med behandlingen av omgjøringsbegjæringen.

I brevet av 31.03.2004 påpeker Synnøve Finden at Konkurransetilsynet fattet vedtak 27.02.2004 (V-2004-10) om inngrep i henhold til dagjeldende konkurranselov § 3-10 mot Tine BAs bruk av lojalitetsrabatter ved salg av hvitost til industrikunder. Synnøve Finden hevder at Konkurransetilsynets vedtak må hensyntas ved vurderingen av om omgjøringsbegjæringen skal tas til følge.

3. SLFs merknader

Omsetningsloven § 11 fjerde ledd danner grunnlag for omgjøringsbegjæringen. Denne bestemmelsen gir departementet og Kongen en begrenset adgang til å omgjøre Omsetningsrådets vedtak. I det følgende vurderer SLF om Omsetningsrådet på grunnlag av

anførselene i omgjøringsbegjæringen bør omgjøre sitt vedtak av 21.10.2003 og gi Synnøve Finden kompensasjon for anført tap ved omsetning til eksport av neddømt ost fra perioden 1997-2000. For øvrig vises det til innstillingen til vedtaket av 21.10.2003. I den utstrekning Omsetningsrådet ikke tar omgjøringsbegjæringen til følge, oversendes begjæringen til departementet for vurdering i henhold til omsetningsloven § 11 fjerde ledd.

Omgjøringsbegjæringen dreier seg primært om de juridiske sidene ved Omsetningsrådets vedtak. I det følgende vurderes derfor primært sakens juridiske sider, nemlig

1. hvorvidt Omsetningsrådet har adgang til å foreta en bevilgning til Synnøve Finden for påstått tap, og
2. hvorvidt Omsetningsrådet er erstatningspliktig overfor Synnøve Finden for påstått tap.

Når det gjelder øvrige forhold, så vises det i utgangspunktet til det som framgår av innstillingen til Omsetningsrådets vedtak av 21.10.2003.

3.1. Omsetningsrådets adgang til bevilgning

Omsetningsrådets bevilgningsmyndighet følger av omsetningsloven § 11 første ledd hvor det framgår at pengene *”berre kan nyttast etter vedtak av Omsetningsrådet til å fremja umsetnaden av vedkomande varor.”* Omsetningsrådet har i tillegg vedtatt forskrift 28.11.1996 nr. 1478 om norskprodusert melk og melkeprodukter som nærmere regulerer rådets bruk av pengene. Forskriften ble opprinnelig gitt i form av retningslinjer, men ble senere gitt forskrifts form. Forskriften har endret seg flere ganger i løpet av perioden, og det kan reises spørsmål om hvilken versjon av forskriften som bør legges til grunn i denne saken. SLF legger imidlertid til grunn at forskriften ikke har endret seg på en slik måte at det har noen avgjørende betydning for saken hvilken versjon som legges til grunn, og av praktiske grunner har SLF derfor i det følgende valgt å legge til grunn ordlyden i någjeldende forskrift som trådte i kraft 01.01.2004.

Alle reguleringstiltakene som Omsetningsrådet har hjemmel til i henhold til forskriften § 4 forutsetter at markedsregulator setter i verk eller formidler tiltaket selv om også andre enn markedsregulator kan delta i gjennomføringen av noen av tiltakene, jf. § 4 første og fjerde ledd. Omsetningsrådet har derfor ikke hjemmel til en slik bevilgning som det bes om.

Når det gjelder reguleringseksport, jf forskriften § 4 første ledd nr. 1, jf. fjerde ledd, så bør det i denne sammenheng også påpekes at det er en klar forutsetning at det aktuelle produktet er av en viss kvalitet, og det er ikke noe som tilsier at osten som Synnøve Finden eksporterte er av en tilsvarende kvalitet som den osten som Tine faktisk har eksportert i reguleringsøyemed.

Det vises for øvrig til begrunnelsen i Omsetningsrådets vedtak av 21.10.2003 for hvorfor bevilgning ikke bør gis. SLF påpeker i den sammenheng at det ikke er noe som tilsier at eksporten ble foretatt i reguleringsøyemed, og at Synnøve Finden har søkt om kompensasjon først ca. ett år etter at eksporten ble foretatt. Lovens forutsetning om at vedtaket skal skje i den hensikt å fremme omsetningen av den aktuelle varen synes i liten grad å kunne ivaretas når bevilgningen skjer så lenge etter at tiltaket er gjennomført. Når det gjelder Konkurransetilsynets vedtak V-2004-10 om inngrep mot lojalitetsrabatter, så kan SLF vanskelig se at det bør få betydning for vurderingen av om det skal gis bevilgninger til reguleringstiltak. Konkurransetilsynets vedtak gjelder dessuten bare framover i tid

(perioden 27.02.2004-27.02.2009) og har ingen formell betydning for periodene som omgjøringsbegjæringen gjelder, jf. nærmere omtale av vedtaket nedenfor under pkt. 3.2.

SLF kan ikke se at en tidligere bevilgning i henhold til forskriften i forbindelse med et uhell med en tankbil med rimelighet indikerer at en også i denne saken har hjemmel til den påståtte bevilgningen.

3.2. Omsetningsrådets erstatningsansvar

SLF er enig med Synnøve Findens påstand om at det offentlige kan pådra seg erstatningsansvar også hvis forvaltningsmyndighet er lagt til private. SLF er også enig med Synnøve Findens påstand om at dette kan være aktuelt både hvis forvaltningens kontroll med den privates utøvelse ikke er god nok, og hvis den privates utføring av forvaltningsmyndighet påfører den andre et tap. SLF kan imidlertid ikke se at det finnes et relevant ansvarsgrunnlag i denne saken. SLF er med andre ord uenig med Synnøve Finden i at Tines bruk av lojalitetsrabatter og manglende klarering av markedet kan utgjøre et relevant ansvarsgrunnlag.

Tines bruk av lojalitetsrabatter ved salg av ost til industri kan ikke danne et erstatningsbetingende ansvarsgrunnlag selv om Konkurransetilsynet har fattet vedtak om å forby visse typer av slike rabatter. For det første gjelder Konkurransetilsynets vedtak for perioden 27.02.2004-27.02.2009, og det virker ikke bakover i tid. SLF har med andre ord ikke grunnlag for å hevde at Tines bruk av lojalitetsrabatter var ulovlig i den perioden denne saken gjelder. For det andre finner ikke SLF det naturlig å anse Tines salg av hvitost til industri for å være en del av den myndighetsutøvelsen Tine utfører på vegne av Omsetningsrådet. De aktuelle salgene framstår mer som en del av Tines forretningsmessige drift.

SLF kan videre ikke se at Tines manglende klarering av det innenlandske markedet kan være et relevant ansvarsgrunnlag. SLF finner det ikke nødvendigvis rimelig at Tine, fordi de har påtatt seg oppgaven som markedsregulator, skal ha et erstatningsansvar overfor konkurrenter for tap de pådrar seg fordi det innenlandske markedet ikke er fullstendig klarert. Tines iverksettelse av reguleringstiltak for å klarere markedet må ses på som en del av det offentliges virkemidler som skal bidra til forvaltningens mål om et velfungerende innenlandsmarked. Imidlertid kan ikke SLF se at det offentlige skal være erstatningsansvarlig når virkemiddelbruken ikke gir et optimalt resultat, med mindre regelverket klart måtte tilsi noe annet. Med andre ord har ikke Tine og det offentlige en erstatningsbetingende plikt til å gjennomføre en optimal klarering av det innenlandske markedet. Det kan videre reises spørsmål om det foreligger erstatningsbetingende årsakssammenheng i og med at kvaliteten på osten som Synnøve Finden eksporterte var så dårlig at det er tvilsomt om Kavli ville ha kjøpt den selv om det innenlandske markedet hadde blitt fullstendig klarert.

3.3. Andre forhold

Når det gjelder Synnøve Findens kommentarer vedrørende prisdifferensieringen i prisutjevningsordningen for melk og mulighetene for framtidig prisnedskrivning av enkelte industriprodukter, jf. SLFs vedtak av 12.12.2003 om forskrifter og retningslinjer i endret markedsordning for melk, så kan ikke SLF se at det bør ha betydning for utfallet av omgjøringsbegjæringen, men en tar med seg innspillene videre i forbindelse med den framtidige forvaltningen av prisutjevningsordningen for melk og prisnedskrivningen under Omsetningsrådet.

4. Konklusjon

SLF kan ikke se at noen av Synnøve Findens anførsler i omgjøringsbegjæringen tilsier at Omsetningsrådets vedtak av 21.10.2003 bør omgjøres.

Arbeidsutvalgets forslag til vedtak ble vedtatt mot 1 stemme (Søyland). Mona Søyland ga følgende stemmeforklaring:

”Omsetningsrådet har adgang til å treffe et bevilgningsvedtak i denne saken. I SLFs innstilling i sak 25 og i AUs vedtak av 19.10.04 inntas en formalistisk holdning til dette spørsmålet, basert på en snever juridisk gjennomgang av forskrifter gitt med hjemmel i Omsetningsloven. Det ser på bakgrunn av saksfremlegget ut som om det er et mål i seg selv å forsøke å finne holdepunkter for at det ikke er adgang til å gi bevilgning i denne saken, heller enn den andre innfallsvinkelen nemlig å forsøke å finne en hjemmel til å gi slik bevilgning.

I omsetningsloven § 11 første ledd fremgår det at pengene ”berre kan nyttast etter vedtak av Omsetningsrådet til å fremja umsetnaden av vedkomande varor”. Denne bestemmelsen viser at Omsetningsrådet har en vid kompetanse til å treffe vedtak innenfor det formålet som er gitt i § 11. I saksfremlegget er det nevnt at Omsetningsrådet tidligere har gitt en bevilgning i forbindelse med et uhell med en tankbil. Det virker derfor klart at Omsetningsloven § 11 er gitt en vid fortolkning av Omsetningsrådet. Argumentasjonen i saksfremlegget om at bevilgningen forutsetningsvis må skje forut for selve gjennomføringen av tiltaket, har følgelig åpenbart tidligere vært satt til side. Det er derfor for denne side bemerkelsesverdig at det skal være slik motvilje mot en bevilgning til en uavhengig aktør som har lidt et tap som følge av eksport av ost pga utilstrekkelig klarering av hjemmemarkedet fra markedsregulator. Det er videre et poeng i denne saken at Omsetningsrådet også kan hefte for den private aktørs tap basert på alminnelige erstatningsrettslige regler.

Saksfremlegget er ensidig fokusert på en sammenligning med Tines reguleringseksport, jfr at man synes å legge vekt på at osten som ble eksportert fra den uavhengige aktør ikke har en tilsvarende kvalitet som ”den osten Tine faktisk har eksportert”. Premisset for en slik sammenligning blir feil fordi bakgrunnen for den uavhengige aktørens eksport har sin bakgrunn i at Tine brukte rabatter som medførte at den uavhengige aktøren ikke fikk solgt industriost på det norske markedet. Dette følger av Konkurransetilsynets vedtak (V2004-10). I innstillingen i sak 25 tar man ikke realitetene i dette vedtaket innover seg, men kommenterer kjølig at det ikke har ”formell betydning for den periode omgjøringsbegjæringen gjelder”. Dette er formalisme, da det er på det rene at konkurranselovens daværende hjemmel kun ga tilsynet adgang til å forby praksisen fremover i tid. Det er selvfølgelig ikke noe til hinder for at Omsetningsrådet vurderer realitetene i saken, nemlig at Tine brukte rabatter i den aktuelle periode som tilsynet har ment at var konkurransevridende. Tines reservering av deler av markedet for industriost for seg selv via konkurransehennende rabatter, har medført at andre aktører ikke har fått anledning til å få innenlands avsetning av et naturlig produktspekter. At kvaliteten på industriosten på

eksporttidspunktet var redusert pga lagring, er irrelevant. Det er kvaliteten ved innlagring som følge av utestengelse fra innenlandsmarkedet som er avgjørende. Uansett ber Synnøve Finden ikke om kompensasjon for eventuelle unaturlige smelteost-volum og heller ikke for prisfall som følge av lagring.

Tines adferd, om enn utilsiktet, har gitt uavhengige aktører et tap, mens Tine har både kunnet selge til industriostaktører innenlands samtidig som de også har hatt anledning til å eksportere ost til utlandet med eksporttap dekket av omsetningsavgiftsmidler. Tine har derfor fått både i pose og sekk, mens den uavhengige aktør blir sittende med et udekket tap. Forutsetningen om konkurransenøytral adferd som markedsregulator må gjelde for TINE BA (Tine Norske Meierier) som sådan i markedet, og det kan i denne forbindelse ikke oppstilles et slikt fiktivt skille mellom salg "som en del av Tines forretningsmessige drift" og den "myndighetsutøvelsen Tine utfører på vegne av Omsetningsrådet", som SLF anfører. Tvert i mot er det nettopp den "forretningsmessige" adferden i det norske markedet som må forutsettes å være konkurransenøytral, dersom Tine skal kunne inneha myndighetsrollen som markedsregulator. Det er derfor et særlig poeng i denne saken at Omsetningsrådet, dersom kompensasjon ikke gis i den aktuelle sak, må vurdere å trekke tilbake den eksportkompensasjon som Tine har fått, slik at det blir konkurransenøytralitet mellom Tine og de uavhengige aktører.

Vedtak:

Omsetningsrådet bevilger Synnøve Finden ASA kompensasjon for tap ved omsetning av eksport av neddømt ost fra perioden 1997–2000 av midler for omsetningsavgiften for melk."

Vedtak:

Omsetningsrådet opprettholder sitt vedtak av 21.10.2003 om ikke å gi Synnøve Finden ASA kompensasjon for anført tap ved omsetning til eksport av neddømt ost fra perioden 1997-2000 av midler i fondet for omsetningsavgiften for melk.

Omgjøringsbegjæringen oversendes Landbruksdepartementet for vurdering i henhold til omsetningsloven § 11 fjerde ledd.

26. Tilskudd til etablering og drift av produsentsammenslutninger for potet- og grønnsakprodusenter - Opphør av forskrift knyttet til ordningen

I sluttprotokoll fra forhandlingsmøte mellom partene i jordbruksoppgjøret 15.05.2004 er tatt inn i pkt. 10.1 at ordningen med tilskudd til etablering og drift av produsentsammenslutninger for potet- og grønnsakprodusenter skal forvaltes av Statens landbruksforvaltning (SLF). Sluttprotokollen er tatt inn som vedlegg i St.prp. nr. 66 Om jordbruksoppgjøret 2004 – endringer i statsbudsjettet for 2004 m.m.

Ordningen med produsentsammenslutninger forvaltes nå av Omsetningsrådet. SLF skal forestå forvaltning av ordningen fra og med 01.01.2005.

Omsetningsrådet forvalter ordningen med produsentsammenslutning etter egen fastsatt forskrift, jf. forskrift om tilskudd til etablering og drift av produsentsammenslutninger for potet- og grønnsakprodusenter fastsatt av Omsetningsrådet 29.11.2000.

Med hjemmel i St.prp. nr. 66 Om jordbruksoppgjøret 2004 – endringer i statsbudsjettet for 2004 m.m. gjøres følgende

Vedtak:

Forskrift om tilskudd til etablering og drift av produsentsammenslutninger for potet- og grønnsakprodusenter fastsatt av Omsetningsrådet 29.11.2000 opphører fra og med 01.01.2005.

27. Endring av forskrift 2002-6-21 nr. 772 om markedsregulering av norskprodusert korn og oljefrø

Som et ledd i å legge til rette for konkurranse på like vilkår i markedsreguleringen omhandler St.meld. 19 (1999-2000) *Om norsk landbruk og matproduksjon* så vel som regjeringens tiltredelseserklæring (Sem-erklæringen), føringer i retning av å flytte konkurranseregulerende beslutninger fra partssammensatte organer til nøytrale organer. Stortinget initierte som en oppfølging av dette i Ot.prp. nr. 22 (2001–2002) *Om lov om endringer i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror* oppstarten på et lovarbeid med sikte på å overføre Omsetningsrådets myndighet til å fastsette sentrale konkurransemessige rammebetingelser til Landbruksdepartementet.

Landbruksdepartementet foretok høsten 2002 og våren 2003 som følge av Stortingets føring en gjennomgang av Omsetningsrådets virksomhet, og dette arbeidet resulterte i forskrift 2003-07-01 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksvarer (rammeforskriften). Forskriften ble fastsatt av Landbruksdepartementet 01.07.2003. Rammeforskriften omhandler sentrale konkurransemessige rammebetingelser for landbrukssektoren.

Med bakgrunn i rammeforskriften, hadde Statens landbruksforvaltning høsten 2003 flere av Omsetningsrådets forskrifter vedrørende markedsregulering innenfor fjørfe-, kjøtt-, melk og kornsektoren på høring. De foreslåtte endringene var i all hovedsak begrunnet i at nevnte forskrifter skulle være i tråd med rammeforskriften. I tillegg ble det foretatt oppdatering og harmonisering av gjeldende regelverk, men dette berørte i liten grad kornsektoren.

Med unntak av forskrift 2002-06-21 nr. 772 om markedsregulering av norskprodusert korn og oljefrø, ble de øvrige forskriftene vedtatt i møtet i Omsetningsrådet 05.12.2003

Når det gjelder endringer som ble foreslått vedrørende forskrift 2002-06-21 nr. 772 om markedsregulering av norskprodusert korn og oljefrø, ble det i flere av høringsuttalelsene, herunder Konkurransetilsynets, Norkorns og Unikorns anmodet om at forsyningsplikten på korn ble konkretisert og/eller utredet nærmere.

Statens landbruksforvaltning konstaterte også i forbindelse med at det høsten 2003 ble iverksatt markedsreguleringstiltak for korn for første gang under gjeldende regime at det var uenighet i markedet om hvordan forsyningsplikten skulle forstås. Det kunne etter Statens landbruksforvaltnings mening være motstrid mellom en ordlydstolkning av bestemmelsen om forsyningsplikt og en rasjonell gjennomføring av markedsreguleringen i tråd med formålet.

Med bakgrunn i dette tok Statens landbruksforvaltning initiativ overfor Landbruksdepartementet om å utrede forsyningsplikten nærmere m.h.t. tolking av rammeforskriftens bestemmelse om at alle aktører skal tilbys varen gjennom anbudsinnbydelse dersom denne selges som reguleringsvare i regi av markedsregulator.

Dette arbeidet resulterte i at Landbruksdepartementet endret rammeforskriftens § 4, annet ledd om forsyningsplikten for korn. Endringen ble iverksatt 08.07.2004, etter høring med frist 21.06.2004.

I tillegg til forsyningsplikten skal rammeforskriftens bestemmelser om informasjon innarbeides i markedsreguleringsforskriften. I forbindelse med høringen av markedsreguleringsforskriften i regi av Omsetningsrådet med frist 17.10.2003, kom det ingen vesentlige innvendinger mot forslag til endringer knyttet til informasjonsplikten. Vedrørende mottaksplikten, som er rammeforskriftens tredje og siste område, er markedsreguleringsforskriften dekkende slik den er i dag.

Statens landbruksforvaltning foreslår at rammeforskriftens omtale av informasjons- og mottaksplikt innarbeides i markedsreguleringsforskriften. Ut fra tidligere behandling av dette, beskrevet i de to foregående avsnittene, anser Statens landbruksforvaltning det som åpenbart unødvendig å sende forskriften ut på høring.

Med ny paragraf om informasjonsplikt slettes i tillegg ”som gjøres kjent i markedet” i første ledd i § 8, som en tilpasning til denne.

Med hjemmel i lov 10.07.1936 nr.06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11 gjøres følgende

Vedtak.

Det gjøres følgende endringer i forskrift om markedsregulering av norskprodusert korn og oljefrø:

Forskrift om endring av forskrift 2002-06-21 nr. 772 om markedsregulering av norskprodusert korn og oljefrø

Fastsatt av Omsetningsrådet 21. juni 2002 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

I

I forskrift 2002-06-21 nr. 772 om markedsregulering av norskprodusert korn og oljefrø gjøres følgende endringer

Det innarbeides en ny § 6 a som skal lyde:

§ 6 a. Informasjonsplikt

Markedsregulators informasjonsplikt skal sikre alle markedsaktører lik tilgang på informasjon om aktiviteter markedsregulator utfører i kraft av reguleringsansvaret, herunder produksjons- og forbruksprognoser, prisnoteringer og reguleringsaktiviteter. Informasjon skal gjøres tilgjengelig umiddelbart etter vedtak om endring/tiltak er foretatt.

Omsetningsrådets arbeidsutvalg kan utarbeide retningslinjer vedrørende praktisering av informasjonsplikten

§ 8 første ledd skal lyde:

Markedsregulator skal løpende utarbeide pris- og markedsprognoser, vurdere markedsbalansen og foreta prisnoteringer som ved forespørsel skal legges fram for Omsetningsrådet.

§ 9 andre ledd skal lyde:

Ved salg av reguleringsvare i regi av markedsregulator skal varen tilbys alle aktører gjennom anbudskonkurranse. Dersom et regulerings tiltak er iverksatt etter anbudskonkurranse, er det ikke nødvendig å gjennomføre ny anbudskonkurranse ved salg av reguleringsvaren.

II

Forskriften trer i kraft straks.

28. Opplysningskontorene – Organisering, styringsmodell, styresammensetning, samlokalisering og finansiering

1	Innledning	88
1.1	Bakgrunn	88
1.2	Senere hendelser og signaler med relevans til saken	88
1.3	Premisser for vurdering	89
2	Organisering, styringsmodell, styresammensetning	90
2.1	Innledning.....	90
2.2	Nå-situasjonen og foreliggende planer.....	91
2.3	Anbefalingene fra daVinci/ECON og høringsinstansene	93
2.4	Sekretariatets vurderinger.....	94
2.4.1	Styringsmodell	94
2.4.2	Organisering.....	95
2.4.3	Styresammensetning	97
3	Lokalisering, samlokalisering 98	
3.1	Innledning – Dagens lokalisering og planer 98	
3.2	Anbefalingene fra daVinci/ECON og høringsinstansene	99
3.3	Synergieffekter ved samlokalisering.....	99
3.4	Økonomiske gevinster ved samlokalisering.....	101
3.5	Sekretariatets vurderinger.....	102
4	Finansiering	103
4.1	Dagens finansieringsmodell	103
4.2	daVinci/ECONs og høringsinstansenes anbefaling.....	103
4.3	Sekretariatets vurderinger.....	104
4.3.1	Finansieringsmodell.....	104
4.3.2	Resultatrapportering.....	105
5	Oppsummering og forslag til vedtak	105

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

I 2002 vedtok Omsetningsrådet å foreta en evaluering av opplysningskontorene i landbruket. Hovedmålsetningen for arbeidet var å finne om virksomheten ved kontorene gir den ønskede effekt, og om virksomheten er hensiktsmessig innrettet. Firmaet daVinci i samarbeid med ECON fikk i oppdrag å foreta evalueringen. De la fram sin rapport i februar 2003 og etter en høringsrunde blant alle involverte parter, ble saken lagt fram for Omsetningsrådet i juni 2003.

Omsetningsrådet fattet 19.06.2003 følgende vedtak:

1. *Modellen med ett opplysningskontor på hvert av områdene kjøtt, fjørfe, frukt og grønnsaker og korn videreføres. Hovedfokuset for virksomheten skal være å fremme omsetningen av norskproduserte landbruksvarer gjennom generisk markedsføring rettet mot forbruker.*
2. *Opplysningskontorenes virksomhet fortsetter med utgangspunkt i dagens aktiviteter. Omsetningsrådet legger til grunn at reklamekampanjer skal brukes med forsiktighet.*
3. *Opplysningskontorene bør være lokalisert fysisk atskilt fra markedsregulator eller andre store aktører i bransjen. Det kan ligge betydelige synergieffekter i en samlokalisering av opplysningskontorene. SLF gis i oppdrag å foreta en nærmere vurdering av spørsmålet om organisering, styringsmodell, styresammensetning, samlokalisering og finansiering for opplysningskontorene. Styringsmodell kan endres etter at denne vurderingen er foretatt.*
4. *Opplysningskontorene gis i oppdrag å legge fram forslag til et opplegg for resultatrapportering overfor Omsetningsrådet. I forbindelse med budsjettprosessen skal det legges fram langsiktige, strategiske planer for virksomheten. Det skal framgå av planene hvilke konkrete tiltak som kan bidra til å styrke samarbeidet mellom kontorene.*

Med denne innstillingen legger sekretariatet fram sitt svar på oppdraget som følger av vedtakets pkt. 3 hvor Omsetningsrådet ber om en nærmere vurdering av flere forhold.

1.2 Senere hendelser og signaler med relevans til saken

I møtet 21.10.2003 vedtok Omsetningsrådet at midler fra omsetningsavgiften kan benyttes til å finansiere Opplysningskontoret for meieriprodukter AS (OFM) som eies av TINE og Q-meieriene. OFM har etablert seg i egne lokaler i Borggata i Oslo, og er dermed ikke samlokalisert med markedsregulator, andre aktører i bransjen eller noen av opplysningskontorene. Synnøve Finden ønsket ikke å gå inn som eier da OFM ble opprettet, men har senere varslet OFM om at de ønsker å gå inn som aksjonær.

De uavhengige aktørene på fjørfesiden har ved flere anledninger signalisert at det haster med å få satt i gang en endringsprosess når det gjelder styring og lokalisering av Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt (OEH).

Styret i Brødfakta vedtok 18.05.2004 å legge ned virksomheten fra 01.01.2005. Bakgrunnen for vedtaket var en diskusjon i styret om alternative finansieringskilder.

Diskusjonen kom opp bl.a. på bakgrunn av anbefalinger i daVinci/ECONs evalueringsrapport hvor det heter: ”Etter vår mening bør ikke Brødfakta finansieres av bøndene, men av industrien og ev. handelsleddene”. Norske Felleskjøps styre hadde foreslått en finansieringsløsning hvor 50 % ble finansiert over omsetningsavgift forutsatt at de resterende 50 % ble finansiert av mel- og bakeribransjen. Forut for vedtaket om nedleggelse hadde en arbeidsgruppe nedsatt av Brødfaktas styre drøftet ulike finansieringskilder uten å komme til enighet.

I St.prp. nr. 66 (2003-2004) om jordbruksoppkjøret 2004 har Landbruks- og matdepartementet gitt noen føringer vedrørende opplysningskontorene. I kap. 7.7 heter det bl.a.: ”Landbruksdepartementet legger til grunn at Omsetningsrådet, som ansvarlig fag-organ, gjennomfører løpende og kritisk vurdering av ressursbruken på dette området. Herunder har departementet merket seg at Omsetningsrådet nå gjennomfører en nærmere vurdering av organisering, styringsform og sammensetning, lokalisering og finansiering av opplysningskontorene. Landbruksdepartementet vil peke på at midlene til opplysningsvirksomhet alternativt kan utbetales som pris til produsent”.

Bl.a. på bakgrunn av disse politiske føringene foreslo sekretariatet at de økonomiske konsekvensene av en eventuell samlokalisering av kontorene burde utredes nærmere, og av en ekstern utreder. I møtet 18.06.2004 bevilget Omsetningsrådet kr 200 000 til dette formålet. Oppdraget ble gitt til PricewaterhouseCoopers, og sluttrapport fra arbeidet ble levert i september 2004. Resultatene er gjengitt i avsnitt 3.4. Rapporten kan fås ved henvendelse til SLF.

1.3 Premisser for vurdering

Noen viktige forutsetninger må være oppfylt for at opplysningskontorene skal kunne ivareta den funksjon og rolle de er tiltenkt i markedsreguleringssystemet. Hvorvidt disse forutsetningene er oppfylt i dag og hvordan de vil påvirkes av ev. endringer som foreslås, vil være en viktig premis i de videre vurderingene og for de anbefalinger som gis. I det følgende er det lagt spesiell vekt på å vurdere alternativene opp mot følgende forutsetninger:

Rollefordelingen i markedsreguleringssystemet

Omsetningsrådet fastsetter forskifter for gjennomføring av markedsreguleringen og skal påse at omsetningsavgiftsmidlene anvendes i henhold til lov og forskrifter. Omsetningsrådet gjør vedtak om budsjett for bruk av omsetningsavgiftsmidlene og bevilger midler fra fondene for omsetningsavgift. Det er Landbruksdepartementet som formelt fastsetter satsene for omsetningsavgift.

Markedsregulator foreslår sats for omsetningsavgift på sitt område. Budsjett for opplysningsvirksomheten er et viktig element i beregning av sats. En forutsetning for markedsreguleringssystemet er at markedsregulator, i kraft av å representere produsentene gjennom samvirke, skal garantere at markedsreguleringen foregår på en mest mulig lønnsom måte. Det betyr bl.a. at markedsregulator skal påse at opplysningsvirksomheten har riktig nivå og innretning i forhold til de utfordringer næringen har. Organisering og styring av opplysningskontorene må ikke undergrave denne rollefordelingen.

Konkurransenøytralitet

Virksomheten ved opplysningskontorene må være nøytral i forhold til merkevarer og bedrifter, og ikke påvirke konkurransesituasjonen mellom aktørene.

Påvirkningsnøytralitet

De aktørene som bidrar med midler bør være med i styrende organer. Opplysningskontorene er i hovedsak finansiert av primærprodusentene. Primærprodusenter som leverer til henholdsvis samvirket eller uavhengige aktører bør, så langt det lar seg gjøre, være representert i styrende organer.

Tillit og troverdighet

En viktig begrunnelse for den virksomhet som drives av opplysningskontorene er at generisk markedsføring har høyere troverdighet hos forbruker enn merkevaremarkedsføring. Det er derfor helt avgjørende at forhold knyttet til organisering, styring eller finansiering av kontorene ikke er med på å undergrave denne troverdigheten.

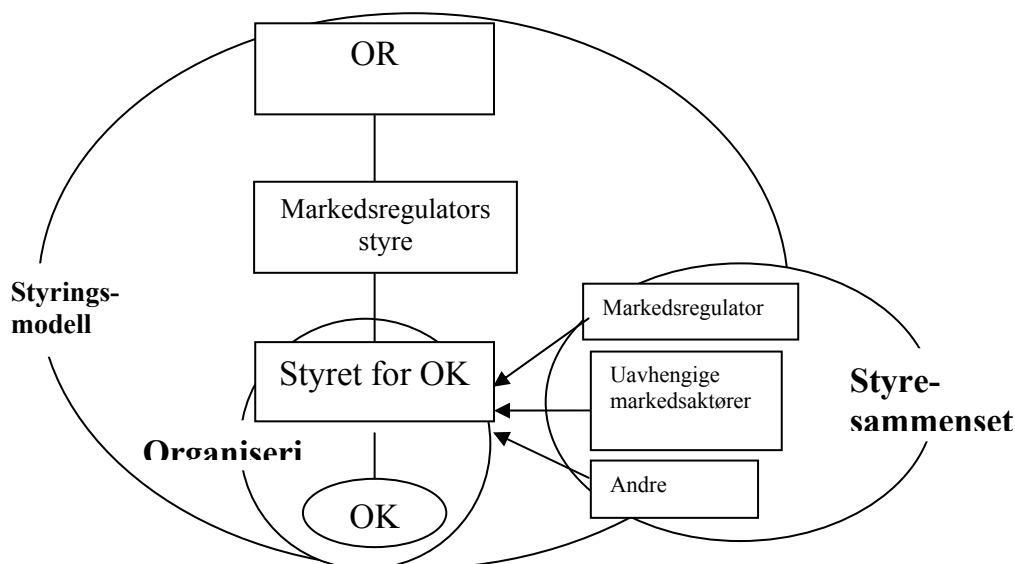
2 Organisering, styringsmodell, styresammensetning

2.1 Innledning

Omsetningsrådet har bedt sekretariatet foreta en nærmere vurdering av bl.a. organisering, styringsmodell og styresammensetning. Innledningsvis kan det være nyttig å avklare hva en konkret har valgt å legge i disse begrepene i den videre utredningen.

Figuren under viser hvordan opplysningskontorene, med unntak av OFG, i prinsippet er styrt. I grøntsektoren er det ingen markedsregulator.

Figur 1: Styringsmodell for opplysningskontorene

OR=Omsetningsrådet, OK=opplysningskontor

I det følgende har sekretariatet valgt å definere begrepene på følgende måte:

- Styringsmodell= oversikt over hele styringsstrukturen, hvem som er aktører og hvordan de forholder seg til hverandre
- Organisering= selskapsform, juridisk status for opplysningskontoret (avdeling, AS, stiftelse...)
- Styresammensetning= hvordan styret for opplysningskontoret er sammensatt

2.2 Nå-situasjonen og foreliggende planer

Med unntak av i grøntsektoren, er den overordna styringsmodellen for opplysningskontorene lik. Alle kontorene har et styre som bl.a. godkjenner planer, budsjetter osv. Styrene er ulikt sammensatt, men et fellestrekk er at også de uavhengige aktørene er representert. Dette kommer vi nærmere tilbake til under beskrivelsen av hvert enkelt kontor.

I sektorene kjøtt, fjørfe, melk og korn skal markedsregulators styre behandle opplysningskontorenes budsjetter før søknad om finansiering sendes videre til Omsetningsrådet. Markedsregulator kan da velge å gjøre endringer i budsjettet. OFG sender søknad om finansiering på bakgrunn av styrets budsjett direkte til Omsetningsrådet.

De 5 opplysningskontorene har i dag ulik juridisk status. OFM, OFG og Brødfakta er selvstendige juridiske enheter, mens OFK og OEH er avdelinger hos markedsregulator.

I det følgende gis en nærmere beskrivelse av situasjonen for de ulike kontorene:

Opplysningskontoret for kjøtt

OFK er organisatorisk en avdeling hos Gilde Norsk Kjøtt, og har dermed ikke status som selvstendig juridisk enhet. OFK rapporterer til et Fagstyre bestående av 3 representanter fra Gilde Norsk Kjøtt og 2 fra de uavhengige aktørene. Ledervervet alternerer mellom Gilde Norsk Kjøtt og de uavhengige aktørene hvert annet år. Fagstyret utarbeider budsjett for OFK.

Fagstyret er også styre for Fagsenteret for kjøtt, og sammensetningen av fagpersoner gjenspeiler dette. I tillegg til Fagstyret har OFK derfor også opprettet et rådgivende organ som kalles Markedsrådet. Markedsrådets sammensetning av fagpersoner er mer rettet inn mot opplysningskontorets virksomhet. Markedsrådet har representanter fra Gilde Norsk Kjøtt, Fjørfebransjens Landsforening (FLF), Fatland og SPIS, og diskuterer og gir råd om aktuelle faglige og markedsmessige spørsmål. Fagstyret tar seg av de mer typiske styresakene som budsjetter, årsplaner, strategier osv.

I kjøttsektoren har det vært stor grad av enighet mellom samvirket og de uavhengige aktørene vedrørende driften av opplysningskontoret, selv om de uavhengige aktørene prinsipielt mener at OFK bør løsrives fra markedsregulator for å oppnå konkurranse- og påvirkningsnøytralitet. I løpet av 2005 vil imidlertid organiseringen av OFK bli tatt opp til vurdering i Fagstyret i forbindelse med en strategiprosess.

Opplysningskontoret for egg og hvitt kjøtt

OEH er organisatorisk en avdeling hos Prior Norge. Styret for OEH, kalt Ide- og ressursutvalget (IRU), består av 3 representanter fra Prior Norge og 2 fra de uavhengige aktørene. Hittil har Prior fast hatt ledervervet.

I fjørfesektoren har det ikke alltid vært enighet mellom markedsregulator og de uavhengige om drift og organisering av OEH. I høringen om daVinci/ECON-rapporten uttalte Prior Norge at dagens lokalisering og organisering var hensiktsmessig, men foreslo at vedtektene for IRU endres slik at ledervervet alternerer mellom markedsregulator og de uavhengige aktørene, slik som i Fagstyret i kjøttsektoren. FLF uttalte i samme høring at det er et betydelig behov for å gjøre endringer i styringsmodellen, herunder å etablere OEH

som en egen organisasjon. I brev til SLF av 11.03.2004 gjentar Prior Norge forslaget om å la ledervervet for IRU alternere mellom Prior Norge og FLF med skifte hvert annet år. Etter det SLF er gjort kjent med ønsket ikke FLF en slik løsning på det tidspunktet, men ønsket heller å avvente Omsetningsrådets vedtak om dette.

I forbindelse med budsjettprosessen for 2005 har også uenigheten mellom Prior Norge og de uavhengige aktørene ved FLF kommet til uttrykk. Forut for IRUs behandling av budsjettet la Prior Norges ledelse føringer vedrørende kutt i OEHS budsjett på 5 mill. kroner. Denne føringen valgte flertallet i IRU, dvs. representantene fra Prior Norge, å legge til grunn for sitt budsjettforslag. I brev til Prior Norge av 13.09.2004 med kopi til SLF beklager FLF Prior Norges framgangsmåte. De mener bl.a. at det blir liten mening i IRUs arbeid med budsjett når Prior Norge på forhånd har bundet opp sine medlemmer i styret, og disse utgjør flertallet.

Opplysningskontoret for meieriprodukter

OFM er organisert som et aksjeselskap hvor TINE BA og Q-meieriene hver eier 50 % av aksjene. Styret for OFM består av 2 representanter fra hver av eierne, og med alternerende styreleder. Styrets leder har ikke dobbeltstemme.

Synnøve Finden var i en tidlig fase med i prosessen rundt etableringen av OFM, men valgte etter hvert å stå utenfor selskapet. Siden etableringen har de imidlertid meldt sin interesse for å gå inn som eier i selskapet, og det pågår diskusjoner om dette med eierne. Omsetningsrådet satte en klar forutsetning i forbindelse med godkjenning av finansieringen av OFM over omsetningsavgift, at det også må åpnes for andre aktører på eiersiden.

Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker

OFG er siden 2002 organisert som en stiftelse. Styret består av en representant fra hver av stifterne; Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Gartnerforbund, Grøntprodusentenes samarbeidsråd, OIKOS, Norges Frukt og Grønnsaksgrossisters Forbund, BAMA-gruppen, Coop Norge, Norgesfrukt AS og Sosial- og Helsedirektoratet. Styret velger selv sin leder. Et arbeidsutvalg som er valgt fra styret tar seg av de løpende styreoppgavene. Styrets leder har dobbeltstemme ved stemmelikhet.

Da en ikke lenger har markedsregulator i grøntsektoren, sender OFG søknader om finansiering direkte til Omsetningsrådet.

Brødfakta

Brødfakta er organisert som et BA. Styret har 5 representanter; 2 fra Norske Felleskjøp (markedsregulator), 1 fra Felleskjøpet Øst Vest, 1 fra Handelsmøllenes forening og 1 fra Baker- og Konditorbransjens Landsforening. Styrets leder skal representere Norske Felleskjøp. Søknader til Omsetningsrådet sendes via styret i Norske Felleskjøp.

Norske Felleskjøp som markedsregulator har satt som en betingelse for videre finansiering av Brødfakta over omsetningsavgiften at også mel- og bakeribransjen må delta i finansieringen. Bakgrunnen er at markedsregulator ikke finner det riktig at de norske kornprodusentene skal bære kostnadene alene. Vurderingen går ut på at Brødfaktas arbeid er vel så nyttig for mel- og bakeribransjen som for norske kornprodusenter. Styret for Brødfakta har på bakgrunn av dette kravet fra markedsregulator vedtatt å legge ned kontoret med virkning fra 01.01.2005 dersom en ikke finner en ny finansieringsløsning. Det har vært

arbeidet med å finne en slik løsning, men utfallet av dette er fortsatt uavklart. (Se egen sak i arbeidsutvalget 17.11.2004 og Omsetningsrådet 01.12.2004.

Tabellen oppsummerer hvordan styrene for opplysningskontorene er sammensatt:

Opplysnings-kontor	Styresammensetning	Styreleder
OFK	3 fra Gilde Norsk Kjøtt 2 fra Kjøttbransjens Landsforbund (KLF)	Alternerende hvert 2. år
OEH	3 fra Prior Norge 2 fra Fjørfebransjens Landsforening (FLF)	Fra Prior Norge
OFM	2 fra TINE BA 2 fra Q-meieriene ⁷	Alternerende hvert 2. år. Ikke dobbeltstemme
OFG	1 fra hver av de 10 stifterne	Velges av styret for 1 år av gangen. Dobbeltstemme ved stemmelikhet
Brødfakta	2 fra Norske Felleskjøp 1 fra Felleskjøpet Øst Vest 1 fra Baker- og konditorbransjens Landsfor. 1 fra Handelsmøllenes Forening	Fra Norske Felleskjøp

2.3 Anbefalingene fra daVinci/ECON og høringsinstansene

daVinci/ECON anbefalte følgende:

- OFK og OEH etableres som selvstendige juridiske enheter. AS eller stiftelse kan være aktuelle selskapsformer. Nåværende status som avdeling hos markedsregulator er ikke hensiktsmessig
- Styringsstrukturen bør forenkles slik at det blir færre ledd involvert i beslutningene, for eksempel i budsjettprosessen
- Styrene for OKene ("nærmeste overordnede organ") bør ha større myndighet. Styrene for OKene bør ha tyngre representasjon av bønder (de virkelige eierne).

De som hadde uttalt seg om styringsmodell og organisering av høringsinstansene delte seg mellom de som mente at opplysningskontorene må organiseres tett inn mot markedsregulator, og de som mente at det er behov for en mer selvstendig og nøytral stilling for opplysningskontorene. Gilde Norsk Kjøtt, OFK og Prior Norge mente at dagens modell fungerer godt og at nær tilknytning til markedsregulator og bransjen er viktig med tanke på å få mest mulig effekt av opplysningsvirksomheten. FLF, KLF, TINE BA, Q-meieriene, Konkurransetilsynet og Barne- og familiedepartementet mente at en organisatorisk løsrivelse fra markedsregulator er nødvendig med tanke på å oppnå konkurranse- og påvirkningsnøytralitet.

⁷ Dette er dagens styresammensetning. I henhold til vedtektene og aksjonæravtalen kan styret ha fra 4-7 medlemmer, men slik at TINE BA og Q-Meieriene AS har like mange medlemmer, og at de til sammen har flertall.

2.4 Sekretariatets vurderinger

2.4.1 Styringsmodell

daVinci/ECON anbefalte en forenkling av styringsstrukturen slik at det blir færre ledd involvert i for eksempel budsjettprosessen. I dag er det i realiteten tre ledd som er involvert i beslutningen (unntatt i grøntsektoren); opplysningskontorets styre, markedsregulators styre og Omsetningsrådet. De tre instansene har ulike roller:

- Opplysningskontorets styre utarbeider budsjett ut fra faglige vurderinger og prioriteringer med bakgrunn i strategisk plan, utfordringene i markedet, hva de mener er nødvendig og realistisk ressurstilgang, m.m.
- Markedsregulators styre vurderer budsjettet for opplysningskontoret opp mot behovet for andre tiltak finansiert over omsetningsavgift, og i forhold til hvilken kostnad omsetningsavgiften kan og bør innebære for den enkelte produsent
- Omsetningsrådets rolle er først og fremst å vurdere om den virksomhet det legges opp til i budsjettet er i tråd med lov, forskrift, politiske føringer og Omsetningsrådets tidligere vedtak. I henhold til Omsetningsloven er det også Omsetningsrådet som har det endelige ansvaret for bruken av omsetningsavgiftsmidlene. Midlene bare kan benyttes etter vedtak gjort av Omsetningsrådet.

En forenkling som skulle innebære en styringsmodell med færre ledd, forutsetter at et av leddene i dagens styringsmodell må utgå. I det følgende drøftes muligheten for en forenkling med utgangspunkt i budsjettprosessen.

Det synes åpenbart at opplysningskontoret må ha et styre som vedtar planer og foretar prioriteringer ut fra en inngående kunnskap om markedet, generisk markedsføring og bransjen generelt. Det er dessuten lovpålagt med et styre når selskapsformen er aksjeselskap. Dette styret har dessuten en viktig funksjon i det at representanter fra de uavhengige aktørene deltar på et nivå hvor konkrete planer for virksomheten legges. Det er ikke realistisk at markedsregulators styre skal overta den løpende styrefunksjonen for opplysningskontoret. Markedsregulators styre kan ikke forventes å gå inn i detaljene rundt opplysningskontorenes virksomhet som budsjettprosessen krever, men vil måtte forholde seg til de store linjene og helheten i markedsreguleringen.

Etter omsetningsloven er det Omsetningsrådet som styrer bruken av omsetningsavgiftsmidlene. Med en slik føring i loven synes det klart at rådet må ha en rolle i budsjettprosessen. Hvordan denne rollen i praksis skal utøves kan det tenkes ulike løsninger på. I dag sitter Omsetningsrådet sist i beslutningsrekken ved at budsjettet får sin endelige godkjenning her. En annen modell kunne være at Omsetningsrådet vedtar de økonomiske rammene på et mer overordnet nivå, og at styrene hos markedsregulator og opplysningskontoret utformer budsjettet på bakgrunn av det. Spørsmålet omkring effektivisering av bl.a. budsjettprosessen vil bli tatt opp i prosjektet "Effektivisering av saksbehandling og beslutningsprosess i Omsetningsrådet" som etter planen skal gi sin innstilling i desember 2005.

Så til spørsmålet om det er behov for at markedsregulators styre godkjenner budsjettet. Opplysningskontorene er en del av markedsreguleringssystemet og er med på å oppfylle målsetningene i omsetningsloven, som er å fremme omsetningen av landbruksvarer. Det norske reguleringsregime kjennetegnes ved at de store samvirkeforetakene, gjennom å

være markedsregulator, har ansvaret for initiering og gjennomføring av reguleringstiltak. Det er produsentene som tar det økonomiske ansvaret for reguleringen gjennom innbetaling av omsetningsavgift for alle varer som produseres. Som eiere av de store samvirkeorganisasjonene skal produsentene ha kontroll med bruken av midlene. Det er markedsregulator ved styret som foreslår sats for omsetningsavgift basert på forventet forbruk av midler til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Etter sekretariatets vurdering må et slikt ansvar også følges av den myndighet som ligger i å godkjenne bruken av midlene til for eksempel opplysningsvirksomheten.

Sekretariatet finner på denne bakgrunn ikke å kunne anbefale en forenkling av styringsmessige beslutninger ved at det blir færre ledd involvert.

I grøntsektoren er det ingen markedsregulator med ansvar for å ivareta helheten i markedsreguleringen. OFG sender sine budsjetter direkte til Omsetningsrådet for godkjenning. OFG har tre finansieringskilder. I budsjett for 2004 er disse som følger: Omsetningsavgift (kollektivt dekket over jordbruksavtalens post 70.11) 8,6 mill. kroner. Kvalitets- og salgsfremmende tiltak (jordbruksavtalen post 77.15) 7,1 mill. kroner. I tillegg gjennomfører OFG ordningen Frukt og grønt i skolen på oppdrag fra Sosial- og helsedepartementet. I 2004 var det bevilget 20,1 mill. kroner til ordningen. Omsetningsrådets oppgave er å tildele en andel av midlene som gis som kollektivt dekket omsetningsavgift over jordbruksavtalen (i alt 10 mill. kroner) og samtidig ivareta behovet for midler til avsetningstiltak og annen faglig virksomhet. I forbindelse med jordbruksforhandlingene i 2004 varslet Landbruks- og matdepartementet at det skal gjøres en vurdering av andre mulige finansieringskilder enn jordbruksavtalen til finansiering av avsetningstiltak i grøntsektoren, her under også OFG. Resultatet av dette arbeidet kan få betydning for styringsmodellen og Omsetningsrådets rolle i forhold til OFG.

2.4.2 Organisering

daVinci/ECON anbefalte at OFK og OEH etableres som selvstendige, juridisk enheter. Begrunnelsen er at dagens organisering som avdeling hos markedsregulator ikke avspeiler at kontorene skal tjene alle primærprodusentene i sine bransjer. Videre mente daVinci/ECON at dette kan gjøres samtidig med at en bevarer de fleste fordelene knyttet til dagens organisering. FLF og KLF som representerer de uavhengige aktørene støttet forslaget, mens Gilde Norsk Kjøtt og Prior Norge ikke så behov for en slik endring.

Anbefalingen om endret organisering gjaldt både OFK og OEH til tross for at daVinci/ECON fant at dagens organisering ikke oppfattes som et problem hos aktørene tilknyttet OFK. Etter deres mening skyldes misnøyen med organiseringen av OEH at styret i Prior Norge i større grad enn styret i Gilde Norsk kjøtt har brukt sin formelle styringsrett over opplysningskontoret. daVinci/ECON sier også at *”så lenge det er stor grad av enighet og tillit mellom representantene for primærprodusentene, behøver ikke den formelle juridiske status å bli et problem. I OEH er det høyere konfliktnivå mellom produsentorganisasjonene, og da blir det et problem at den ene part har det formelle eierskapet”*.

OEH

daVinci/ECONs analyse av konfliktene rundt organiseringen og styringen av OEH stemmer overens med sekretariatets oppfatning av situasjonen. Sekretariatet stiller imidlertid spørsmål ved om en omorganisering ville løse problemene rundt styringen av OEH. En etablering av OEH som selvstendig juridisk enhet vil også forutsette at bransjen

kan finne det mulig å samarbeide om en slik løsning. Faktisk ville konsekvensene av dårlig samarbeidsklima og manglende tillit være enda mer alvorlige for driften av OEH dersom selskapet var organisert som AS eller stiftelse. Dagens organisering som avdeling hos Prior Norge sikrer tross alt at driften av kontoret går videre selv om samarbeidet i styret ikke fungerer optimalt. På sikt kan det imidlertid uansett organisering stilles spørsmål ved om det er ønskelig å opprettholde drift av OEH dersom samarbeidsklimaet ikke blir bedre.

I utgangspunktet mener sekretariatet at det bør være opp til IRU, på vegne av de respektive aktørene i bransjen, å finne fram til en ideell organisering av OEH. Det er imidlertid et spørsmål om IRU i dag har en sammensetning som gjør en slik prosess mulig. I mars 2004 foreslo Prior Norge at ledervervet i IRU skulle alternere mellom markedsregulator og de uavhengige aktørene slik som i fagstyret for kjøtt. FLF avslo tilbudet da de mente at Prior Norge med flertall i IRU uansett ville blokkere FLFs syn i saker med uenighet.

Situasjonen i IRU virker i dag fastlåst. Et tiltak for å løse opp i dette kan være å endre sammensetningen slik at Prior Norge og FLF får like mange representanter, for eksempel 2 hver. Dersom ledervervet i tillegg alternerer, samtidig som lederen gis dobbeltstemme ved stemmelikhet, ville maktfordelingen endres slik at FLF i perioder hvor de har lederen også ville ha flertall i styret. En slik endring ville være en klar utfordring for både Prior Norge og FLF, og ville kunne bidra til at deltakelsen i IRU ble oppfattet som mer reell fra FLFs side. Sekretariatet kan ikke se at markedsregulators innflytelse ville bli vesentlig svekket ved en slik løsning, forutsatt at markedsregulators styre beholder sin rolle i budsjettprosessen. Tvert i mot vil en slik sammensetning av IRU kunne være med på å tydeliggjøre forskjellen på rollene til IRU og styret i Prior Norge.

Det vil også være argumenter som taler i mot å gi de uavhengige aktørene periodevis flertall i IRU. Årets budsjettomgang viste at det er uenighet mellom Prior Norge og FLF om hvor mye omsetningsavgiftsmidler som skal benyttes til generisk markedsføring. Prior Norge ønsket å redusere bruken av betalt reklame i tråd med Omsetningsrådets anbefaling, mens FLF ikke ønsket en slik reduksjon. Selv om Prior Norges styre skal godkjenne budsjettet, og på den måten har mulighet for å gripe inn i både bruken av midler og i prioriteringene, kan det være uheldig å legge opp til en modell hvor markedsregulator ved gjentatte anledninger finner det nødvendig å bruke denne retten. En slik situasjon vil trolig heller ikke være egnet til å redusere konfliktene mellom aktørene.

Omsetningsrådet har også tidligere, bl.a i forbindelse med at Brødfakta ble omorganisert i 2002, gått inn for at markedsregulator bør ha flertall i styret for opplysningskontorene. Den samme konklusjonen kom Landbruks- og matdepartementet til da de vurderte dette i 1998. Bakgrunnen for dette standpunktet er bl.a at markedsreguleringen finansieres av produsentene gjennom omsetningsavgift, og at det derfor er rimelig at markedsregulator, i kraft av å representere flertallet av produsentene, også har flertall i styrene. Sekretariatet finner det også rimelig at dette fortsatt skal være hovedregelen.

Sekretariatet vil i utgangspunktet være tilbakeholdne med å anbefale direkte inn gripen i organisering og styresammensetning i forhold til opplysningskontorene. Situasjonen rundt OEH er likevel slik at sekretariatet vil anbefale Omsetningsrådet å gi noen føringer. Sekretariatet finner ut fra en vurdering av de ulike hensyn ikke å kunne anbefale en modell hvor de uavhengige aktørene periodevis vil ha flertallet i IRU. Etter sekretariatets vurdering bør i stedet modellen med alternerende styreleder innføres snarest mulig. En styresammensetning hvor FLF har 2 av 5 styremedlemmer, og i tillegg periodevis har leder-

vervet, burde gi en rimelig mulighet til både å sette agenda for IRUs arbeid og å påvirke beslutningene. Styreleder bør velges for 2 år, som for OFK og OFM, og FLF bør ha styrelederen den første perioden. Det anbefales at Omsetningsrådet gjennom sitt vedtak legger en føring om at retningslinjene for OEH endres i tråd med dette. Endringen bør skje så snart det er praktisk mulig.

Prior Norge har vedtatt å flytte hovedkontoret til Hærland, og OEH vil måtte finne nye lokaler. I lys av det er det etter sekretariatets vurdering nødvendig at IRU snarest starter en prosess med hensikt å avklare framtidig organisering og lokalisering av OEH.

OFK

daVinci/ECON anbefaler at også OFK blir en egen juridisk enhet, selv om dagens organisering som avdeling hos markedsregulator ikke synes å være et problem. I forbindelse med at Gilde Norsk Kjøtt selger store deler av eiendommen på Løren i Oslo, og at OFK og Fagsenteret for kjøtt som følge av det må finne nye lokaler, vil Fagstyret på eget initiativ foreta en strategigjennomgang hvor også organisering vil være tema. Etter sekretariatets vurdering er en slik prosess som drives av bransjen selv å foretrekke framfor at Omsetningsrådet skal gå inn å diktere hvordan organiseringen skal være. Dersom resultatet av denne prosessen blir at OFK etableres som eget selskap, er det en stor fordel at denne beslutningen er tatt av bransjen i felleskap. På denne bakgrunn finner sekretariatet ikke grunnlag for å anbefale Omsetningsrådet å gi spesielle føringer knyttet til organiseringen av OFK, men å avvente resultatene av den prosessen som fagstyret nå skal i gang med.

OFM

OFM ble opprettet som et AS høsten 2003 og var derfor ikke gjenstand for evalueringen som daVinci/ECON utførte i 2002. Forut for godkjenningen av OFM fortok sekretariatet en vurdering av aksjeselskap som selskapsform for et opplysningskontor. En kom da til at aksjeselskapsformen var godt forenlig med et opplysningskontors mål og funksjon, så vel som rollen i reguleringssystemet. Omsetningsrådet har vært opptatt av at det må åpnes for at også andre aktører i meierisektorene, dersom de ønsker det, må kunne delta på eiersiden i tillegg til TINE BA og Q-Meieriene.

OFG

OFG er en stiftelse som etter daVinci/Econs oppfatning har funnet en form som fungerer godt. Høringsuttalelsene og andre signaler til sekretariatet tyder på det samme. Sekretariatet har heller ikke funnet grunnlag for å foreslå endringer i organisasjonsformen for OFG, eller å stille spørsmål ved om stiftelse er en hensiktsmessig selskapsform for et opplysningskontor.

Brødfakta

Det er for tiden stor usikkerhet knyttet til den videre drift av Brødfakta, og sekretariatet finner det derfor ikke hensiktsmessig å gå nærmere inn på organiseringen av kontoret i denne omgang.

2.4.3 Styresammensetning

daVinci/ECON anbefalte at opplysningskontorenes nærmeste styrende organ bør ha større myndighet og tyngre representasjon av de som finansierer virksomheten gjennom omsetningsavgiften, bøndene.

Under 2.4.1 har vi gjort rede for dagens styringsmodell og argumentert for hvorfor det er viktig at de grunnleggende prinsippene i denne videreføres. Sekretariatet kan på bakgrunn av gjennomgangen i 2.4.1 ikke se at det er grunnlag for å gi opplysningskontorenes styrer større myndighet enn det de er ment å ha i henhold til dagens rollefordeling.

Når det gjelder anbefalingen om at de som finansierer virksomheten, bøndene, bør gis større innflytelse over bruken av midlene, stiller sekretariatet seg noe spørrende. I henhold til dagens styringsmodell skulle bøndene ha rikelig mulighet til å påvirke bruken av midlene gjennom at de har flertall både i markedsregulators styre og i Omsetningsrådet. I tillegg har markedsregulator (som representerer produsentene) også flertall i styrene for OFK, OEH og Brødfakta, mens TINE BA og Q-meieriene AS er likt representert, i tråd med eierskapet, i OFMs styre. Sekretariatet finner derfor ikke grunnlag for å foreslå endringer som skal sikre produsentene tyngre representasjon i styrene for opplysningskontorene.

OFG skiller seg ut ved at det ikke er markedsregulator i grøntsektoren. Til gjengjeld er produsentene representert i OFGs styre med en representant for Norges Bondelag og en fra Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

daVinci/ECON foreslo ingen konkrete endringer hva gjelder de uavhengige aktørenes representasjon i styrene. Dette spørsmålet er behandlet under avsnittene om styringsmodell og organisering, og konkret i forhold til OEH.

3 Lokalisering, samlokalisering

3.1 Innledning – Dagens lokalisering og planer

Opplysningskontorene er i dag lokalisert på følgende steder:

OFK leier lokaler hos Gilde Norsk Kjøtt på Løren i Oslo. De benytter i dag den gamle direktørboligen som ligger i et hjørne på tomte i tilknytning til Gilde Norsk Kjøtts hovedkontor. Tilbakemeldinger fra hele bransjen tyder på at lokaliseringen er god, og at den nødvendige avstanden til markedsregulator er ivaretatt i dagens løsning. I forbindelse med at Gilde Norsk Kjøtt skal selge store deler av eiendommen på Løren, skal imidlertid lokalene til OFK rives. Gilde Norsk Kjøtts hovedkontor skal fortsatt være på Løren, og foreløpig planer går ut på at OFK skal finne nye lokaler i området for å beholde nærheten til markedsregulator.

OEH leier lokaler hos Prior Norge i Sandakerveien i Oslo. Lokalene ligger inne i hovedkontoret til Prior Norge, med felles resepsjon osv. Tilbakemeldinger fra de uavhengige aktørene er at denne lokaliseringen ikke oppfattes som tilfredsstillende, og at det er ønskelig at OEH flytter ut av markedsregulators lokaler. Prior Norges styre har vedtatt å selge eiendommene i Sandakerveien og flytte hovedkontoret til Hærland, trolig i løpet av 2005. Det er fortsatt uavklart om OEH kan beholde lokalene i Sandakerveien, eller om de må finne nye lokaler. Det synes imidlertid klart at en flytting til Hærland ikke er aktuelt for OEH.

OFG leier lokaler i samme bygning som Norges Frukt- og Grønnsaksgrossisters Forbund (NFGF) på Økern Torg i Oslo. Det synes som bransjen er godt fornøyd med dagens lokalisering, og det foreligger ingen flytteplaner.

Det nylig opprettede OFM leier lokaler på Grønland i Oslo, og er ikke samlokalisert med verken markedsregulator eller andre i bransjen.

Brødfakta leier lokaler hos Næringsmiddelbedriftenes landsforbund på Majorstua i Oslo.

3.2 Anbefalingene fra daVinci/ECON og høringsinstansene

I daVinci/ECONs mandat lå at de skulle vurdere dagens lokalisering, samt gi anbefalinger med hensyn til alternativ lokalisering, herunder samlokalisering for to eller flere av kontorene. daVinci/ECON anbefalte følgende:

- Ingen endring i lokalisering for OFK og OFG.
- OEH må ut av Priors lokaler. Ev. samlokalisering med OFK, hvis OFK vil.
- Brødfakta bør finne ny lokalisering, ev. sammen med OFK eller OFG.
- OFM bør ikke være samlokalisert med Tine, ev. sammen med OFK eller OFG.

Høringsinstansene ga følgende innspill til lokaliseringen:

Prior Norge og OEH mente OEHs lokalisering i Prior Norges lokaler var hensiktsmessig og uproblematisk. De ønsket ikke samlokalisering med de andre opplysningskontorene. Fjørfebransjens landsforbund mente det var nødvendig at OEH snarest flytter ut av Prior Norges lokaler, men anbefalte ikke samlokalisering med andre.

Norsk Kjøtt, Fagsenteret for kjøtt og OFK ønsket en samlokalisering med markedsregulator. De ønsket ikke samlokalisering med de andre opplysningskontorene. Kjøttbransjens landsforbund mente at lokaliseringen utenfor Norsk Kjøtts dører har vært en viktig forutsetning for OFKs nøytrale profil, og at framtidig lokalisering må sees i lys av den styringsmodell som velges. De frarådet samlokalisering med de andre opplysningskontorene.

OFG og NFGF var fornøyd med dagens lokalisering av OFG og ønsket ikke samlokalisering med andre opplysningskontorer.

Brødfakta og Norske Felleskjøp mente at en samlokalisering med andre opplysningskontorer kunne være aktuelt.

Motstanderne av samlokalisering av opplysningskontorene argumenterte gjennomgående med at samlokalisering vil fjerne konkurransen mellom opplysningskontorene, og at denne konkurransen om forbrukernes oppmerksomhet er en viktig drivkraft til effektiv drift hos kontorene.

3.3 Synergieffekter ved samlokalisering

Omsetningsrådet sier i sitt vedtak 19.06.03 at det kan ligge betydelige synergieffekter i en samlokalisering av opplysningskontorene. Det synes opplagt at det kan skapes positive resultater som følge av samspill og samarbeid mellom fem virksomheter med så sammenfallende mål og oppgaver som opplysningskontorene har. Fagmiljøet for generisk markedsføring er lite og tettere samarbeid gjennom en fysisk samlokalisering må forventes å være inspirerende og utviklende både for ledere, fagpersoner og markedsførere. I tillegg

vil en også kunne forvente at samlokalisering kan bidra til mer samarbeid både om innkjøp og tekniske løsninger, så vel som faglig samarbeid om materiell, kampanjer osv. Mye av kommunikasjonen med forbrukerne skjer på måltidsnivå, og hvor flere av opplysningskontorene er representert med sine produkter samtidig.

Dagens lokalisering av opplysningskontorene gir også synergieffekter. Både OFK, OEH og OFG er lokalisert nær andre bransjeaktører, og fremhever det positive effektene som oppstår i en nær dialog med disse. Selv om problemstillinger og utfordringer innenfor generisk markedsføring av mat dels er sammenfallende, er det også stor ulikheter. Hver sektor må ut fra kjennskapen til sine produkter, forbrukere, trender osv. utvikle sine strategier for kommunikasjonen mot markedet. De synergieffektene som oppstår i samarbeidet mellom opplysningskontorene og bransjenes markedsavdelinger, ernæringseksperter osv., kan derfor også være av stor verdi. En samlokalisering av opplysningskontorene kan således også ødelegge for viktige synergieffekter.

Opplysningskontorene spiller også en viktig rolle i samspill med markedsaktørene i forhold til å introdusere nye produkter, forsterke effekten av ulike kampanjer osv. Slike aktiviteter skjer i nært samarbeid med bransjen og må være nøye synkronisert med markedsavdelinger og salgsapparat hos markedsaktørene for å gi den rette effekt ute hos forbruker. Det er for eksempel viktig at opplysningskontorene samkjører sine kampanjer med markedsaktørens produksjons- og salgsplaner. Når OFK gjennomfører en kampanje for strimlet svinekjøtt, må en være sikker på at forbrukeren finner produktet i butikken. Hvis ikke, kan kampanjen ha negativ effekt. Koordinering av aktiviteter av denne typen forutsetter et nært samarbeid og stor grad av tillit mellom opplysningskontor og markedsaktørene. En samlokalisering trenger ikke å svekke denne tilliten, men det er en fare for at så kan skje.

Fram til og med høsten 1972 var reklame- og opplysningsvirksomheten under Omsetningsrådet samlet i det som ble kalt "Opplysningsavdelingen i Landbrukets Sentralforbund". I 1970 trakk melkesektoren seg ut av samarbeidet i og med at det ble opprettet en egen markedsføringsseksjon i Norske Meieriers Salgssentral. Et utvalg som ble nedsatt for å vurdere opplysningsvirksomhetens videre innretning, konkluderte med at den løsningen melkesektoren hadde valgt også ville være den beste løsningen for de andre sektorene, og det ble vedtatt å overføre opplysningsavdelingens funksjoner til samvirkeorganisasjonene. Det ble lagt vekt på at en ikke i tilstrekkelig grad hadde vært i stand til å få til en fullstendig samkjøring mellom organisasjonenes markedsavdelinger og opplysningsavdelingen i Landbrukets Sentralforbund. De som arbeidet med markedsføring i salgsorganisasjonene følte sitt arbeidet amputert ved at opplysnings- og reklametiltakene ble tatt hånd om av Opplysningsavdelingen, og de som arbeidet i Opplysningsavdelingen på sin side hadde samme oppfatning fordi de ikke hadde ansvaret for, eller innflytelse på de funksjoner som nødvendigvis måtte ivaretas av salgsorganisasjonene.

Det er også et spørsmål om hvorvidt et pålegg om samlokalisering vil fremme de synergieffekter en ønsker å oppnå. Bl.a. fra høringsuttalelsene vet vi at opplysningskontorene og bransjeaktørene stort sett er motstandere av samlokalisering. OFM var ikke opprettet da høringen ble foretatt, men har muntlig signalisert at en samlokalisering med ett eller flere opplysningskontor kan være interessant. (Brødfakta var også positive til samlokalisering med andre, men er senere vedtatt nedlagt). Dersom en samlokalisering skjer på frivillig basis og etter initiativ fra opplysningskontorene selv, kan en forvente at

synergieffektene blir større enn om Omsetningsrådet vedtar en løsning som aktørene ikke ønsker.

Det er også grunn til å anta at det kan tas ut større synergieffekter enn i dag uten samlokalisering av kontorene, men gjennom et tettere samarbeid. Dette la også Omsetningsrådet til grunn for sitt vedtak av 19.06.2003, hvor opplysningskontorene ble gitt i oppdrag å utarbeide planer som inneholder konkrete tiltak som kan bidra til å styrke samarbeidet mellom kontorene. Opplysningskontorene presenterte i oktober 2004 en oversikt over nåværende samarbeidsprosjekter og nye planer som er under utvikling. Det bør legges opp til en videre oppfølging av utviklingen på dette området.

3.4 Økonomiske gevinster ved samlokalisering

I tillegg til at samlokalisering kan gi synergieffekter, har det selvsagt også en økonomisk side. I møtet 18.06.04 ga Omsetningsrådet sin tilslutning til at sekretariatet kunne gå til en ekstern utreder for å få utført en økonomisk analyse av eventuelle besparelser ved samlokalisering. Rammen for oppdraget ble satt til kr 200 000. Oppdraget gikk til PricewaterhouseCoopers (PwC).

Oppdraget var formulert slik:

”Hovedfokuset for utredningen vil være å finne hva det er mulig å spare inn ved en samlokalisering av opplysningskontorene sammenlignet med dagens situasjon, hvor alle de fem kontorene er lokalisert på ulike steder. Det forutsettes at aktivitetene knyttet til opplysningsvirksomheten ved hvert av kontorene videreføres på dagens nivå. Analysen skal synliggjøre årlige innsparinger ved samlokalisering i tillegg til engangskostnader ved etablering av et felles kontor.

Det ønskes også en vurdering av hva som kan spares ved en eventuell organisatorisk sammenslåing av kontorene under en felles ledelse, men med selvstendige regnskaper.”

Det understrekes at sekretariatet har tolket oppdraget fra Omsetningsrådet til å gjelde en samlokalisering av kontorene, og ikke en organisatorisk sammenslåing. Scenariet med sammenslåing under en felles ledelse ble kun tatt med for å danne et sammenligningsgrunnlag.

På bakgrunn av regnskapstall for 2003 (budsjett 2004 for OFM), intervjuer med lederne ved opplysningskontorene og innhentede priser har PwC beregnet nåverdien av framtidige kostnader forbundet med drift av kontorene, såkalte indirekte kostnader, med og uten samlokalisering. Indirekte kostnader består av personalkostnader, lokalkostnader, forbruk, IKT og andre ikke prosjektrelaterte kostnader. Det er tatt høyde for at OFK og OEH uansett skal flytte ut av de eksisterende lokalene.

Nåverdien er beregnet på bakgrunn av en ti-års periode. I beregningen er det benyttet en diskonteringsrente på 3 % og det er lagt til grunn en inflasjon på 1,5 %. Med disse forutsetningene er det beregnet at nåverdien av innsparingsgevinsten ved en samlokalisering ligger i området 7-10 mill. kroner. Isolert sett er dette et stort beløp. Sett i forhold til nåverdien av de totale kostnadene ved dagens drift av opplysningskontorene i 10-års perioden på 1,3 mrd. kroner tilsvarer innsparingen likevel under 1 % av totalkostnadene.

Til sammenligning viser beregningene at alternativet med samlokalisering med felles ledelse gir en innsparingsgevinst med nåverdi på 13-16 mill. kr. I dette alternativet er det

forutsatt at kontorene framstår som en juridisk enhet med en felles ledelse. Det er forutsatt at det ikke er behov for å utvide ledelsen, men at lederne av hvert kontor fortsetter som avdelingsledere, og at én av disse i tillegg har oppgaven som daglig leder for hele kontoret. Økningen i innsparingspotensial i forhold til alternativet med kun samlokalisering knytter seg først og fremst til regnskaps- og revisortjenester. Disse tjenestene blir vesentlig billigere for en juridisk enhet enn for 5 juridiske enheter, selv om bilagsmengden er den samme.

I og med at det er usikkert om Brødfakta blir drevet videre etter 2004 har PwC også beregnet innsparingsgevinst ved samlokalisering når en ser bort fra Brødfakta. Resultatet av denne beregningen er en innsparingsgevinst på 3-6 mill. kr. Den store forskjellen med og uten Brødfakta skyldes at det er forutsatt en innsparing på ½ årsverk i Brødfakta ved en samlokalisering. Når Brødfakta holdes utenfor beregningene går en ”glipp av” denne gevinsten.

Resultatet av en slik analyse vil naturlig nok avhenge mye av de forutsetninger en legger inn. Personalkostnader utgjør en stor andel av driftskostnadene. PwC har imidlertid ikke funnet grunnlag for å kunne si at det eksisterer et vesentlig potensial for rasjonalisering uten at opplysningsvirksomheten svekkes. Faktisk er det bare det halve årsverket ved Brødfakta de har funnet grunnlag for å kutte. PwC utelukker imidlertid ikke at en nærmere analyse av den prosjektrettede virksomheten vil kunne avdekke et potensial for rasjonalisering, men det har ikke ligget i mandatet.

Husleiekostnader gir store utslag i beregningen. I tallene som er presentert over er det lagt inn en husleie på 800 kr pr. m². I dagens marked er dette en realistisk husleie perifert i Oslo. Økes husleiesatsen til 1 100 eller 1 300 kr pr. m², reduseres nåverdien av innsparingen med henholdsvis 3,3 eller 5,5 mill. kr. Antall kjøkken det vil være behov for ved en samlokalisering påvirker også resultatet, da spesielt etableringskostnadene for kjøkken er høye. I alternativet over er det forutsatt tre kjøkken. Ved å redusere til to kjøkken, øker nåverdien av innsparingen ved samlokalisering med 1,4 mill. kr, mens en økning til fire kjøkken medfører en tilsvarende reduksjon på 1,3 mill. kr.

3.5 Sekretariatets vurderinger

Samlokalisering av opplysningskontorene kan gi synergieffekter. Samtidig kan det svekke eller ødelegge de synergieffekter som i dag oppstår i samarbeidet mellom opplysningskontorene og markedsregulator/bransjen, både som følge av fysisk avstand, men også på grunn av at den åpenhet og tillitt som er opparbeidet kan bli satt på prøve. Vi vet også at bransjene stort sett er motstandere av samlokalisering. Forholdene ligger derfor heller ikke til rette for å få fullt utbytte av synergieffektene.

Beregningene fra PwC viser at det er relativt begrensede økonomiske besparelser ved samlokalisering. Den beregnede nåverdien av besparelsen ved samlokalisering er på under 1 % av totalkostnadene. Etter SLFs vurdering kan derfor de økonomiske effektene av en samlokalisering ikke være tungtveiende.

Det må forutsettes at opplysningskontorene, eventuelt etter initiativ fra markedsregulator eller bransjen generelt, selv vil velge en optimal lokaliseringen når alle forhold er tatt i betraktning, her under også økonomi og synergieffekter av samarbeid med andre. OFK og

OEH vil om kort tid måtte finne nye lokaler. Det må forutsettes at samlokalisering med ett eller flere av de andre kontorene blir vurdert i den forbindelse.

Det er også et spørsmål om Omsetningsrådet ville ivareta sin rolle på en god måte ved å gå inn å detaljstyre opplysningskontorene i den grad som et vedtak om samlokalisering ville innebære.

Ut fra en helhetsvurdering av disse forhold finner SLF ikke grunnlag for å anbefale Omsetningsrådet å vedta en annen lokalisering. Omsetningsrådets tidligere vedtak om at opplysningskontorene bør være lokalisert fysisk atskilt fra markedsregulator ligger imidlertid fast, og det forutsettes at dette legges til grunn når OFK og OEH flytter til nye lokaler.

4 Finansiering

4.1 Dagens finansieringsmodell

Opplysningskontorene er i dag i all hovedsak finansiert med midler fra omsetningsavgiften.

OEH	Fullfinansiert
OFK	Fullfinansiert, i 2003 gjennomførte kontoret i tillegg en kampanje for reinskjøtt finansiert av Landbruksdepartementet
OFM	Omsetningsavgiften skal være hovedkilde for finansiering, men åpnet for at eierne (TINE BA og Q-meieriene) skal kunne bidra
OFG	24 % bidrag fra omsetningsavgiften (budsjett 2004). Resterende bevilget over andre poster i statsbudsjettet samt et lite bidrag fra salgsinntekter
Brødfakta	Fullfinansiert.

4.2 daVinci/ECONs og høringsinstansenes anbefaling

daVinci/ECON vurderte tre finansieringsmodeller som alternativ til dagens modell:

1. Sterkere konkurranse mot alternativ bruk av omsetningsavgiften (søknad om midler til enkeltprosjekter innenfor faglige tiltak og opplysningsarbeid)
2. Økt markedseksposering (krav om at kontorene skal skaffe en andel av sine inntekter ved salg av tjenester)
3. Avgift på flere ledd i verdikjeden

Alternativ 1 vil kunne gi en økt konkurranseorientering i kontorene, men vil neppe oppveie de negative virkningene i form av redusert forutsigbarhet og det at større ressurser ville gå med til å selge prosjektene.

Alternativ 2 vil kunne bidra til en profesjonalisering av kontorene, men deres uavhengige stilling vil kunne trues hvis de selger tjenester til aktører som også er deres oppdragsgivere.

Alternativ 3 ble avvist fordi det ble ansett ikke å være realiserbart.

daVinci/ECON pekte i sin analyse på følgende poeng hva angår Omsetningsrådets forhold til opplysningskontorene: *"Eierne av opplysningskontorene står overfor det klassiske problemet i etatstyring: Hvert av kontorene har monopol på sin virksomhet og det finnes*

ikke sammenlignbare virksomheter å måle kontorenes virksomhet opp mot. Der er derfor vanskelig å lage mekanismer som gjør at kontorene utnytter sine midler best mulig.”

daVinci/ECON anbefalte ingen av de alternative finansieringsmodellene. Deres primære anbefaling var i stedet å beholde dagens finansieringsmodell, men å reduseres det de kaller etatsstyringsproblemet ved å innføre gode resultatmålinger og lage belønningssystemer som gir incitament til måloppnåelse, for eksempel ved å bruke ressursrammene som incitament. daVinci/ECON mente også å se klare fordeler med den modellen OFG har prøvd å få til med finansiering over en ny importavgift, da på bakgrunn av den store importandelen for frukt og grønt.

Høringsinstansene støttet i det all hovedsak opp om den primære anbefalingen fra daVinci/ECON.

4.3 Sekretariatets vurderinger

4.3.1 Finansieringsmodell

En stor del av virksomheten ved opplysningskontorene har et langsiktig perspektiv. Det tar tid å påvirke forbrukerens holdninger til mat. En av forutsetningene for å lykkes er at rammebetingelsene er relativt stabile. Stor usikkerhet rundt budsjetttrammene fra år til år kan skade arbeidet. Stabilitet er også viktig med tanke på å beholde kompetansen i kontorene og å utvikle og ta vare på et nødvendig tillitsforhold til aktørene innenfor bransjen.

Generelt må det være en klar forutsetning at tiltak som finansieres fra andre kilder enn omsetningsavgift oppfyller de samme strenge krav til merkenøytralitet som arbeidet ellers. Skal opplysningskontoret ha den nødvendige tillit og troverdighet hos forbruker som nøytral informasjonskanal, kan de ikke drive merkevaremarkedsføring. Opplysningskontorets navn må kun assosieres med informasjon som gjelder produktene som sådan.

Et annet viktig forhold knyttet til en finansiering fra andre kilder, er kravet til konkurranseøytralitet. Dersom et opplysningskontor får et oppdrag i konkurranse med andre tilbydere, kan spørsmålet komme opp. Omsetningsavgiftsmidlene skal ikke kunne benyttes slik at de bidrar til at et opplysningskontor kan senke sin pris og dermed styrke sin konkurranseevne i forhold til andre tilbydere.

OFG har lenge signalisert at det er nødvendig med en utvidet finansiering for å intensivere arbeidet med å øke den totale etterspørselen av frukt og grønnsaker i Norge. De har i en tid arbeidet i forhold til Landbruks- og matdepartementet for å få til en prosentvis lik finansiering fra importerte frukt og grønnsaker som støtten over jordbruksoppkjøret, uten at arbeidet har ført fram. I bransjene kjøtt, fjørfe og melk er importandelen relativt beskjedne i dag, men kan øke framover. OFGs arbeid med finansiering fra import kan derfor på sikt bli interessant også for andre opplysningskontor.

Når det gjelder muligheten for finansiering fra beslektede bransjer eller interessegrupper, er det nærliggende å se på Brødfakta. Så langt er det ikke presentert en løsning som innebærer at mel- og bakeribransjen skal delta i finansieringen, selv om bransjenes organisasjoner har vist interesse for og vilje til det. Det synes som utfordringen først og fremst ligger i å finne praktiske løsninger når det gjelder å få samlet inn midlene fra de

aktuelle aktørene, og hvordan en kan sikre at alle deltar uten at det ligger et offentlig regelverk til grunn.

Bidrag fra eierne er aktuelt for OFM som er et AS. I aksjonæravtalen mellom TINE BA og Q-meieriene heter det at omsetningsavgiftsmidler skal være viktigste finansieringskilde, men at selskapet også skal arbeidet for å oppnå finansiering gjennom salg av tjenester til aksjonærene. Det er positivt at OFM på denne måten kan skaffe seg finansiering utover omsetningsavgiften, men det er viktig å understreke at de generelle kravene til merke- og konkurransenøytralitet må overholdes.

Sekretariatet slutter seg til daVinci/ECON og høringsinstansene i at opplysningskontorene bør ha sin hovedvekt av finansiering over omsetningsavgift. Det er da spesielt lagt vekt på å sikre forutsigbare rammevilkår for opplysningskontorene og å hindre at kontorenes tillit og troverdighet svekkes.

I tilfeller hvor det er aktuelt med annen finansiering, må det forutsettes at kravene til nøytralitet i forhold til markedsaktørene ikke svekkes. Etter sekretariatets vurdering bør initiativ til å skaffe finansiering fra andre kilder i første rekke komme fra opplysningskontorene selv eller fra aktørene i bransjen, inklusiv markedsregulator.

Spørsmål knyttet til finansiering av bl.a. opplysningskontorene og hvordan en kan redusere etatsstyringsproblemene, er også et av temaene for prosjektet vedrørende effektivisering av omsetningsrådets arbeid som skal gjennomføres i 2005.

4.3.2 Resultatrapportering

I Omsetningsrådets vedtak av 19.06.2003 er opplysningskontorene gitt i oppdrag å legge fram et forslag til opplegg for resultatrapportering. Sekretariatet satte senere en frist for å presentere et opplegg for Omsetningsrådet sommeren 2004. I oktober 2004 mottok SLF et felles innspill fra alle opplysningskontorene (med unntak av Brødfakta) der ulike målekriterier blir drøftet. Det blir konkludert med at det mest relevante vil være å måle det som blir kalt "overordnet renommé", og det videre arbeidet opplyses å ville dreie seg om å lage en målemodell hvor en søker å måle renommé for hvert opplysningskontor. Sammen med en analyseekspert vil en komme fram til hvordan dette konkret kan måles. Etter planen skal arbeidet med å utvikle et målesystem skje i løpet av 1. kvartal 2005, hvorpå dette inkluderes i de enkelte opplysningskontorenes markedsplaner.

Sekretariatet registrerer at arbeidet med å legge fram et opplegg for resultatrapportering har tatt lenger tid enn først antatt. Analysen som nå ligger på bordet er imidlertid etter sekretariatets vurdering godt underbygget. Det må forutsettes at tidsplanen som er lagt for arbeidet med den endelige utformingen av målesystemet overholdes, og at et endelig resultat presenteres for Omsetningsrådet i løpet av første halvår 2005.

5 Oppsummering og forslag til vedtak

På oppdrag fra Omsetningsrådet har sekretariatet foretatt en nærmere vurdering av organisering, styringsmodell, styresammensetning, samlokalisering og finansiering for opplysningskontorene. Vurderingene er gjort på bakgrunn av rapporten utarbeidet av daVinci/ECON og høringsuttalelsene til denne, utviklingen ved opplysningskontorene siden evalueringen ble gjennomført, nye politiske signaler, rapporten fra PricewaterhouseCoopers, samt nye innspill og konsultasjoner. Som viktige premisser for

vurderingen har sekretariatet lagt til grunn at rollefordelingen i markedsregulerings-systemet må opprettholdes. Videre har en vært opptatt av at opplysningskontorenes tillit og troverdighet skal sikres og at forholdet mellom de involverte aktørene skal være preget av konkurransenøytralitet og påvirkningsnøytralitet.

Ut fra en helhetsvurdering av disse forhold er sekretariatet anbefaling:

Nåværende styringsmodell for opplysningskontorene, hvor både opplysningskontorets styre, markedsregulatorns styre og omsetningsrådet er involvert, beholdes. Det vises til at forenkling av for eksempel budsjettprosessen vil bli vurdert i effektiviseringsprosjektet i 2005.

Omsetningsrådet bør stille krav om at Retningslinjene for OEH endres slik at ledervervet i opplysningskontorets styre, Ide- og ressursutvalget, alternerer mellom Prior Norge og Fjørfebransjens Landsforening hvert annet år. Fjørfebransjens Landsforening bør ha lederen de første to årene. Endringen bør tre i kraft så snart det er praktisk mulig.

Det stilles ikke krav om at OFK og OEH omorganiseres som selvstendige juridiske enheter. Det forutsettes at bransjene ved henholdsvis Fagstyret og Ide- og ressursutvalget tar organiseringen opp til vurdering i forbindelse med den forestående flyttingen.

Det foreslås ingen endringer i sammensetningen i styrene for opplysningskontorene med sikte på å sikre produsentene tyngre representasjon.

Omsetningsrådet legger ingen føringer for lokaliseringen av opplysningskontorene utover det at de skal være lokalisert fysisk atskilt fra markedsregulator eller andre store aktører i bransjen. Det forutsettes at opplysningskontorene samarbeider på alle felt hvor det gir synergieffekter og ellers er hensiktsmessig.

Finansieringsmodellen for opplysningskontorene beholdes i hovedsak. I tilfeller hvor opplysningskontorene skaffer annen finansiering, må en påse at dette skjer på en slik måte at det ikke truer kontorets tillit og troverdighet, eller kommer i konflikt med kravene til konkurranse- og påvirkningsnøytralitet.

Arbeidsutvalgets forslag til vedtak ble vedtatt mot 1 stemme (Reksnes). Dag Henning Reksnes ga følgende protokolltilførsel:

”Forslag til endret vedtak, sekundært Protokolltilførsel, i sak 28 – Opplysningskontorene - fjørfedelen

Bakgrunn for forslaget

Våren 2002 satte SLF i gang en prosess med å evaluere opplysningskontorenes virksomhet. Ved årsskifte 2002/03 var foreløpig rapport fra konsulentselskapet Da Vinci med klar anbefaling om at det nødvendig å gjøre noe med OEH når det gjelder:

- *lokalisering ved å komme ut av lokalene hos Prior*
- *styringsform gjennom å gjøre endringer på styringsmodellen, alternativt at OEH etableres som en egen organisasjon som rapporterer direkte til for eksempel Omsetningsrådet.*

Konklusjonene i DaVinci's rapport på fjørfeområdet stemmer i all hovedsak med påpekninger av problemområder fra Fjørfebransjens Landsforening og de forslag til løsninger de har fremmet før, under og etter prosessen.

To og et halvt år etter prosjektoppstart er de eneste konkrete endringene for fjørfesiden at de skal ha alternerende styreleder i IRU samt at OEH og Prior skal skille lokaliseringsmessig (på det tidspunkt Prior flytter til Mysen).

AU har allerede behandlet OEHs budsjett for 2005 – et budsjettforslag som ble fremmet uten tilsutning fra FLF-medlemmer etter at de fikk forelagt et ultimatum fra Prior vedrørende innholdet.

Under slike arbeidsforhold er både forståelig og naturlig at ikke FLF ønsker å ha styrelederposisjon i OEH. Det anstrengte samarbeidsforholdet mellom markedsregulator og FLF er også til stede på andre arenaer som er regulert i hht. markedsregulering. Også med utgangspunkt i den lange tiden som har gått siden Da Vinci rapporten ble ferdigstilet - og de marginale endringen som gjennomføres til tross for rapportens sterke anbefalinger - er det lett å forstå at de private egg- og fjørfeslakterienes tillitt til reguleringsregimet og forvaltningen av dette begynner å bli tynnslitt.

Det vil være et stort nederlag for legitimiteten for dagens markedsregulering dersom Omsetningsrådet etter en så langvarig prosess for å gjennomgå blant annet opplysningskontorenes organisasjonsform, ikke lykkes i å finne løsninger som kan bidra til å samle hele fjørfebransjen rundt viktige tiltak som OEH. Det vil være svært lite konstruktivt dersom Omsetningsrådet viderefører en løsningsmodell som i realiteten fortsatt utelukker at den private delen av fjørfebransjens synspunkter i råd og utvalg hensyntas.

Det foreliggende forslag vedtaket til er derfor ikke godt nok når det gjelder fjørfesektoren.

Tillegg til vedtak alternativt egen protokolltilførsel (tekst i øvrige vedtakspunkter må justeres ihht dette):

For OEH utvides IRU/styret med 1 representant fra FLF. Styreleder alternerer mellom Prior og FLF. Styreleder gis dobbeltstemme. IRU/styret rapporter til Prior som markedsregulator.

Ordringen innføres fra 01.01.05. SLFs administrasjon utarbeider midlertidig mandat for IRU/styret gjeldene fra denne dato.

Forslag til endret vedtak, sekundært protokolltilførsel, i sak 28 – Opplysningskontorene – kjøtt

Da Vinci/ECON rapporten kom med klare og utvetydig konkrete forslag til endringer i forhold til organisering når det gjelder OFK, og ett av disse forslagene er opprettelsen av OFK som en egen juridisk enhet. Dette forslaget har ikke blitt fremmet i sekretariatets innstilling

I sin innstilling henviser sekretariatet til at en slik løsning evt. bør finnes av partene i felleskap. Per i dag er styresammensettingen slik i OFKs styre at de private aktørene har to medlemmer og samvirke tre, og dermed flertal. Selv om de private aktørene da skulle ønske, som en også har uttrykt, å organisere OFK som egen juridisk enhet, vil dette ikke kunne la seg gjøre per dags dato uten samvirkets tilslutning.

Tillegg til vedtak alternativt egen protokolltilførsel (tekst i øvrige vedtakspunkter må justeres ihht dette):

OFK skilles ut fra Gilde Norsk Kjøtt og etableres som egen juridisk enhet med et styre bestående av tre medlemmer fra Gilde Norsk Kjøtt og tre medlemmer fra Kjøttbransjens Landsforbund, styreleder er alternerende hvert år. Styreleder har ikke dobbeltstemme.”

Vedtak:

Omsetningsrådet tar saken til etterretning.

29. Dekning av administrasjonskostnader i SLF – Budsjett 2005

Statens landbruksforvaltning (SLF) legger med dette fram forslag til administrasjonsbudsjett for 2005 for sekretariatet i SLF. Budsjettet legges fram som en rammebevilgning, men med enkelte endringer i forhold til i 2004.

I Regjeringens forslag til budsjett for Landbruks- og matdepartementet for 2005, jf. St.prp. nr.1 2004-2005, er det budsjettert med driftsinntekter til SLF på i alt 29 217 millioner kroner. Regjeringen forutsetter med dette en reell økning i SLFs driftsinntekter på 3,4 % i forhold til 2004.

Driftsinntektene skal svare til SLFs utgifter forbundet med

- administrasjon av LUF og andre fond (dekt av fondsmidler)
- saker for Omsetningsrådet (dekt av omsetningsavgift)
- prisutjevningsordningen og kvoteordningen for melk (dekt av prisutjevningssmidler)
- forsknings- og matproduksjonsavgift (dekt av avgiftsmidler)
- inntekter fra oppdrag

Også for 2004 ble inntektskravet til SLF økt i forhold til 2003. Sekretariatskostnadene ble imidlertid videreført på samme nivå, da SLF la til grunn en forventet effektivitetsgevinst, bl.a. som følge av at det var tatt i bruk et nytt fagsystem for innkreving av avgift på egg og nytt regnskapssystem for Omsetningsrådets regnskap. Tilsvarende effektiviseringsgevinster kan imidlertid ikke tas ut for 2005. SLF vil i den forbindelse peke på Effektiviseringsprosjektet som starter opp i 2005. Eventuelle gevinster som følge av dette vil først kunne komme til uttrykk fra 2006. På dette grunnlag er sekretariatskostnadene til SLF foreslått økt med 3,4 %, det vil si samme prosentvise økning som for SLFs driftsinntekter totalt.

Når det gjelder honorar, revisjon, årsmelding, reise- og møtekostnader tilsier prognosene så langt for 2004 at det ikke er behov for øke disse. Budsjettet for disse postene foreslås derfor videreført med samme beløp.

Dette gir følgende forslag til administrasjonsbudsjett for 2005:

Sekretariatskostnader SLF		7 895 000
Honorar Tilsynsutvalgt og Omsetningsrådet	645 000	
Revisjon	100 000	
Årsmelding for Omsetningsrådet	60 000	
Reisekostnader for Tilsynsutvalget og Omsetningsrådet	160 000	

Møtekostnader råd og utvalg	90 000	1 055 000
Sum administrasjonskostnader 2005	90 000	8 950 000

Eventuelle prosjektarbeid, utferder eller lignende som blir initiert av Omsetningsrådet, vil som tidligere bli foreslått bevilget gjennom særskilte vedtak i det enkelte tilfellet.

Om fordelinga av kostnadene til administrasjon over omsetningsavgiftene gjorde Omsetningsrådet den 26.04.2002 følgende vedtak:

Melk	25 %
Kjøtt	20 %
Hagebruk	10 %
Egg	25 %
Fjorfekjøtt	11 %
Pelsdyrskinn	3 %
Korn	6 %

Denne fordelinga blir foreslått lagt til grunn også for 2005.

Med hjemmel i omsetningsloven av 10.07.1936 nr 06 § 11 gjøres følgende

Vedtak:

1. Omsetningsrådet godkjenner en budsjettramme på kr 8 950 000 over omsetningsavgiftene til dekning av administrasjonskostnader i 2005. Av dette skal kr 7 895 000 dekke sekretariatskostnader i SLF, og kr 1 055 000 andre budsjetterte kostnader til drift av Omsetningsrådet.
2. Fordelinga på de enkelte fondene blir gjort i samsvar med vedtak i Omsetningsrådet 26.04.2002.

30. Orientering om forløpet i sak vedrørende krav mot AL Gartnerhallen om tilbakebetaling av tilskudd bevilget til reguleringsanlegg

Sakens bakgrunn

Omsetningsrådet vedtok 20.03.00 at Gartnerhallens rolle som markedsregulator for grøntsektoren skulle opphøre med virkning fra 01.07.00. Samtidig ga rådet retningslinjer for Gartnerhallens tilbakebetaling av mottatte, men ikke-avskrevne, tilskudd. Disse tilskuddene var bevilget av midler fra jordbruksavtalen i henhold til enkeltvedtak fattet av Omsetningsrådet. I vedtak av 23.10.02 og 02.12.02 fastsatte Omsetningsrådet tilbakebetalingsbeløpet til NOK 48 821 200. Vedtaket ble 07.02.03 påklaget av Gartnerhallen. Omsetningsrådet fant ikke grunnlag for å ta klagen til følge og vedtok 03.07.03 å oversende saken til departementet for behandling i henhold til omsetningsloven § 11 fjerde ledd. Denne bestemmelsen gir departementet en begrenset myndighet til å omgjøre Omsetningsrådets vedtak.

For å unngå foreldelse av Statens tilbakebetalingskrav mot Gartnerhallen, tok Staten v/Omsetningsrådet allerede 18.03.03 ut forliksklage mot Gartnerhallen – dvs. før klagesaken ble oversendt til departementet. Staten v/Omsetningsrådet la i den forbindelse til

grunn at foreldelsesfristen løp i tre år fra Omsetningsrådets vedtak 20.03.00, noe som innebar at Staten måtte ta ut forliksklage innen 20.03.03 for å avbryte foreldelsesfristen.

Sakens forløp etter Omsetningsrådets vedtak 03.07.03 om oversendelse av klagen til departementet

Departementet fattet 26.04.04 vedtak i klagesaken (vedlegg). Omsetningsrådets vedtak ble i hovedsak opprettholdt. Imidlertid fastslo departementet at det rettslige grunnlaget for tilbakebetalingskravet først oppstod da Omsetningsrådet fattet sitt vedtak 20.03.00, noe som medførte at avskrivningstiden lagt til grunn for tilbakebetalingskravet ble justert tilsvarende. Departementet fastsatte på denne bakgrunn Statens tilbakebetalingskrav til NOK 37 339 300 (eks. renter).

Departementet fastslo i vedtaket at tilbakebetalingskravet mot Gartnerhallen gjaldt statlige midler bevilget av Stortinget i henhold til jordbruksavtalen, noe som innebærer at omsetningsloven ikke får direkte anvendelse på denne saken. Omsetningsloven gjelder rådets bruk av midler innkrevd som omsetningsavgift, men ikke statlige midler over jordbruksavtalen, noe som innebærer at omsetningslovens spesielle forvaltningsrettslige regler om begrenset klagerett m.m. ikke får betydning i denne saken. Departementet fant imidlertid at disse forhold uansett ikke kunne få noen betydning for sakens materielle sider. Departementet avviste videre klagerens generelle anførsler om foreldelse. Som følge av vedtaket av 26.04.04 har departementet nå overtatt Omsetningsrådets rolle som Statens representant i denne saken.

Gartnerhallen har ennå ikke tilbakebetalt beløpet som departementet har fastsatt, og sakens parter har heller ikke kommet til enighet i forliksrådet. Av hensyn til prosessuelle frister har Staten v/departementet derfor 19.11.04 tatt ut stevning mot Gartnerhallen for å få tilbakebetalt beløpet.

Vedtak

Omsetningsrådet tar saken til orientering.

Møtet var slutt kl. 15:00.